

آزمون های آزمایشی

@konkurbanks

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
بارم	بخش یکم: تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	
	الف - تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	انجمن ادبی خاقان برای رسیدن به هدف رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره صفوی و دوره های بعد از آن، چه راهی را در پیش گرفتند؟	۰/۲۵
۲	در عبارت مقابل، جای خالی را کامل کنید: در دوره بیداری، سید اشرف الدین گیلانی به مشهور بود.	۰/۲۵
۳	عبارت زیر، معرف کدام شخصیت ادبی دوره بیداری است؟ وی از شعرهای غربی نیز ترجمه هایی منظوم پدید آورده است که در نوع خود ابتکاری محسوب می شود. قطعه «قلب مادر» یکی از آن نمونه هاست.	۰/۲۵
۴	درست یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید. الف - منظور از ادبیات معاصر، آثار ادبی هستند که پیش از مشروطه پدید آمده اند. ۱- درست ۲- نادرست ب - شاعران این دوره، بهتر و هنری تر از گذشته به جوهر شعر دست یافتند. ۱- درست ۲- نادرست	۰/۵
۵	همه گزینه ها، به جز گزینه از «آثار پژوهشی» محمد تقی بهار است؟ الف - تاریخ تطور نظم فارسی ب - سبک شناسی پ - تاریخ بیداری ایرانیان ت - تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایرانیان	۰/۲۵
۶	«پروین اعتصامی» در قصیده به سبک کدام شاعر، شعر می سراید؟	۰/۲۵
۷	نثر داستانی معاصر در سال (۱۳۰۱) با کدام مجموعه داستان کوتاه آغاز شد؟	۰/۲۵
	ب - سبک شناسی (۲ نمره)	
۸	کدام گزینه دربردارنده «سطح فکری» شعر در دوره بیداری نیست؟ الف - نگرش شاعران و نویسندگان نسبت به جهان بیرون، از کلی نگری و ذهنیت گرایی به جزئی نگری و عینیت گرایی تغییر کرد. ب - مفهوم آزادی در سخن شاعران و نویسندگان، بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان گردید.	۰/۲۵
۹	کدام گزینه یکی از ضعف های تکنیکی در اغلب داستان های دوران مشروطه به شمار می آید؟ الف - گسترش یافتن نوگرایی و تجددخواهی ب - تنفر از خرافات در نثر داستانی پ - توجه به حقوق مدنی زنان ت - حضور راوی سوم شخص و سخن گفتن او با خواننده در بعضی از صحنه ها	۰/۲۵
۱۰	کدام گزینه بیانگر «سطح ادبی» شعر در قرن های دوازدهم و سیزدهم است؟ الف - گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین به تدریج زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد. ب - شعر به عنوان زبان برنده نهضت در اختیار روزنامه ها قرار گرفت.	۰/۲۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
۱۱	درباره سبک شعر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی، کدام گزینه نادرست است؟ الف - تفکر شاعر، بیشتر زمینی و پیرامون امور دنیوی است. ب - دست شاعر برای استفاده از همه واژه ها بسته است. پ - معنی گریزی، از ویژگی های شعر این دوره است.	۰/۲۵
۱۲	در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی، تقلید از سبک و و تمایل به آنها زیاد است.	۰/۵
۱۳	در سروده زیر، شاعر به کدام ویژگی «سطح فکری» شعر دوره انقلاب اسلامی پرداخته است؟ اگر دشمن دشمنان، گردنیم اگر خنجر دوستان، گرده ایم گواهی بخواهید، اینک گواه همین زخم هایی که نشمرده ایم	۰/۲۵
۱۴	کدام گزینه درست است؟ الف - تفکر انسان گرایانه، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه ای کمرنگ مشاهده می شود. ب - اندیشه حاکم بر داستان های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا اجتماعی و در مرحله بعد، سیاسی است.	۰/۲۵
بخش دوم: موسیقی شعر (۶ نمره)		
۱۵	وزن سومین پایه آوایی، در بیت زیر چیست؟ اگر چه حسن فروشان به جلوه آمده اند کسی به حسن و ملاحه به یار ما نرسد	۰/۲۵
۱۶	نشانه های هجایی کدام گزینه را می توان به دو گونه، جدا و سازماندهی کرد؟ وزن هر دو گونه آن را بنویسید. الف - هر که تأمل نکند در جواب بیشتر آید سخنش، ناصواب ب - زین خلق پرشکایت گریان شدم ملول آن های هوی و نعره مستانم آرزوست	۰/۷۵
۱۷	کدام یک از واژگان زیر با واژه «چاهسار» هم وزن است؟ الف - مردستان ب - سکه زن پ - زادسرو ت - جوانمرد	۰/۲۵
۱۸	چرا در خوانش مصرع «سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز» همزه آغاز هجا حذف می شود؟	۰/۵
۱۹	باتوجه به بیت «سوی لشکر آفریدون شدند / ز نزدیک ضحاک بیرون شدند» به سؤالات پاسخ دهید: الف - به چه دلیل واژه «سو» به شکل «س» تلفظ می شود؟ ب - در پایه های آوایی اول و دوم مصرع نخست، چه نوع «اختیار شاعری زبانی یکسانی» به کار رفته است؟	۰/۵
۲۰	شاعر در مصرع اول بیت زیر، کدام «واو» را «مصوت بلند» به حساب نیآورده است؟ من و تو غافلیم و ماه و خورشید بر این گردون گردان نیست غافل	۰/۲۵
۲۱	با در نظر گرفتن بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید: همین حکایت، روزی به دوستان برسد که سعدی از پی جانان برفت و جان انداخت الف - مصرع دوم را تقطیع هجایی کنید. ب - در آخرین هجای بیت، کدام نوع اختیار شاعری به کار رفته است؟ پ - اختیار شاعری وزنی مشترک هر دو مصرع را بنویسید.	۰/۷۵
ادامه سؤالات در صفحه سوم		

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		نام و نام خانوادگی:		تعداد صفحه: ۵							
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۹ صبح		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه							
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور سال ۱۴۰۲				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir									
ردیف		سؤالات				نمره							
۲۲	در کدام بیت، اختیار وزنی «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» به کار رفته است؟ الف - یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد ب - یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور به وداعی دل غم دیده ما شاد نکرد						۰/۲۵						
۲۳	شاعر در کدام رکن از مصراع های بیت زیر از اختیار شاعری وزنی «ابدال» استفاده کرده است؟ خسروان قبله حاجات جهانند ولی سپیش بندگی حضرت درویشان است						۰/۵						
۲۴	جاهای خالی را کامل کنید. کاربرد قابلیت وزنی «قلب» بسیار کم است و تنها در وزن های و رخ می دهد.						۰/۵						
۲۵	با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید: یاری اندر کس نمی بینیم یاران را چه شد؟ دوستی کی آخر آمد، دوست داران را چه شد؟ الف - مصراع اول را تقطیع هجایی کنید. ب - نام بحر عروضی بیت را بنویسید.						۰/۷۵						
۲۶	نیمایوشیخ برای رهایی از تنگنایهای عروضی، چگونه دست شاعر را در سرودن شعر باز گذاشت؟						۰/۲۵						
۲۷	نشانه های هجایی مصرع دوم بیت زیر را بنویسید: دریای هستی دم به دم در چرخ و تاب و پیچ و خم						۰/۵						
بخش سوم: زیبایی شناسی (۶ نمره)													
۲۸	بیت: «یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولی الابصار» به کدام یک از گزینه های زیر «تلمیح» دارد؟ الف - فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَتَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ب - كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ						۰/۲۵						
۲۹	در کدام یک از بیت های زیر آرایه ادبی «تضمین» به کار رفته است؟ الف - بیستون بر سر راه است مباد از شیرین ب - حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید من از آن روز که در بند توام آزادم						۰/۲۵						
۳۰	در بیت زیر «لف و نشرها» را بیابید و آنها را در جدول زیر بنویسید. دل و کشور جمع و معمور باد ز ملک پراکندگی دور باد						۱						
		<table><tr><td>لفها</td><td>نشرها</td></tr><tr><td>۱-</td><td>۱-</td></tr><tr><td>۲-</td><td>۲-</td></tr></table>		لفها	نشرها	۱-	۱-	۲-	۲-				
لفها	نشرها												
۱-	۱-												
۲-	۲-												
۳۱	در بیت زیر به چه دلیل، آرایه ادبی «متناقض نما» دیده می شود؟ ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی						۰/۷۵						
۳۲	مولانا در بیت زیر با کاربرد کدام آرایه ادبی، معانی بسیاری را در کمترین واژه ها، جای داده است؟ دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست						۰/۲۵						
۳۳	«ایهام تناسب» به کار رفته در بیت زیر را توضیح دهید: گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم						۰/۷۵						
ادامه سؤالات در صفحه چهارم													

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		نام و نام خانوادگی:		تعداد صفحه: ۵	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۹ صبح		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور سال ۱۴۰۲				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف		سؤالات				نمره	
۳۴	در بیت «ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد»: الف - کدام واژه ایهام دارد؟ ب - معانی واژه ایهامی آن را بنویسید.						۰/۷۵
۳۵	سعدی در بیت زیر با کاربرد کدام آرایه ادبی برای بزرگ‌نمایی در توصیف روز وداع یار، اوج احساسات و عواطف درونی خود را نشان داده است؟ بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران						۰/۲۵
۳۶	آرایه‌های ادبی «حسن تعلیل، حس آمیزی، اسلوب معادله و ایهام تناسب» به ترتیب در کدام گزینه‌ها به کار رفته‌اند؟ الف - لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی ب - دخل بی جا همه جا در سختم می آید این مگس لازم شیرینی گفتار من است پ - گریه دائم سیاهی را نبرد از بخت من زاغ را بسیاری باران نسازد پر، سپید ت - باران همه بر جای عرق می چکد از ابر پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد						۱
۳۷	آرایه مناسب هر بیت را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف - زمانه از ورق گل، مثال روی تو بست ولی ز شرم تو در غنچه کرد پنهانش (ایهام تناسب، حسن تعلیل) ب - از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر یادگاری که در این گنبد دوآر بماند (حس آمیزی، ایهام) پ - سفر برون کند ز مرد، خامی‌ها کباب، پخته نگردد مگر به گردیدن (تضمین، اسلوب معادله)						۰/۷۵
بخش چهارم: نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)							
۳۸	کدام بیت را می‌توان نمونه سروده انتقادی دوره بیداری به شمار آورد؟ الف - پرستش به مستی است در کیش مهر برون‌اند زین جرگه، هشیارها ب - غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم						۰/۲۵
۳۹	با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید: «... مخدوم مهربان من! از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از طرف بریدی و سلامی و نه از اینجانب قاصدی و پیامی. طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته ...» الف - محوری‌ترین پیام متن بالا چیست؟ ب - نوع ترکیب «کلبه مراودات» را بنویسید. پ - نمونه‌ای از «سجع» در متن بالا بیابید و آن را بنویسید. ت - چند «اضافه تشبیهی» در متن بالا به کار رفته است؟						۱/۲۵
۴۰	شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید: من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد / سر گلدسته سرو / من نمازم را پی تکبیر الاحرام علف می‌خوانم / پی قد قامت موج / کعبه‌ام بر لب آب / کعبه‌ام زیر افاقی‌هاست / ...» الف - درونمایه منظومه بالا چیست؟ ب - یک استعاره مکنیه (بالکنایه) در شعر بالا بیابید و آن را بنویسید. پ - اولین رکن عروضی منظومه بالا چیست؟						۱
ادامه سؤالات در صفحه پنجم							

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
۴۱	در منظومه «قنوس»، مرغ خوش خوان آوازه جهان / آواره ماند از وزش بادهای سرد / بر شاخ خیزران / بنشسته است فرد / بر گرد او به هر سر شاخی پرندگان / او ناله های گم شده ترکیب می کند... الف - دو ویژگی ادبی این سروده را بنویسید. ب - قالب این شعر چیست؟	۰/۷۵
۴۲	با خواندن دو منظومه زیر: ۱- به سان رهنوردانی که در افسانه ها گویند / گرفته کوله بار زادره بر دوش / فشرده چوب دست خیزران در مشت / گهی پرگوی و گه خاموش / در آن مه گون فضای خلوت افسانگی شان راه می پویند / ما هم راه خود را می کنیم آغاز / سه ره پیداست... من اینجا بس دلم تنگ است / و هر سازی که می بینم بدآهنگ است / بیا ره توشه برداریم / قدم در راه بی برگشت بگذاریم / ببینیم آسمان هر کجا آیا همین رنگ است؟... (اخوان ثالث) ۲- قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب / دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ کسی نیست که در بیشه عشق / قهرمانان را بیدار کند / قایق از تور تهی / و دل از آرزوی مروارید / همچنان خواهم راند... (سهراب سپهری) الف - هر دو شاعر، در منظومه های خود از نظر «قلمرو فکری» به طرح چه موضوع مشترکی پرداخته اند؟ ب - نام بحر عروضی منظومه شماره یک چیست؟	۰/۵
۴۳	«زاویه دید» نوشته زیر چیست؟ مینی بوس با سرعت نه چندان زیاد پیش می رفت. نگاه کردم به مناظر اطراف جاده و مزارع و خانه های روستایی، شکل و شمایل خانه های آنجا هم، شبیه روستای خودمان بود و این تشابه مرا دلتنگ می کرد. کاش می شد گوشه ای بایستیم...	۰/۲۵
	«شاد و تندرست باشید»	۲۰

تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور سال ۱۴۰۲		

ردیف	پاسخها	نمره
------	--------	------

همکاران گرامی! درود و خدا قوت،		
۱	تقلید از آثار پیشینیان، ۰/۲۵، درس ۱ ص ۱۲ (با نوشتن واژه «تقلید» نمره تعلق بگیرد).	۰/۲۵
۲	نسیم شمال، ۰/۲۵، درس ۱ ص ۱۶	۰/۲۵
۳	ایرج میرزا، ۰/۲۵، درس ۱ ص ۱۷	۰/۲۵
۴	الف - ۲ یا نادرست، ۰/۲۵، درس ۷، ص ۶۸ ب - ۱ یا درست، ۰/۲۵، درس ۷، ص ۷۰	۰/۵
۵	پ یا تاریخ بیداری ایرانیان، ۰/۲۵، درس ۱، ص ۱۶ و درس ۴، ص ۴۷	۰/۲۵
۶	ناصر خسرو، ۰/۲۵، درس ۷، ص ۷۰	۰/۲۵
۷	یکی بود یکی نبود، ۰/۲۵، درس ۷، ص ۷۳	۰/۲۵
۸	گزینه ب یا مفهوم آزادی در سخن شاعران و نویسندگان، بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان گردید. ۰/۲۵، درس ۴، ص ۴۴	۰/۲۵
۹	گزینه ت یا حضور راوی سوم شخص و سخن گفتن او با خواننده در بعضی از صحنه ها ۰/۲۵، درس ۴، ص ۴۶	۰/۲۵
۱۰	گزینه الف یا گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین به تدریج زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد. ۰/۲۵، درس ۴، صص ۴۲ و ۴۳	۰/۲۵
۱۱	گزینه ب یا دست شاعر برای استفاده از همه واژه ها بسته است. ۰/۲۵، درس ۱۰، صص ۹۶ و ۹۷	۰/۲۵
۱۲	عراقی، ۰/۲۵ و خراسانی، ۰/۲۵، درس ۱۰، ص ۹۹	۰/۵
۱۳	پرداختن به فرهنگ دفاع مقدس یا هر مفهوم درست دیگر، ۰/۲۵، درس ۱۰، ص ۱۰۰	۰/۲۵
۱۴	گزینه الف یا تفکر انسان گرایانه، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه ای کمرنگ مشاهده می شود. ۰/۲۵، درس ۱۰، صص ۱۰۱ و ۱۰۲	۰/۲۵
۱۵	مفاعِلُن، ۰/۲۵، درس ۲، ص ۲۳	۰/۲۵
۱۶	گزینه ب یا بیت: زین خَلقِ پرشکایتِ گریان شدم ملول / آن های هوی و نعره مستانم آرزوست. ۰/۲۵، مستفعِلن مفاعل مستفعِلن فعل، ۰/۲۵، مفعول فاعلات مفاعیل فاعِلن، ۰/۲۵، درس ۲، ص ۲۵	۰/۲۵
۱۷	گزینه پ یا واژه «زادسرو» ۰/۲۵، درس ۲، ص ۲۲	۰/۲۵
۱۸	زیرا قبل از همزه آغاز هجا، صامت «ر» آمده است یا همزه بین یک صامت و مصوت قرار گرفته است. ۰/۵، درس ۵، ص ۴۹	۰/۵
۱۹	الف - زیرا واژه «سو» به واژه «لشکر» اضافه شده است. ۰/۲۵، درس ۵، ص ۵۳ ب - کسره اضافه پایان واژه «سوی» و «لشکر» بلند تلفظ شده است یا (تبدیل مصوت کوتاه به بلند) یا (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه) ۰/۲۵، درس ۵، ص ۵۰	۰/۵
۲۰	آخرین «و» یا «و» سوم یا «و» بعد از واژه «ماه» یا «و» قبل از واژه «خورشید» ۰/۲۵، درس ۵، صص ۵۰ و ۶۵	۰/۲۵

ادامه پاسخها در صفحه دوم

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس:	رشته : ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۹ صبح	تعداد صفحه: ۲
علوم و فنون ادبی ۳	علوم و معارف اسلامی		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	پاسخ‌ها	نمره
۲۱	الف - ک / سَع / دِ / یَز / پ / ی / جَا / نَان / ب / رَف / تْ / جَا / نَنْ / داخت، ۰/۲۵، درس ۸ ب - بلند بودن هجای پایانی مصراع یا اختیار شاعری وزنی، ۰/۲۵، درس ۸، ص ۸۳ پ - ابدال، ۰/۲۵، درس ۸، ص ۸۵ ۰/۷۵	
۲۲	گزینه الف یا بیت: یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد/ به وداعی دل غم‌دیده ما شاد نکرد. ۰/۲۵، درس ۸، ص ۸۴ ۰/۲۵	
۲۳	در رکن آخر مصراع اول یا (دِ وَلِی) u u - ، ۰/۲۵ و در رکن آخر مصراع دوم یا (شَا نَسْت) - - ، ۰/۲۵، درس ۸، ص ۸۵ ۰/۵	
۲۴	مفتعلن یا -uu-، ۰/۲۵ و مفاعیلن یا u-u-، ۰/۲۵، درس ۸، ص ۸۶ ۰/۵	
۲۵	الف - (یا / رِ / یَنْ / دَر / کَس / نَ / مِ / بِی / نِیم / یا / رَان / رَا / چ / شُد) ۰/۵، درس ۸، ص ۸۳ ب - بحر رمل مثنی محذوف، ۰/۲۵ ۰/۷۵	
۲۶	قید تساوی هجاهای دو مصراع را برداشت. ۰/۲۵، درس ۱۱، ص ۱۰۴ ۰/۲۵	
۲۷	-u- / -u- یا مستفعلن مستفعلن، درس ۱۱، ص ۱۰۸ ۰/۵	
۲۸	گزینه الف یا فَأَیْنَمَا تَوَلَّوْا فَتَمَّ وَجْهَ اللَّهِ، ۰/۲۵، درس ۳، ص ۳۲ ۰/۲۵	
۲۹	ب یا بیت: حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی من از آن روز که در بند توام آزادم، ۰/۲۵، درس ۳، ص ۳۳ ۰/۲۵	
۳۰	لف ها: ۱- دل ۲- کشور نشرها: ۱- جمع ۲- معمور. هر مورد درست ۰/۲۵ نمره تعلق می گیرد. درس ۶، ص ۶۲ ۱	
۳۱	شاعر در مصراع دوم، مدعی است که با مدد گرفتن از باد نوروزی می توان چراغ دل را روشن کرد که این امر در زبان، محال است؛ زیرا باد، چراغ را خاموش می کند نه روشن و یا هر مفهوم مشابه دیگر. ۰/۷۵، درس ۶ ص ۶۳ ۰/۷۵	
۳۲	تلمیح، درس ۳ ص ۳۱ ۰/۲۵	
۳۳	واژه «روی» دو معنای چهره و نوعی فلز دارد. ۰/۵، در اینجا معنی چهره، پذیرفتنی است. ۰/۲۵ یا هر توضیح درست دیگر. درس ۹، ص ۹۴ ۰/۷۵	
۳۴	الف - نگران، ۰/۲۵ ب - نگاه کننده یا نگرنده، ۰/۲۵ و دل واپس، مضطرب، آشفته یا هر معنای درست دیگر، ۰/۲۵، درس ۹، ص ۸۹ ۰/۷۵	
۳۵	اغراق، درس ۹، ص ۸۹ ۰/۲۵	
۳۶	به ترتیب (ت، ۰/۲۵، ب، ۰/۲۵، پ، ۰/۲۵ و الف، ۰/۲۵) بیت ها را به ترتیب هم بنویسند، کافی است. درس های ۹ و ۱۲ ۱	
۳۷	الف - حسن تعلیل، ۰/۲۵ ب - حس آمیزی، ۰/۲۵ پ - اسلوب معادله، ۰/۲۵، درس ۱۲، صص ۱۱۲ و ۱۱۴ و ۱۱۵ ۰/۷۵	
۳۸	ب یا بیت: غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم/ خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم، ۰/۲۵، درس ۹، صص ۹۱ و ۹۶ ۰/۲۵	
۳۹	الف - شکایت از دوری و عدم ارتباط با محبوب خود یا هر مفهوم درست دیگر، ۰/۲۵، ب - ترکیب اضافی یا اضافه تشبیهی، ۰/۲۵، پ - گسسته و شکسته یا موارد درست دیگر در متن، ۰/۵ ت - شش (۶) / ۲۵ (رشته مرادوت، شیشه شکیبایی، سنگ تفرقه. سنگ دوری. طایر مکاتبات. کلبه مرادوات)، درس ۱، ص ۲۰ ۱/۲۵	
۴۰	الف - همه موجودات، تسبیح خداوند را می گویند. یا هر مورد درست دیگر ۰/۲۵، ب - باد اذان می گوید/ تکبیر الاحرام علف/ قد قامت موج، ۰/۵، درس ۳، ص ۳۰ پ - فاعلاتن یا -u-، ۰/۲۵، درس ۱۱، ص ۱۰۷ ۱	
۴۱	الف - استفاده از نماد، ۰/۲۵، کاربرد مراعات نظیر ۰/۲۵ یا عدم تساوی طول مصراع ها و یا موارد درست دیگر. ب - نیمایی یا شعر نو، ۰/۲۵، درس ۷ صص ۷۱ و ۸۲ ۰/۷۵	
۴۲	الف - سفر به آرمان شهر یا مدینه فاضله، ۰/۲۵ یا مورد درست دیگر، درس ۷ و ۱۲، صص ۸۱ و ۱۱۹ ۰/۵ ب - بحر هزج، ۰/۲۵، درس ۱۱، ص ۱۰۷	
۴۳	اول شخص مفرد یا من راوی، ۰/۲۵، درس ۱۲، ص ۱۲۱ ۰/۲۵	
	«شاد و تندرست باشید» ۲۰	

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۱۶	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

بارم	بخش نخست: تاریخ ادبیات (۲ نمره)
۰/۲۵	۱ کدام عبارت معرف «فرخی یزدی» است؟ الف) وی توانست با اشعار ساده و عامیانه‌اش که طنز آمیز هم بود، در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند. ب) تحت تأثیر شاعران گذشته، به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود و آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت.
۰/۵	۲ شاعران زیر، سردبیری کدام یک از «روزنامه‌های دوره بیداری» را بر عهده داشتند؟ الف) ادیب‌الممالک فراهانی: ب) میرزاده عشقی:
۰/۲۵	۳ کدام یک از گزینه‌های زیر درباره «نیمایوشیج» و تحول آفرینی او در شعر معاصر، درست است؟ الف) تصرف نیما در ماهیت شعر نو و ارائه ماهیتی تازه از آن، به تغییر در قالب و ویژگی‌های سخن شاعران قدیم انجامید. ب) نیما در ۱۳۱۶ منظومه «افسانه» را به‌عنوان بنیانه شعر نو منتشر کرد که نزدیکی به ادبیات نمایشی، از ویژگی‌های آن است. ج) نیما در مسیر بنیان‌گذاری شعر نو تلاش کرد تا واژگان نو به کار برد و از به‌کارگیری واژگان روزمره و عامیانه پرهیز کند. د) جریان نوگرایی نیما با سرایش «ققنوس» تثبیت شد او در این منظومه، تغییراتی در اصول و ضوابط شعر سنتی ایجاد کرد.
۰/۲۵	۴ سروده زیر از کدام اثر «مهدی اخوان ثالث» برگزیده شده است؟ «سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است.»
۰/۵	۵ درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را تعیین کنید. الف) کتاب «دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» از آثار داستانی «سید مهدی شجاعی» در زمینه ادبیات عاشورایی است. ب) دوره اول ادبیات معاصر (از ۱۳۰۴ تا شهریور ۱۳۲۰) را دوره درخشش نیما و جدال بر سر شعر کهنه و نو می‌دانند.
۰/۲۵	۶ داستان نویسی نوین با افرادی مانند نویسنده «سگ ولگرد»، گسترش یافت.
بخش دوم: سبک‌شناسی (۲ نمره)	
۰/۲۵	۷ کدام بیت مصداق توضیح زیر است؟ «گروهی از شاعران دوره بیداری با آگاهی از سنت‌های ادبی، به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند.» الف) برکش ز سر این سپیدمعجر ب) بنشین به یکی کبوداورند دزد را چو محرم به خانه کردم؟
۰/۲۵	۸ مفهوم کدام بیت با مفهوم «آزادی» در دوره بیداری، متفاوت است؟ الف) در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است ب) ناخدای استبداد با خدای آزادی چو دل در بند گیسوی تو دارد
ادامه سؤالات در صفحه دوم	

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		نام و نام خانوادگی:		تعداد صفحه: ۵	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۸ صبح		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۱۶		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲							
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir							
ردیف		سؤالات					
نمره							
۹	با توجه به نوشته زیر، دو مورد از ویژگی های «زبانی» نثر دوره معاصر تا انقلاب را بنویسید. «به قدری عصبانی شده بودم که چشمم جایی را نمی دید. از این بهانه تراشی هایش داشتم شاخ درمی آوردم. بی اختیار در خانه را باز کرده و این جوان نمک شناس را مانند موشی که از خمره روغن بیرون کشیده باشند، بیرون انداختم.» جمال زاده						
۱۰	درستی یا نادرستی عبارت های زیر را تعیین کنید. الف) یکی از ویژگی های فکری ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی، فراوانی مدح، ذم و هجو در شعر است. ب) عدم تسلط کافی شاعران دوره بیداری بر ادبیات کهن، موجب کم توجهی در کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی بود.						
۱۱	در بررسی سبک شناسی شعر زیر، هر گزاره، مربوط به کدام یک از سطوح «زبانی، ادبی یا فکری» ادبیات انقلاب اسلامی است؟ «سراپا اگر زرد و پژمرده ایم ولی دل به پاییز نسپرده ایم چو گلدان خالی لب پنجره پر از خاطرات ترک خورده ایم» قیصر امین پور الف) «خاطرات ترک خورده»، یک ترکیب بدیع و بی سابقه است. ب) شاعر در این سروده از واژه های نمادین مانند «پاییز» بهره برده است.						
بخش سوم: موسیقی شعر (۶ نمره)							
۱۲	از بیت های زیر، برای انواع وزن «همسان تک لختی، ناهمسان و همسان دولختی» یک نمونه انتخاب کنید. الف) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم ب) هوای خود چو نهادم رضای او چو گزیدم ج) فصل گل می گذرد هم نفسان بهر خدا خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟ جهان و هر چه در او جز به کام خویش ندیدم بنشینید به باغی و میرا یاد کنید						
۱۳	وزن کدام مصراع در مقابل آن درست نوشته شده است؟ الف) دریاب که مبتلای عشقم (مفعول مفاعیل فاعلن) ب) لختی بخند خنده گل زیباست (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)						
۱۴	تقطیع هجایی نمونه های زیر، با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟ الف) گیسوی او (- U U -) ب) سرافرازی (- - U)						
۱۵	با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را از نازکی آزار رساند بدنش را» الف) مصراع اول بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) ارکان معادل بیت را به گونه ای بنویسید که «همسان» باشد. ج) در هریک از مصراع ها، یک اختیار شاعری زبانی مشخص کنید.						
ادامه سؤالات در صفحه سوم							

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۱۶	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱۶	مصوّت بلند «ی» در کدام مصراع به کوتاه تبدیل نمی‌شود؟ الف) یارب قبول کن به بزرگی و فضل خویش ب) ای گنبد گیتی ای دماوند ج) پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت د) آن نور روی موسیٰ عمرانم آرزوست	۰/۲۵											
۱۷	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود نبود دندان لابل چراغ تابان بود» الف) وزن بیت را بنویسید. ب) در رکن دوم مصراع دوم، کدام اختیار وزنی به کار رفته است؟	۱ ۰/۲۵											
۱۸	با مقایسه دو شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. (۱) میان مشرق و مغرب ندای محتضر یست / که گاه می‌گوید / من از ستاره دنباله‌دار می‌ترسم. (۲) چون درختی در صمیم سرد و بی‌ابر زمستانی / هر چه برگم بود و بارم بود / ... ریخته‌است. الف) وزن کدام شعر، «ناهمسان» است؟ ب) مصراع اول شعر دوم چند رکن دارد؟ ج) وزن واژه معادل پایه‌های آوایی مصراع «که گاه می‌گوید» را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵											
۱۹	نام وزن متناسب با هر بیت را از ستون مقابل بیابید و بنویسید. (نام یک وزن اضافی است)	۰/۵											
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>بیت</th><th>وزن</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف</td><td>محمد کافرینش هست خاکش هزاران آفرین بر جان پاکش</td><td>رمل مثنی محذوف</td></tr> <tr> <td rowspan="2">ب</td><td>چنان سایه گسترده بر عالمی</td><td>هزج مسدس محذوف</td></tr> <tr> <td>که زالی نیندیشد از رستمی</td><td>مقارب مثنی محذوف</td></tr> </tbody> </table>				بیت	وزن	الف	محمد کافرینش هست خاکش هزاران آفرین بر جان پاکش	رمل مثنی محذوف	ب	چنان سایه گسترده بر عالمی	هزج مسدس محذوف	که زالی نیندیشد از رستمی	مقارب مثنی محذوف
	بیت	وزن											
الف	محمد کافرینش هست خاکش هزاران آفرین بر جان پاکش	رمل مثنی محذوف											
ب	چنان سایه گسترده بر عالمی	هزج مسدس محذوف											
	که زالی نیندیشد از رستمی	مقارب مثنی محذوف											

بخش چهارم: زیبایی‌شناسی (۶ نمره)

۲۰	همه آرایه‌های ادبی کدام گزینه در بیت زیر دیده می‌شود؟ «نرگس همی رکوع کند در میان باغ زیرا که کرد فاخته بر سرو مؤذنی» الف) حسن تعلیل، تناسب، تلمیح، استعاره ب) تشخیص، اسلوب معادله، تلمیح، کنایه	۰/۲۵
۲۱	با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی الف) چگونه درمی‌یابیم بخشی از این سروده از «حافظ» است؟ ب) این کاربرد باعث پیدایی کدام آرایه شده‌است؟	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه چهارم

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۶/۰۳/۱۴۰۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۲۲	آرایه مناسب هر بیت را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل ب) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی ج) دست در دامن مولا زد در کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها؟ (تلمیح / مراعات نظیر) هنوز می پرد از شوق چشم کوکبها (حسن تعلیل / لف و نشر) که علی بگذر و از ما مگذر (ایهام / اغراق)	۰/۷۵
۲۳	در کدام بخش های سروده زیر آرایه «پارادوکس» دیده می شود؟ «ما/ در عصر احتمال به سرمی بریم / در عصر شک و شاید/ در عصر پیش بینی وضع هوا / از هر طرف که باد بیاید/ در عصر قاطعیت تردید/ عصر جدید/ عصری که هیچ اصلی / جز اصل احتمال، یقینی نیست.»	۰/۵
۲۴	باتوجه به آرایه «ایهام»، مصراع دوم بیت زیر را به دو شکل معنی کنید. «چون جام شفق موج زند خون به دل من با این همه دور از تو مرا چهره زردی است»	۰/۵
۲۵	در بیت «گر هزار است بلبل این باغ الف) واژه «هزار» علاوه بر عدد، چه معنایی را در ذهن خواننده تداعی می کند؟ ب) توهم در معنی دیگر این واژه، کدام آرایه ادبی را پدید آورده است؟ همه را نغمه و ترانه یکی است» :	۰/۵
۲۶	با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم» الف) لف های مصراع دوم را بنویسید. ب) نوع لف و نشر در مصراع اول، مرتب است یا مشوش؟ ج) اولین و سومین جفت واژه های متضاد را بیابید و بنویسید.	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۲۷	«تلمیح» بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید. «چون خضر دید آن لب جان بخش دل فریب گفتا که آب چشمه حیوان دهان توست»	۰/۵
۲۸	با ذکر دو دلیل وجود آرایه «اسلوب معادله» را در بیت زیر توضیح دهید. «چشم عاشق نتوان دوخت که معشوق نبیند پای بلبل نتوان بست که بر گل نسراید»	۰/۵
۲۹	در بیت زیر، دلیل وجود آرایه «اغراق» را توضیح دهید. «دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است»	۰/۵
۳۰	شاعر در کدام بیت، برای آفرینش «حس آمیزی» از آمیختگی حواس ظاهری با امور ذهنی و انتزاعی بهره برده است؟ الف) از این شعر تر شیرین ز شاهنش عجب دارم ب) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی های عشق که سرتاپای حافظ را چرا در زر نمی گیرد؟ آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است	۰/۲۵

ادامه سؤالات در صفحه پنجم

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۶/۰۳/۱۴۰۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

بخش پنجم: نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۳۱	همه بیت‌های زیر به جز گزینه در بردارنده مفاهیم شعر دوره بیداری است. الف) جنگ ننگ است در شریعت من ب) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم ج) داد معشوقه به عاشق پیغام د) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی	۰/۲۵
۳۲	با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «در آینه دوباره نمایان شد / با ابر گیسوانش در باد / باز آن سرود سرخ انالحد / ورد زبان اوست» الف) قالب شعر را بنویسید. ب) یک تشبیه فشرده اضافی (اضافه تشبیهی) بیابید. ج) واژه «انالحد» نشانگر کدام آرایه بدیع معنوی است؟	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۳	در نوشته «فردای آن روز به خاطر آمد که دیروز یک دست از بهترین لباس‌های نودوز خود را با کلیه متفرعات به انضمام مایحتوی، به دست چلاق شده خودم از خانه بیرون انداخته‌ام، ولی چون تیری که از شست رفته باز نمی‌گردد، یک بار دیگر به کلام بلندپایه از ماست که پر ماست، ایمان آوردم و پشت دستم را داغ کردم که تا من باشم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم»: الف) مفهوم کنایی «پشت دست داغ کردن» چیست؟ ب) بیت «سخن گفته دگر باز نیاید به دهن / اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد» با کدام ضرب‌المثل این نوشته، مفهوم مشترکی دارد؟	۰/۵ ۰/۲۵
۳۴	با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید؟ «هر که گدای در مشکوی توست شاه که به همسایگی کوی توست پادشاست چون گداست» الف) قالب شعر را بنویسید. ب) چرا این نوع شعر را الهام‌بخش «نیمایوشیخ» در آفرینش شعر نو دانسته‌اند؟	۰/۲۵ ۰/۵
۳۵	در بیت «گویند: روی سرخ تو سعدی، که زرد کرد؟ الف) کدام واژه آرایه «ایهام تناسب» را پدید آورده‌است؟ ب) اگر هجاهای بیت را به شکل «سه‌تا، چهارتا، چهارتا، سه‌تا» جدا کنیم، وزن پایه‌های آوایی دوم و چهارم را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۵
۳۶	با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده‌است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حوض هم می‌توان عزیز بود» الف) آرایه پارادوکس را نشان دهید. ب) این سروده به کدام واقعه در تاریخ اسلام اشاره دارد؟ ج) شاعر این سروده، در کدام یک از سه شاخه ادبیات معاصر در عصر انقلاب اسلامی قرار می‌گیرد؟	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۰	«شاد و تندرست باشید»	

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس:	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۱۶	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	پاسخها	نمره
------	--------	------

همکاران گرامی! درود و خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست مشابه، نمره اختصاص دهید.				
۱	ب، ۰/۲۵، ص ۱۷	۰/۲۵		
۲	الف) روزنامه مجلس، ۰/۲۵، ص ۱۶	ب) روزنامه قرن بیستم، ۰/۲۵، ص ۱۸	۰/۵	
۳	گزینه (د)، ۰/۲۵، صص ۶۹ و ۷۱ و ۷۲	۰/۲۵		
۴	زمستان، ۰/۲۵، ص ۷۲	۰/۲۵		
۵	الف) نادرست، ۰/۲۵، ص ۸۲	ب) درست، ۰/۲۵، ص ۶۹	۰/۵	
۶	صادق هدایت، ۰/۲۵، ص ۷۳	۰/۲۵		
۷	الف، ۰/۲۵، ص ۴۲	۰/۲۵		
۸	ب، ۰/۲۵، ص ۴۴	۰/۲۵		
۹	۱) کاهش واژه‌های عربی نسبت به گذشته، ۰/۲۵، ص ۹۷ (۲) کاربرد واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه، ۰/۲۵، ص ۹۸ * توضیح: سایر ویژگی‌های زبانی نثر دوره معاصر تا انقلاب در متن این سؤال وجود ندارد.	۰/۵		
۱۰	الف) نادرست، ۰/۲۵، ص ۹۷	ب) درست، ۰/۲۵، ص ۴۳	۰/۵	
۱۱	الف) زبانی، ۰/۲۵، ص ۹۹	ب) ادبی، ۰/۲۵، ص ۹۹	۰/۵	
۱۲	الف) ناهمسان، ۰/۲۵	ب) همسان دولختی، ۰/۲۵	ج) همسان تک‌لختی، ۰/۲۵، صص ۲۲ تا ۲۸	۰/۷۵
۱۳	الف، ۰/۲۵، درس دوم صص ۲۲ تا ۲۸	۰/۲۵		
۱۴	الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، ۰/۲۵، ص ۵۲	ب) حذف همزه، ۰/۲۵، ص ۴۹	۰/۵	
۱۵	درس پنجم			
	الف) پایه‌های آوایی مصراع اول	گر بر گِ گُ	لِ سر خ کُ	نی پی ر ه
	ب) ارکان معادل	مستفعلُ	مستفعلُ	مستف (فع لن)
	ج) اختیارات	مصراع اول: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای پنجم	مصراع دوم: کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای چهارم یا حذف همزه در هجای پنجم	۰/۵
۱۶	الف، ۰/۲۵، ص ۵۲	۰/۲۵		
۱۷	الف) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فع لن، ۱۰ نمره، ص ۹۳	ب) ابدال، ۰/۲۵، ص ۸۵	۱/۲۵	
۱۸	الف) بیت ۱، ۰/۲۵، ص ۱۱۰	ب) پنج رکن، ۰/۲۵، ص ۱۱۰	ج) مفاعیلن فع لن، ۰/۵، ص ۱۱۰	۱
۱۹	الف) هزج مسدس محذوف، ۰/۲۵، ص ۱۰۷	ب) متقارب مثنی محذوف، ۰/۲۵، ص ۱۰۷	۰/۵	
ادامه پاسخ‌ها در صفحه دوم				

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس:		رشته : ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۵
علوم و فنون ادبی ۳		علوم و معارف اسلامی		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۱۶	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		
ردیف	پاسخها			نمره
۲۰	الف، ۰/۲۵، ص ۱۱۳			۰/۲۵
۲۱	الف) از ترکیب «لسان غیب» که لقب حافظ است، ۰/۲۵، ص ۲۴ (ب) تضمین، ۰/۲۵، ص ۲۴			۰/۵
۲۲	الف) مراعات نظیر، ۰/۲۵، ص ۳۰ (ب) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۱۱۷ (ج) ایهام، ۰/۲۵، ص ۸۶			۰/۷۵
۲۳	قاطعیت تردید، ۰/۲۵، ص ۶۱ جز اصل احتمال، یقینی نیست، ۰/۲۵، ص ۶۲			۰/۵
۲۴	به دلیل دوری از تو چهره‌ام زرد و بیمار است. ۰/۲۵ دور باد از تو! چهره من زرد و بیمار است. ۰/۲۵، ص ۹۰			۰/۵
۲۵	الف) بلبل، ۰/۲۵ (ب) ایهام تناسب، ۰/۲۵، ص ۹۱			۰/۵
۲۶	الف) مهر و کین، ۰/۵ (ب) مرتب، ۰/۲۵ (ج) عفو و خشم، مهر و کین، ۰/۵، ص ۵۹			۱/۲۵
۲۷	اشاره به داستان خضر نبی که به چشمه آب حیات دست یافت و به جاودانگی رسید. ۰/۵، ص ۳۶			۰/۵
۲۸	(۱) مصراع دوم، مصداق یا نمونه‌ای برای مصراع اول است. ۰/۲۵ (۲) رابطه دو مصراع بر پایه شباهت است. ۰/۲۵ (۳) هر دو مصراع، استقلال نحوی و معنایی دارند. ص ۱۱۵			۰/۵
۲۹	شاعر در توصیف فاصله، بزرگ‌نمایی کرده است. هزار فرسنگ، برای فاصله بسیار دور از ذهن است. ۰/۵، ص ۸۹			۰/۵
۳۰	ب، ۰/۲۵، ص ۱۱۶			۰/۲۵
۳۱	ج، ۰/۲۵، ص ۱۷			۰/۲۵
۳۲	الف) شعر نو (نیمایی)، ۰/۲۵ (ب) ابر گیسوان یا سرود اناالحق، ۰/۲۵ (ج) تلمیح، ۰/۲۵، ص ۳۷			۰/۷۵
۳۳	الف) عبرت گرفتن و اظهار پشیمانی، ۰/۵ (ب) ضرب المثل: تیری که از شست رفته باز نمی گردد، ۰/۲۵			۰/۷۵
۳۴	الف) مستزاد، ۰/۲۵ (ب) به دلیل کوتاه و بلند بودن مصراع‌های این نوع شعر، ۰/۵، ص ۱۰۶			۰/۷۵
۳۵	الف) روی، ۰/۲۵، ص ۹۴ (ب) فاعلات - فاعلن، ۰/۵			۰/۷۵
۳۶	الف) گودال رفیع، ۰/۲۵ (ب) واقعه عاشورا، ۰/۲۵ (ج) شاخه نخست، ۰/۲۵، ص ۷۶			۰/۷۵
	«شاد و تندرست باشید»			۲۰

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)		بارم						
۱	در جاهای خالی واژه‌های مناسب بنویسید. الف) در دوران مشروطه نشریه ادبی بهار با مدیریت منتشر می شد. ب) صباي کاشانی یکی از آثار خود را به نام به تقلید از بوستان سعدی در قالب شعری سرود. ج) تنها اثر قابل توجه در زمینه تحقیقات ادبی و تاریخی دوره بیداری کتاب است.	۰/۷۵						
۲	عبارت زیر چه کسی را معرفی می کند؟ «از موفق ترین رهروان شعر نیمایی است که بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، و کهن گرایی از ویژگی های شعر اوست.» آخر شاهنامه» یکی از مجموعه شعرهای اوست».	۰/۲۵						
۳	در کدام دوره از ادوار چهارگانه ی شعر فارسی معاصر، شاعران بهتر و هنری تر از گذشته به جوهر شعر دست یافتند؟ و مضمون شعر آن ها بیشتر چه نوع نقدی را در بر می گرفت؟ الف) دوم – اجتماعی ب) دوم – تاریخی ج) چهارم – اجتماعی د) چهارم – تاریخی	۰/۲۵						
۴	اولین رمان اجتماعی دوره معاصر را نام ببرید.	۰/۲۵						
۵	در جدول زیر هر یک از آثار در ستون «الف» را به پدید آورندگان آن ها در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد در ستون «ب» اضافی است).	۰/۵						
<table><tr><td>الف) دستور زبان عشق</td><td>ب) (۱) علی مؤذنی</td></tr><tr><td>ب) ظهور</td><td>ب) (۲) محمد رضا سرشار</td></tr><tr><td></td><td>ب) (۳) قیصر امین پور</td></tr></table>		الف) دستور زبان عشق	ب) (۱) علی مؤذنی	ب) ظهور	ب) (۲) محمد رضا سرشار		ب) (۳) قیصر امین پور	
الف) دستور زبان عشق	ب) (۱) علی مؤذنی							
ب) ظهور	ب) (۲) محمد رضا سرشار							
	ب) (۳) قیصر امین پور							
ب) سبک شناسی (۲ نمره)								
۶	«درستی» و «نادرستی» عبارت های زیر را مشخص کنید. الف) در سطح فکری دوره بیداری نگرش شاعران از جزئی نگری و عینیت گرایی به کلی نگری و ذهنیت گرایی تغییر کرد. ب) در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی، تقلید از سبک عراقی و خراسانی زیاد است. ج) مدح و هجو و ذم در شعر معاصر بسیار کم است.	۰/۷۵						
۷	هریک از ویژگی های زیر به کدام سطح از قلمرو های سه گانه (زبانی، ادبی، فکری) نثر معاصر اشاره دارد؟ الف) راه یافتن شماری از واژه های اروپایی به زبان فارسی ب) حضور محسوس و آشکار اساطیر یونانی ، رومی و عبری در داستان نویسی معاصر ج) تنوع و گوناگونی در قالب ها و ساختار داستان ها	۰/۷۵						
ادامه سؤالات در صفحه دوم								

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir				
ردیف	سؤالات			
۸	مفهوم «آزادی» در شعر دوره بیداری مترادف با چه مفهومی است؟			
۹	واژه های کدام گزینه مناسب ترین پاسخ برای تکمیل جاهای خالی عبارت زیر است؟ در حماسه بُعد و در عرفان بُعد غلبه دارد. ۱- آسمانی - زمینی ۲- اخلاقی - تعلیمی ۳- زمینی - آسمانی ۴- تعلیمی - اخلاقی			
(ج) موسیقی شعر (۶ نمره)				
۱۰	دومین پایه آوایی کدام مصراع «فعلاتن» است؟ الف) فلک با تنگ چشمان گوشه چشم دگر دارد ب) سبک سری که زند پیش بحر لاف وجود			
۱۱	در بیت زیر اختیارات زبانی را با ذکر شماره هجا نشان دهید. «سوی چاره گشتم ز بیچارگی ندادم بدو سر به یکبارگی» الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ب) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه			
۱۲	با توجه به بیت "چیست این سقف بلند ساده ی بسیار نقش الف) وزن بیت را بنویسید. ب) یک اختیار شاعری زبانی در مصراع اول مشخص کنید.			
۱۳	وزن بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟ «به حُسن خلق و وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد» الف) فاعلاتن مفاعیلن فععلن ب) فعولن فعولن فعولن فعولن ج) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن د) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فععلن			
۱۴	کدامیک از ابیات زیر، دو «برش آوایی» دارند؟ الف) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است ب) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت			
۱۵	در بیت زیر یک «اختیار وزنی» بیابید و نوع آن را بنویسید. دلم شکسته تر از شیشه های شهر شماست شکسته باد کسی کاین چنینمان می خواست			
۱۶	با توجه به ابیات زیر بحر مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. (یک مورد اضافه است). (رجز مربع سالم - هزج مسدس محذوف - رمل مثنی سالم) الف) هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد هر که محرابش تو باشی، سر ز خلوت برنیارد ب) نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت از دار ملک آشنایی			
ادامه سؤالات در صفحه سوم				

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		تعداد صفحه: ۵	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف		سؤالات				نمره	
۱۷	با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «من ندانم به نگاه تو چه رازی است نهان الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن بیت را بنویسید. د) یک اختیار «وزنی» مشخص کنید.						۲/۵
۱۸	شعر زیر در قالب نو نیمایی سروده شده است؛ وزن شعر از تکرار کدام رکن حاصل می شود؟ تو دانی کاین سفر هرگز به سوی آسمان ها نیست / سوی بهرام، این جاوید خون آشام / سوی این ها و آن ها نیست						۰/۲۵
د) زیبایی شناسی (۶ نمره)							
۱۹	با توجه به آرایه های (اغراق - حس آمیزی - ایهام تناسب - تناقض) برای هر بیت یک آرایه مناسب بنویسید. (یک مورد در کمانک اضافی است). الف) غم اگر به کوه گویم بگریزد و بریزد ب) چون زخم دل اهل نظر تازه نماند ج) همچو نی زهری و تریاقی که دید که دگر بدین گرانی نتوان کشید باری تا پسته ی خندان تو حرفش نمکین است همچو نی دمستاز و مشتاقی که دید						۰/۷۵
۲۰	بخش های مشخص شده در ابیات زیر، کدام «آرایه معنوی» را پدید آورده است؟ الف) (عرضه کردم دو جهان بر دل کار افتاده ب) (فلک در خاک می غلطید از شرم سرافرازی به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را						۰/۵
۲۱	«تلمیح» به کار رفته در بیت زیر را بنویسید. آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است						۰/۵
۲۲	با توجه به بیت های زیر آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید. الف) چنان سایه گسترد بر عالمی ب) ز سخت گیری دوران چه باک عارف را ج) بوی دهن تو از چمن می شنوم د) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم که زالی نیندیشد از رستمی (ایهام - ایهام تناسب) ز قحط سال، هما بی نوا خواهد شد (اسلوب معادله - اغراق) رنگ تو ز لاله و سمن می شنوم (تضمین - حس آمیزی) چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم (تضاد - تناقض)						۱
۲۳	در کدام یک از ابیات زیر آرایه «حسن تعلیل» به کار رفته است؟ دلیل هنری شاعر را در آفرینش این آرایه معنوی ذکر کنید. الف) از سیم به سر یکی کله خود ب) تا چشم بشر نبیندت روی ز آهن به میان یکی کمر بند بنهفته به ابر چهر دل بند						۰/۷۵
۲۴	در کدام بیت «اسلوب معادله» به کار رفته است؟ الف) صورت نبست در دل ما کینه کسی ب) پشت گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند ج) محرم این هوش جز بیهوش نیست د) ملامت از دل سعدی فرونشوید عشق آینه هر چه دید فراموش می کند هر زمان پیشت زمین بوس از برای افتخار مر زبان را مشتري جز گوش نیست سیاهی از حبشی چون رود که خودرنگ است						۰/۲۵
ادامه سؤالات در صفحه چهارم							

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
۲۵	در شعر زیر «واژه‌ای» دیده می‌شود که معنای نزدیک آن در بیت آمده است و معنای دور آن با یکی از واژه‌های بیت تناسب دارد، آن واژه کدام است؟ گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد اکسیر (الف) اکسیر (ب) روی (ج) مس (د) زر	۰/۲۵
۲۶	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. (۱) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد (۲) یکی را حکایت کنند از ملوک الف) در کدام بیت آرایه ی ایهام وجود دارد؟ ب) با ذکر واژه ایهام دار ، معانی مختلف آن را بنویسید.	۰/۷۵
۲۷	با توجه به ابیات زیر در کدام گزینه ، آرایه ها به درستی به کار رفته است؟ چه زنم چونای هر دم ز نوای شوق او دم که لسان غیب خوشتر بنوازد این نوا را « همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی به پیام آشنایی بنوازد آشنا را » الف) مراعات نظیر - تلمیح (ب) تلمیح - تشبیه (ج) تضمین - مراعات نظیر (د) تلمیح - تضمین	۰/۲۵
۲۸	در بیت زیر کدام آرایه وجود ندارد؟ اشک سحر ز داید از لوح دل سیاهی خرم کند چمن را باران صبحگاهی الف) اسلوب معادله (ب) تشخیص (ج) حسن تعلیل (د) مراعات نظیر	۰/۲۵
۲۹	با توجه به بیت " گر ندیدی قبض و بسط عشق را بر یک بساط الف) لف دوم و نشر اول را مشخص کنید. ب) نوع لف و نشر را بنویسید.	۰/۷۵
هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر : (۴ نمره)		
۳۰	شعر زیر سروده « فرخی یزدی » است، با بررسی ابیات به سوالات خواسته شده پاسخ دهید. « آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی تا مگر به دست آرم دامن وصالش را در محیط طوفان ز ماهرانه در جنگ است دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین الف) سراینده از شاعران شاخص کدام دوره می باشد؟ و از کدام شاعران گذشته تاثیر پذیرفته است؟ (ذکر یک شاعر کافی است). ب) ویژگی بارز فکری شاعر را در این سروده بنویسید.	۱
ادامه سؤالات در صفحه پنجم		

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
۳۱	<p>نمونه زیر از کتاب «ارزیابی شتابزده» اثر جلال آل احمد است. با بررسی آن، به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>«شبی که آن اتفاق افتاد، ما به صدای در از خواب پریدیم؛ اول گمان کردم میراب است. خواب که از چشمم پرید و از گوشم تازه فهمیدم که در زدن میراب نیست و "شستم خبردار شد." گفتم: «سیمین! به نظرم حال پیرمرد خوش نیست» کلفتشان بود، وحشت زده می نمود. آن سر بزرگ داغ داغ بود؛ اما چشم ها را بسته بودند؛ کوره ای تازه خاموش شده. عالیه خانم بی تاب می کرد و هی می پرسید: "فلانی یعنی نیمام از دست رفت؟!"</p> <p>گفتم: «برو سماور را آتش کن؛ حالا قوم و خویش ها می آیند». سماور نفتی که روشن شد، گفتم رفت قرآن آورد. لای قرآن را باز کردم؛ آمد: «والصافات صفا»</p> <p>الف) «ارزیابی شتابزده» مجموعه جلال آل احمد است.</p> <p>ب) با بررسی نوشته فوق، یکی از ویژگی های برجسته زبانی نثر جلال آل احمد را بنویسید.</p> <p>ج) یک "کنایه" در متن بیابید که ضرب المثل شده است.</p> <p>د) آرایه "تضمین" را در متن فوق پیدا کنید و بنویسید.</p>	۱
۳۲	<p>با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>می تراود مهتاب / می درخشد شب تاب / نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته چند / خواب در چشم ترم می شکند.</p> <p>الف) شعر در چه قالبی سروده شده است؟ یکی از ویژگی های آن را بنویسید.</p> <p>ب) شعر از تکرار کدام رکن (وزن) حاصل شده است؟</p> <p>ج) مضمون و پیام شعر را بنویسید.</p>	۱
۳۳	<p>یکی از ویژگی های ادبی شعر انقلاب اسلامی راه یابی نمود در سروده های شاعران این دوره است.</p> <p>دو نمونه از "نمادپردازی" سلمان هراتی را در شعر زیر بنویسید.</p> <p>"دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو این فصل، فصل من و توست، فصل شکوفایی ما / برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو"</p>	۰/۵
۳۴	<p>با توجه به متن زیر از «چرند و پرند دهخدا» به سوالات پاسخ دهید.</p> <p>گفتم: «بابا والله من مرده شماها زنده، شما از وکیل خیر نخواهید دید، مگر همان مشروطه خالی چطور است؟ گفتند: "برو پی کارت سواد نداری حرف زن" باری حالا بعد از دو سال سر حرف من افتاده اند، حالا تازه می فهمند که شأن مقنن (=قانون گذار) بالاتر از آن است که به قانون عمل کند. این ها را مردم تازه می فهمند. من از قدیم می فهمیدم، چون گریه های مادرم را دیده بودم، برای این که چشم های مثل ازرق شامی بابام هنوز یادم بود.»</p> <p>الف) با توجه به نثر فوق، بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان چه بوده است؟</p> <p>ب) بارزترین ویژگی زبانی نثر دوره بیداری را با توجه به متن بنویسید.</p>	۰/۵
	سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می رود، ارادت اوست جمع نمره	۲۰

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت دی ماه سال ۱۴۰۱		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره تعلق می‌گیرد.	بارم
(الف) تاریخ ادبیات: (۲ نمره)		
۱	الف) میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی (۰/۲۵) (ص ۱۸) ب) گلشن صبا (۰/۲۵) (ص ۱۳) ج) تاریخ بیداری ایرانیان (۰/۲۵) (ص ۲۰)	۰/۷۵
۲	اخوان ثالث (۰/۲۵) (ص ۷۲)	۰/۲۵
۳	گزینه ج (چهارم - اجتماعی) (۰/۲۵) (ص ۷۰)	۰/۲۵
۴	تهران مخوف (۰/۲۵) (ص ۷۳)	۰/۲۵
۵	الف) گزینه ۳ (قیصر امین پور) (۰/۲۵) (ص ۷۷) ب) گزینه ۱ (علی مؤذنی) (۰/۲۵) (ص ۸۰)	۰/۵
(ب) سبک شناسی: (۲ نمره)		
۶	الف) نادرست (۰/۲۵) (ص ۴۴) ب) درست (۰/۲۵) (ص ۹۹) ج) درست (۰/۲۵) (ص ۹۷)	۰/۷۵
۷	الف) سطح زبانی (۰/۲۵) (ص ۹۷) ب) سطح فکری (۰/۲۵) (ص ۹۸) ج) سطح ادبی (۰/۲۵) (ص ۹۸)	۰/۷۵
۸	مترادف با دموکراسی غربی (۰/۲۵) (ص ۴۴)	۰/۲۵
۹	گزینه ۳ (زمینی و آسمانی) (۰/۲۵) (ص ۱۰۰)	۰/۲۵
(ج) موسیقی شعر: (۶ نمره)		
۱۰	گزینه ب یا مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن (درس ۲)	۰/۵
۱۱	الف) در هجای اول کلمه (سو) (۰/۲۵) ب) در هجای دوم (ی) (۰/۲۵) (درس پنجم ص ۵۶)	۰/۵
۱۲	الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (۰/۲۵) فاعلن (۰/۲۵) (ص ۶۵) ب) حذف همزه یا اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (تغییر مصوت کوتاه به بلند) (۰/۲۵) (ص ۴۹) (ذکر یک مورد کافی است).	۰/۷۵
۱۳	گزینه د (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن) (۰/۲۵) (ص ۲۳)	۰/۲۵
۱۴	گزینه ب (تا رفت مرا از نظر آن ...) (۰/۲۵) (ص ۲۶)	۰/۲۵
۱۵	۱) ابدال در رکن پایانی مصراع دوم (می خواست) (۲ / هجای بلند پایانی در هر دو مصراع (ماست، خواست) (ص ۸۷) (ذکر یک مورد کافی است).	۰/۵
۱۶	الف) بحر رمل مثنی سالم (۰/۲۵) (ص ۱۰۷) ب) بحر هزج مسدس محذوف (۰/۲۵) (ص ۲۳)	۰/۵
	ادامه در صفحه دوم	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت دی ماه سال ۱۴۰۱		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	الف) تقطیع هجایی مصراع اول	۰/۵
	ب) نشانه‌های هجایی مصراع اول	۰/۲۵
	الف) تقطیع هجایی مصراع دوم	۰/۵
	ب) نشانه‌های هجایی مصراع دوم	۰/۲۵
	ج) وزن بیت	۰/۵
	د) اختیار وزنی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در مصراع اول	۰/۵
۱۸	الف) مفاعیلن (۰/۲۵) (درس ۱۱)	۰/۲۵
(د) زیبایی شناسی (۶ نمره)		
۱۹	الف) اغراق (۰/۲۵) (درس ۹) ب) حس آمیزی (۰/۲۵) (درس ۱۲) ج) تناقض یا متناقض نما (۰/۲۵) (درس ۶)	۰/۷۵
۲۰	الف) ایهام (۰/۲۵) (ص ۹۲) ب) تناقض یا متناقض نما (پارادوکس) (۰/۲۵) (ص ۶۳)	۰/۵
۲۱	تلمیح به بیدادگری محمد علی شاه قاجار (۰/۵) (درس ۳)	۰/۵
۲۲	الف) ایهام تناسب (۰/۲۵) (ص ۹۱)	۱
	ج) حس آمیزی (۰/۲۵) (درس ۱۲) د) تضاد (۰/۲۵) (درس ۶)	
۲۳	گزینه ب (۰/۲۵) (ص) علت پوشاندن چهره‌ی کوه دماوند (انزوای مبارزان) به خاطر ظلم و ستم حاکم بر جامعه و ظلم پذیری مردم آن است. (۰/۵) (درس ۱۲)	۰/۷۵
۲۴	گزینه ب (پشت گوژ آمد فلک) (۰/۲۵) (درس ۱۲)	۰/۲۵
۲۵	گزینه ب (روی) (۰/۲۵) (درس ۹)	۰/۲۵
۲۶	گزینه اول (گفتم که بوی زلفت ...) (۰/۲۵) کلمه «بو» یک معنی به معنای <u>رایحه</u> و معنی دیگر <u>آرزو</u> (۰/۵) (درس ۹)	۰/۷۵
۲۷	گزینه ج (تضمین - مراعات و نظیر) (۰/۲۵) (درس ۳)	۰/۲۵
۲۸	گزینه ج (حسن تعلیل) (۰/۲۵) (ص ۱۱۷)	۰/۲۵
۲۹	الف) ل ف ۲: بسط عشق (۰/۲۵) نشر ۱: گریه‌ی مینا (۰/۲۵) ب) مرتب (۰/۲۵) (ص ۶۵)	۰/۷۵
	ادامه در صفحه سوم	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
(هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۳۰	الف) دوره بیداری (۰/۲۵) مسعود سعد یا سعدی (ذکر یک مورد نمره تعلق می گیرد) (۰/۲۵) ب) ویژگی آزادیخواهی و وطن دوستی (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۵) (ص ۱۷)	۱
۳۱	الف) مقالات (۰/۲۵) (ص ۷۴) ب) نثر پر شتاب و بریده و بریده که از آن با عنوان نثر تلگرافی یاد می کنند. (اشاره به یک مورد نمره تعلق می گیرد) (۰/۲۵) (ص ۷۴) (ویژگی هایی از قبیل سادگی ، روانی، استفاده از کنایات و بیان عامیانه) ج) شستم خبردار شد (۰/۲۵) (درس ۷) د) والصّافات صفاً (۰/۲۵) (درس ۳)	۱
۳۲	الف) شعر نیمایی (۰/۲۵) (درس ۱۱) / وزن عروضی دارد اما کوتاهی و بلندی مصراع ها و نیز تعداد هجاها برابر نیست. (۰/۲۵) (ص ۱۰۴ تا ۱۰۵) (ویژگی هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل و نزدیکی به ادبیات نمایشی (ذکر یک مورد کافی است). (ص ۷۱) ب) فاعلاتن (۰/۲۵) (ص ۱۰۵) ج) آگاهی بخشی و مبارزه با ظلم و ستم و یا غفلت و ناآگاهی (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵) (درس ۷)	۱
۳۳	غربت باغ ، چمن داغ ، خورشید ، دشت ، گل ، بهار (ذکر ۲ مورد به اختیار) (۰/۵) (ص ۹۹)	۰/۵
۳۴	الف) قانون (۰/۲۵) (ص ۴۴) ب) سادگی و روانی (۰/۲۵) (ص ۴۳)	۰/۵
	خدا قوت ، از زحمات شما سپاسگزاریم.	۲۰

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
الف	تاریخ ادبیات: (۲ نمره)	بارم
۱	در جاهای خالی واژه‌هایی مناسب، بنویسید. الف) مهم‌ترین اثر «میرزاده عشقی» نمایشنامه منظوم است. (ذکر نام اثر) ب) شعر «ای قلم» نمونه‌ای از اشعار انتقادی است. (ذکر نام نویسنده)	۰/۵
۲	عبارت زیر چه کسی را معرفی می‌کند؟ «او از نویسندگان مشهور معاصر در حوزه نویسندگی کودکان و نوجوانان است. محورهای مثل قصه نویسی و قصه گویی از مهم‌ترین حوزه‌های فعالیت اوست. کتاب «مهاجر کوچک» از آثار او در حوزه قصه‌های کودک و نوجوان است.»	۰/۵
۳	موضوع کتاب «خسی در میقات» است. الف) مقاله نویسی ب) تئنگاری ج) ترجمه د) سفرنامه	۰/۲۵
۴	کتاب «ملاقات در شب آفتابی» اثر «علی مؤذنی» در کدام یک از حوزه‌های ادبیات جای می‌گیرد؟	۰/۵
۵	اولین نمایشنامه‌ای که هم‌زمان با کتاب «یکی بود، یکی نبود» اثر «جمال زاده» نوشته شده است؛ چه نام دارد؟	۰/۲۵
ب	سبک شناسی: (۲ نمره)	
۶	درستی و نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) در نثر دوره انقلاب اسلامی، گرایش به برخی قالب‌ها مانند خاطره، قطعه ادبی و سفرنامه از رواج افتاد. ب) در نثر دوره بازگشت و بیداری، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها، افزایشی آشکار می‌یابد. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است. د) تفکر «اومانیسم» که در آثار قبل از انقلاب وجود داشت، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه‌ای کمرنگ مشاهده می‌شود.	۱
۷	کاربرد واژه «خلید» در بیت زیر، در کدام سطح از سبک شعر دوره «بیداری» بررسی می‌شود؟ «خلید خار درشتی به پای طفلی خُرد / به هم برآمد و از پوبه باز ماند و گریست»	۰/۲۵
۸	هر یک از جمله‌های زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های (فکری - ادبی) است؟ الف) در نثر دوره معاصر، سبک‌های متفاوتی در داستان‌نویسی بر اساس «نام نویسنده» وجود دارد. ب) تلفیق حماسه و عرفان را در غزل حماسی انقلاب می‌توان دید. ج) شعر دوره انقلاب اسلامی بهره‌گیری کمتری از تمثیل دارد و شاعران به صراحت بیان روی آوردند.	۰/۷۵
ج	موسیقی شعر: (۶ نمره)	
۹	کدام یک از بیت‌های زیر، دو «برش آوایی» دارد؟ الف) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست طیب جان خرابم کسی وَرای تو نیست ب) ای سرو بلند قامت دوست وه وه که شمایلست چه نیکوست!	۰/۵
۱۰	در بیت زیر، کدام یک از انواع «تغییر کمیّت مصوّت‌ها» دیده نمی‌شود؟ «ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات		
	نمره		

۱۱	برای هریک از بیت های زیر، یکی از وزن های داخل کمانک (همسان دولختی - همسان تک لختی - ناهمسان) را انتخاب کنید. الف) نشود فاش کسی آنچه میان من و دوست ب) ما سرخوشان مست دل از دست داده ایم ج) ای صبح شب نشینان جانم به طاقت آمد	۰/۷۵				
۱۲	«وزن واژه» هر یک از مصراع های زیر را بنویسید. الف) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری ب) با من بگو تا کیستی، مهری بگو، ماهی بگو	۰/۵				
۱۳	در رکن آخر مصراع «چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست» کدام اختیار «وزنی» به کار رفته است؟	۰/۵				
۱۴	نام «بحر» کدام یک از بیت های زیر با بقیه متفاوت است؟ الف) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد ب) غمش در نهان خانه دل نشیند ج) عمر گویندم که ضایع می کنی با خوب رویان هر که محرابش تو باشی، سر زخوت برنیارد به نازی که لیلی به محمل نشیند وان که منظوری ندارد، عمر ضایع می گذارد!	۰/۵				
۱۵	«پایه های آوایی» مصراع آخر شعر زیر را بنویسید. «هست شب یک شب دم کرده و خاک / رنگ رخ باخته است / باد، نوباوه ابر از بر کوه / سوی من تاخته است.»	۰/۲۵				
۱۶	با توجه به بیت «تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار / که رحم اگر نکند مدعی، خدا بکند» به پرسش ها پاسخ دهید: الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن این بیت را بنویسید. د) یک اختیار «وزنی» این بیت را بنویسید.	۲/۵				
د	زیبایی شناسی : (۶ نمره)					
۱۷	هر یک از آرایه های ادبی گروه «ب» به کدام یک از بیت های گروه «الف» مرتبط است؟ (یک مورد در ستون «ب» اضافی است)	۱/۲۵				
<table><tr><td>گروه الف</td><td>گروه ب</td></tr><tr><td>الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهنواز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرسرستنده را گفت گرم / سخن های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان</td><td>مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمین حس آمیزی</td></tr></table>		گروه الف	گروه ب	الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهنواز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرسرستنده را گفت گرم / سخن های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان	مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمین حس آمیزی	
گروه الف	گروه ب					
الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهنواز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرسرستنده را گفت گرم / سخن های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان	مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمین حس آمیزی					
۱۸	یکی از تلمیحات بیت زیر را بنویسید. «گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا»	۰/۵				
ادامه سؤالات در صفحه سوم						

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
۱۹	چگونه به وجود آرایه «ایهام تناسب» در واژه «هزار» پی می بریم؟ «گر هزار است بلبل این باغ همه را نغمه و ترانه یکی است»	۰/۵
۲۰	با توجه به دو بیت زیر، یک تفاوت «متناقض نما» با «تضاد» را ذکر کنید. (الف) ما با توایم و با تو نه ایم؛ اینست بوالعجب در حلقه ایم با تو و چون حلقه بر دریم (ب) اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع	۰/۵
۲۱	برای هر یک از بیت های زیر، یکی از آرایه های داخل کمانک را انتخاب کنید. (الف) باران همه بر جای عرق می چکد از ابر پیداست که از دست کریم تو حیا کرد (ایهام - حسن تعلیل) (ب) سپهر مردم دون را کند خریداری بخیل سوی متاعی رود که ارزان است (اسلوب معادله - تلمیح) (ج) خداوند لباس هراس و گرسنگی را به آن ها چشاند. (حسن آمیزی - متناقض نما) (د) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط گریه مینا نگر، خندیدن ساغر ببین (اغراق - لف و نشر)	۱
۲۲	مناسب ترین آرایه برای «تصویر آفرینی» بیت زیر، سروده فردوسی، چیست؟ «یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه»	۰/۵
۲۳	در شعر «نگران با من استاد سحر / صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر»: (الف) کدام واژه آرایه «ایهام» را پدید آورده است؟ (ب) دو معنی این واژه را بنویسید.	۰/۷۵
۲۴	برای بیت زیر دو آرایه ادبی بنویسید. «فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را عشرت امروز بی اندیشه فردا، خوش است»	۰/۵
۲۵	کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟ «تویی بهانه آن ابرها که می گریند بیا که صاف شود این هوای بارانی» (الف) تشخیص (ب) حسن تعلیل (ج) لف و نشر (د) مراعات نظیر	۰/۲۵
۲۶	در شعر زیر، آرایه ای بیابید که با یکی از انواع «موسیقی معنوی» ایجاد شده باشد. «رود می نالد / جغد می خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می تراود ز لبم قصه سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب»	۰/۲۵
هـ	نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)	
۲۷	بیت های زیر سروده «عارف قزوینی» است، دو مضمون سروده او را بنویسید. «فکری ای هم وطنان، در ره آزادی خویش بنمایید که هر کسی نکند، مثل من است خانه ای کاو شود از دست اجانب، آباد زاشک و بران کنش آن خانه که «بیت الحزن» است جامه ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»	۰/۵
۲۸	سروده زیر از «دهخدا» شاعر «عصر بیداری» است، دو دلیل برای «سادگی و روانی» زبان شعر این دوره بنویسید. «ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری وز نفحه روح بخش آسحار رفت از سر خفتگان خماری یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت خو حصاری یاد آر ز شمع مرده یاد آر»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۱				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	سؤالات			
۲۹	<p>با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می‌کند داستانی غم آور...»</p> <p>الف) این سروده، از منظومه به عنوان «بیانیه شعر نو» است.</p> <p>ب) یک ویژگی «ادبی» این شعر را بنویسید.</p>			
۳۰	<p>به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>الف) اوج نویسنده «سیمین دانشور» در کدام اثر او، نمایان است؟</p> <p>ب) موضوع این اثر را بنویسید.</p>			
۳۱	<p>شعر زیر:</p> <p>«آن کیست که تقریر کند حال گدا را / در حضرت شاهی؟ کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را / جز ناله و آهی؟»</p> <p>الف) در چه «قالبی» سروده شده است؟</p> <p>ب) این قالب شعری، با کدام یک از قالب‌های شعر فارسی، شباهت دارد؟</p>			
۳۲	<p>یک ویژگی «فکری» شعر زیر را بنویسید.</p> <p>«آغوش سحر تشنه دیدار شماس است / مهتاب، خجل ز نور رخسار شماس خورشید که در اوج فلک، خانه اوست / همسایه دیوار به دیوار شماس»</p>			
۳۳	<p>قسمت‌های مشخص شده در بیت‌های زیر، چه آرایه‌ای را پدید آورده‌اند؟</p> <p>الف) گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد / دبست غریق یعنی فریاد بی صدایم ب) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه‌ایم؛ لیک / تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است</p>			
۲۰	فرجامتان نیک باد. جمع نمره			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره													
ردیف	به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره تعلّق می‌گیرد.	بارم													
الف	تاریخ ادبیات : (۲ نمره)														
۱	الف) ایده آل یا سه تابلوی مریم ۰/۲۵ (ذکر یک مورد کافی است) ص ۱۸ ب) سید اشرف الدین گیلانی یا نسیم شمال ۰/۲۵ ص ۱۶	۰/۵													
۲	محمدرضا سرشار یا رضا رهگذر ۰/۵ ص ۷۹	۰/۵													
۳	گزینه د یا سفرنامه ۰/۲۵ ص ۷۴	۰/۲۵													
۴	دفاع مقدّس ۰/۵ ص ۸۰	۰/۵													
۵	جعفرخان از فرنگ برگشته ۰/۲۵ ص ۷۳	۰/۲۵													
ب	سبک شناسی : (۲ نمره)														
۶	الف) نادرست ۰/۲۵ ص ۱۰۱ // ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۴۵ // ج) درست ۰/۲۵ ص ۹۷ // د) درست ۰/۲۵ ص ۱۰۲	۱													
۷	زبانی ۰/۲۵ ص ۴۲-۴۳	۰/۲۵													
۸	الف) سطح ادبی ۰/۲۵ ص ۹۸ ب) سطح فکری ۰/۲۵ ص ۱۰۰ ج) سطح ادبی ۰/۲۵ ص ۹۹	۰/۷۵													
ج	موسیقی شعر : (۶ نمره)														
۹	گزینه ب یا «ای سرو بلند قامت دوست..» ۰/۵ ص ۲۷، ۲۸	۰/۵													
۱۰	کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ۰/۵ ص ۵۵	۰/۵													
۱۱	الف) همسان تک لختی ۰/۲۵ ب) ناهمسان ۰/۲۵ ج) همسان دولختی ۰/۲۵ ص ۲۲	۰/۷۵													
۱۲	الف) مفاعیلن ۰/۲۵ ب) مستفعلن ۰/۲۵ ص ۱۰۴-۱۰۸	۰/۵													
۱۳	هجای کشیده در پایان مصراع، تبدیل به هجای بلند می‌شود ۰/۵ ص ۸۵	۰/۵													
۱۴	گزینه ب یا « غمش در نهان خانه دل نشیند...» ۰/۵ ص ۱۰۷-۱۰۸	۰/۵													
۱۵	سو ی من تا خ ت است ۰/۲۵ ص ۱۰۹	۰/۲۵													
۱۶	الف) تقطیع هجایی	ت	با	خ	دا	ی	خ	دن	دا	ز	کا	ر	دل	خُش	دار
	ب) نشانه‌های هجایی	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	U
	الف) تقطیع هجایی	ک	رَح	م	گَر	ن	ک	نَد	مُد	د	عی	خُ	دا	بِ ک	نَد
	ب) نشانه‌های هجایی	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	UU	-
	الف) تقطیع هجایی ۰/۷۵ ب) نشانه‌های هجایی ۰/۷۵ ج) مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فَعِلن (فع لن) ۰/۵ د) ۱- اختیار وزنی ابدال در کاربرد یک هجای بلند(خُش) به جای دو هجای کوتاه (ب ک) در رکن پایانی (فعْلن = فع لن) ۲- اختیار وزنی تبدیل هجای کشیده پایان مصراع به یک هجای بلند. ۰/۵ (ذکر یک مورد کافی است) ص ۸۷														
	ادامه در صفحه دوم														

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
د	زیبایی شناسی: (۶ نمره)		
۱۷	الف) ایهام تناسب ۰/۲۵ ص ۹۱ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ج) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۳ د) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۲ ه) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۳۵ (اسلوب معادله اضافه است)	۱/۲۵	
۱۸	مصراع اول به داستان گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد و مصراع دوم به عبور حضرت موسی (ع) از رود نیل ۰/۵ ص ۳۶ (ذکر یک مورد کافی است)	۰/۵	
۱۹	هزار در معنی عدد هزار و در معنی دیگر آن با بلبل، باغ، نغمه و ترانه تناسب دارد. ۰/۵ ص ۹۱	۰/۵	
۲۰	تضاد آوردن دو امر متضاد است بی آنکه متناقض هم باشند اما متناقض نما، تضاد در یک امر است نه دو امر. ۰/۵ ص ۵۹ و ۶۱	۰/۵	
۲۱	الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ب) اسلوب معادله ۰/۲۵ ص ۱۱۷ ج) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۶ د) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۵	۱	
۲۲	اغراق ۰/۵ ص ۸۹	۰/۵	
۲۳	الف) نگران ۰/۲۵ ب) ۱: نگاه کردن ۲: دلواپسی ۰/۵ ص ۹۲	۰/۷۵	
۲۴	تضاد (امروز و فردا)، اسلوب معادله، حس آمیزی (تلخ بودن جمعه) ۰/۵ ص ۱۱۶	۰/۵	
۲۵	گزینه ج (لف و نشر) ۰/۲۵ ص ۱۱۲	۰/۲۵	
۲۶	حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۴	۰/۲۵	
هـ	نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)		
۲۷	وطن پرستی، ستیز با نادانی، آزادی خواهی دردمندی و عشق او به میهن (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد) ۰/۵ ص ۱۷	۰/۵	
۲۸	به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی، توجه به مردم و استفاده از شعر برای آگاه سازی آنان ۰/۵ ص ۴۰ (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد)	۰/۵	
۲۹	الف) افسانه ۰/۲۵ ب) ویژگی هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل، نزدیکی به ادبیات نمایشی، مصراع ها کوتاه و بلند هستند یا تعداد نشانه های هجایی و وزن واژه های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست. ۰/۵ ص ۷۱ و ۱۰۶ (ذکر یک مورد کافی ست)	۰/۷۵	
۳۰	الف) سووشون ۰/۲۵ ب) داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم ۰/۵ ص ۷۴	۰/۷۵	
۳۱	الف) مستزاد ۰/۲۵ ب) شعر نو (نیمایی) ۰/۲۵ ص ۱۲۰	۰/۵	
۳۲	توصیف عظمت مقام شهیدان، ارزشهای انقلابی و رخدادهای دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۵ ص ۱۲۰	۰/۵	
۳۳	الف) پارادوکس ۰/۲۵ ص ۶۱ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۷	۰/۵	
	همکار ارجمند، به پاسخ های درست و مشابه، نمره تعلق می گیرد.		
	خدا قوت، از زحمات شما سپاسگزاریم.		

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			
نمره				
ردیف	تاریخ ادبیات: (۲ نمره)			
۱	کدام یک از عبارت‌های زیر درست و کدام یک نادرست است؟ الف) شعرهای سید اشرف‌الدین گیلانی در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در روزنامه «قرن بیستم» چاپ می‌شد. ب) شاعران دوره بازگشت از این جهت اهمیت دارند که توانستند زبان شعر را از آن حالت سستی که در اواخر سبک هندی در شعر به وجود آمده بود، نجات بخشند. ج) در ادبیات دوره معاصر، نوآوری‌ها، اندیشه‌های باستان‌گرا و گاهی گرایش به شعرهای ترجمه‌ای مورد توجه بود. د) نثر فارسی دوره معاصر، تحت تأثیر آثاری که در دوره بیداری از زبان‌های اروپایی ترجمه می‌شد، از سادگی دور شد.			
۲	کدام کتاب از آثار مثنوی «قیصر امین‌پور» است؟ الف) آیین‌های ناگهان ب) در کوچه آفتاب ج) طوفان در پراکنش د) ظهر روز دهم			
۳	عبارت زیر در مورد کدام دوره از شعر فارسی معاصر است؟ «در این دوره که باید آن را دوره کمال جریان‌های ادبی دانست، شاعران بهتر و هنری‌تر از گذشته به جوهر شعر دست یافتند و مضمون شعر آنها بیشتر نقد اجتماعی است.» الف) اول ب) دوم ج) سوم د) چهارم			
۴	جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. الف) «سیمین دانشور» با کتاب به اوج نویسندگی خود رسید. ب) اولین با عنوان «جعفر خان از فرنگ برگشته» به قلم «حسن مقدم» در سال ۱۳۰۱ نوشته شد.			
ب)	سبک شناسی: (۲ نمره)			
۵	پاسخ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) «ابوالقاسم لاهوتی» و «فرخی یزدی» از شاخص‌ترین شاعران حوزه (توجه به مردم - دانش‌ها و فنون نوین) هستند. ب) سبک نویسندگی اکثر نویسندگان دوره بازگشت و بیداری مطابقت کاملی با ادبیات داستانی (کهن - جدید) نداشت. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و (معنی‌آفرینی - معنی‌گریزی) از ویژگی‌های شعر این دوره است. د) گرایش به (خیال‌بندی - واقع‌گرایی) شعر برخی شاعران دوره انقلاب اسلامی را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.			
۶	هر یک از جملات زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های (ادبی - فکری) است؟ الف) مکتب‌های فلسفی و ادبی قرن نوزدهم و بیستم اروپا مانند رمانتیسم در ادبیات داستانی دوره معاصر حضوری آشکار و تأثیرگذار دارند. ب) در نثر دوره انقلاب اسلامی، به تدریج به‌ویژه بعد از جنگ، گرایش به سبک‌های جدید داستان‌نویسی مانند جریان سیال ذهن بیشتر می‌شود.			
۷	بیت زیر، سروده «سلمان هراتی»، شاعر دوره انقلاب اسلامی، است؛ کدام ویژگی «زبانی» در آن دیده می‌شود؟ «غم بود در عمیق زمین شانه بهار / بی تو ولی زمینه پیداشدن نداشت» الف) آشنایی‌زدایی و روی آوردن به کاربرد ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه ب) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا			
ادامه سؤالات در صفحه دوم				

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			نمره
(ج)	موسیقی شعر: (۶ نمره)			
۸	در کدام یک از مصراع‌های زیر، کلمه «سو» کوتاه تلفظ نمی‌شود؟ (الف) روزه یک سو شد و عید آمد و دلها برخاست (ب) آمد سوی کعبه سینه پر جوش			
۹	در کدام یک از واژگان بیت زیر، مصوّت بلند «ی»، همواره کوتاه است؟ «هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای؟ / من در میان جمع و دلم جای دیگر است»			
۱۰	برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک را انتخاب کنید. (همسان دولختی - ناهمسان) (الف) تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار / که رحم اگر نکند مدّعی خدا بکند (ب) من به زبان اشک خود می‌دهمت سلام و تو / بر سر آتش دلم همچو زبانه می‌روی			
۱۱	وزن کدام یک از ابیات زیر متفاوت است؟ (الف) جاننا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم (ب) گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که می‌رس (ج) ای سرو بلند قامت دوست / وه وه که شما یلت چه نیکوست			
۱۲	بیت «دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر / کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست» بر وزن «مستفعلن مفاعلن مستفعلن فعلن» است؛ برش آوایی دوم این بیت کدام یک از موارد زیر است؟ (الف) فاعلاتن مفاعلن فعلن (ب) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن (ج) مفعول مفاعلن مفاعلن (د) مفعول فاعلاتن مفاعلن فاعلن			
۱۳	در بیت «همت طلب از باطن پیران سحرخیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند» کدام اختیار شاعری به کار نرفته است؟ (الف) تغییر کمّیت مصوّت (ب) حذف همزه (ج) بلند بودن هجای پایان مصراع			
۱۴	نام کامل بحر بیت زیر را بنویسید. «ای مست شب‌رو کیستی؟ آیا مه من نیستی؟ / گر نیستی، پس چیستی؟ ای همدم تنهای دل»			
۱۵	«وزن‌واژه» شعر زیر را بنویسید. «بیا ره توشه برداریم / قدم در راه بی‌برگشت بگذاریم / ببینیم آسمان «هرکجا» آیا همین رنگ است؟»			
۱۶	با توجه به بیت «یار با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم / دولت صحبت آن مونس جان ما را بس» به پرسش‌ها پاسخ دهید. (الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. (ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید. (ج) وزن بیت چیست؟ (د) یک اختیار «وزنی» این بیت را بنویسید.			
ادامه سؤالات در صفحه سوم				

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات	نمره	

(د)	زیبایی شناسی: (۶ نمره)	
۱۷	برای هر یک از ابیات زیر، آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) آتش آن نیست که از شعله آن خندد شمع / آتش آن است که بر خرمن پروانه زدند (ایهام - مراعات نظیر) (ب) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی / «رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن» (تضمین - حس آمیزی) (ج) مجنون که به دیوانه گری شهره شهر است / در دشت جنون همسفر عاقل ما بود (حسن تعلیل - تلمیح) (د) فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی / اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را (متناقض نما - لف و نشر) (هـ) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از نازکی آزار رساند بدنش را (اغراق - تضاد)	۱/۲۵
۱۸	با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید: ۱- جان ریخته شد با تو، آمیخته شد با تو / چون بوی تو دارد جان، جان را هله بنوازم ۲- پرستش به مستی است در کیش مهر / برون اند زین جرگه هشیارها (الف) در کدام یک از ابیات، آرایه «ایهام تناسب» وجود دارد؟ (ب) کدام واژه این آرایه را پدید آورده است؟ (ج) معانی مختلف این واژه را بنویسید.	۱
۱۹	در هر یک از ابیات زیر، چه نوع لف و نشری به کار رفته است؟ (الف) دل و کشور جمع و معمور بادا / ز ملکوت پراکندگی دور بادا! (ب) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم	۰/۵
۲۰	(الف) کدام آرایه مشترک (به جز مراعات نظیر) در موارد زیر، «موسیقی معنوی» ایجاد کرده است؟ (ب) چگونه به وجود این آرایه پی برده اید؟ ۱- خط شکسته را محکم تر و بامزه تر از دیگران می نوشت. ۲- افسوس موها، نگاهها به عبث / عطر لغات شاعر را تاریک می کنند.	۱
۲۱	در کدام یک از ابیات زیر آرایه «حسن تعلیل» یافت نمی شود؟ (الف) اشک سحر زدايد از لوح دل سیاهی / خرم کند چمن را باران صبحگاهی (ب) عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت / که چندین گل اندام در خاک خفت	۰/۲۵
۲۲	با ذکر دو دلیل ثابت کنید آرایه «اسلوب معادله» در بیت زیر وجود دارد؟ بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود / پسته بی مغز چون لب وا کند، رسوا شود	۱
۲۳	در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)	۱
		گروه الف
		گروه ب
		۱) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی
		۲) از آن مرد دانا دهان دوخته است / که بیند که شمع از زبان سوخته است
		۳) می شناسمت / چشم های تو میزبان آفتاب صبح سبز باغ هاست / می شناسمت
		۴) عهد کردی که کشی فرصت خود را روزی / فرصت ار یافتی، آن عهد فراموش مکن
		اغراق تضاد ایهام اسلوب معادله حسن تعلیل
		ادامه سؤالات در صفحه چهارم

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			
هـ)	نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)			
۲۴	مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. «این تنگ عیشی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود؛ ناشی از خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتع می برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دورافتادن از خط سیر روحانی خویش می یافت.»			
۲۵	متن زیر از داستان «کباب غاز» اثر «جمال زاده» است. دو مورد از ویژگی های «سبک نویسندگی» او را ذکر کنید. «اگر چشمم تو چشمش می افتاد، با همان زبان بی زبانی نگاه، حقش را کف دستش می گذاشتم. ولی شستش خبردار شده بود و چشمش مثل مرغ سربریده مدام روی میز از این بشقاب به آن بشقاب می دوید و به کاینات اعتنا نداشت.»			
۲۶	نوشته زیر قسمتی از داستان «آن شب عزیز» اثر «سید مهدی شجاعی» است. با توجه به متن، یکی از مضامین (قلمرو فکری) نثر ادبیات انقلاب اسلامی را بیان نمایید. «شما شهادتین گفتید و یک بار دیگر امام زمان را صدا زدید و خاموش شدید. افتخارم این است که خودم با پای لنگ شما را به خط رساندم. و حالا دل خوشی ام به این است که هر روز صبح با این یک پا و دو عصا به اینجا بیایم. سنگتان را بشویم و خاطراتم را با شما مرور بکنم. هر روز چیزهای بیشتری از آن شب عزیز یادم می آید. به همین زنده ام آقا!»			
۲۷	متن زیر از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» است: «کارهای میرزا تقی خان از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه و عمارت و مرمت خرابی های دیگر که به زودی محال می نمود و همه در یک دو سال صورت گرفت، گواه و دلیل بزرگی مرد است.» (الف) این کتاب اثر کیست؟ (ب) موضوع آن، تاریخ است. (ج) کاربرد واژه «قشون» بیانگر کدام ویژگی زبانی این نثر است؟			
۲۸	(الف) با مقایسه دو شعر زیر، یک ویژگی مشترک آنها را بنویسید. (ب) قالب شعر «ملک الشعرا بهار» چیست؟ ۱- قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب / دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ کسی نیست که در بیشه عشق / قهرمانان را بیدار کند «سهراب سپهری» ۲- پروانه و شمع و گل شبی آشفتمند وز جور و جفای دهر با هم گفتند شد صبح، نه پروانه به جا بود و نه شمع بر گل بوزید و هر دو با هم رفتند در طرف چمن بسیار سخن ناگاه صبا من ماندم و من «ملک الشعرا بهار»			
۲۹	شعر زیر سروده «مهدی اخوان ثالث» است: به پرسش های مربوط به آن پاسخ دهید. «سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است / و گر دست محبت سوی کس یازی، / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است» (الف) مصراع های مشخص شده، نمونه ای از کاربرد نحوی سبک است. (ب) شعر «اخوان ثالث» شعری است که حوادث زندگی مردم را در خود منعکس می کند. (ج) «اخوان ثالث» در بیشتر مجموعه ها مثل «زمستان» زبانی دارد.			
۳۰	متن زیر از کتاب «منشآت» اثر «قائم مقام فراهانی» است: نوع نثر عبارات کوتاه آن، گاه (عامیانه - مسجع) است. «مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته.»			
۲۰	فرجامتان نیک باد. جمع نمره			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۱۹
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
ردیف	به پاسخ‌های درست و مشابه نمره تعلق می‌گیرد.	بارم
	(الف) تاریخ ادبیات: (۲ نمره)	
۱	الف) نادرست ۰/۲۵ ص ۱۶ (ب) درست ۰/۲۵ ص ۱۳ ج) درست ۰/۲۵ ص ۶۸ (د) نادرست ۰/۲۵ ص ۷۲	۱
۲	ج یا طوفان در پراتنز (ص ۷۷)	۰/۲۵
۳	د یا دوره چهارم (ص ۷۰)	۰/۲۵
۴	الف) سووشون ۰/۲۵ (ص ۷۴) (ب) نمایشنامه ۰/۲۵ (ص ۷۳)	۰/۵
	(ب) سبک شناسی: (۲ نمره)	
۵	الف) توجه به مردم ۰/۲۵ ص ۴۴ (ب) جدید ۰/۲۵ ص ۴۶ ج) معنی‌گزینی ۰/۲۵ ص ۹۷ (د) خیال‌بندی ۰/۲۵ ص ۹۹	۱
۶	الف) فکری ۰/۲۵ ص ۹۸ (ب) ادبی ۰/۲۵ ص ۱۰۱	۰/۵
۷	الف یا آشنایی‌زدایی و روی آوردن به کاربرد ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه صص ۹۹ و ۱۰۳	۰/۵
	(ج) موسیقی شعر: (۶ نمره)	
۸	الف یا روزه یک سو شد و عید آمد و دلها برخاست صص ۵۳ و ۵۶	۰/۲۵
۹	میان ص ۵۴	۰/۲۵
۱۰	الف) ناهمسان ۰/۲۵ (ب) همسان دولختی ۰/۲۵ ص ۸۷	۰/۵
۱۱	ب یا گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که می‌رس صص ۲۷ و ۲۸	۰/۵
۱۲	د یا مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ص ۲۵	۰/۵
۱۳	الف یا تغییر کمیت مصوت صص ۲۸ و ۵۰ و ۸۵	۰/۵
۱۴	رجز ۰/۲۵ مثنی ۰/۲۵ سالم ۰/۲۵ صص ۱۰۸ و ۱۲۰	۰/۷۵
۱۵	مفاعیلن ۰/۲۵ صص ۸۱ - ۸۲	۰/۲۵
۱۶	الف) تقطیع هجایی ب) نشانه‌های هجایی الف) تقطیع هجایی ب) نشانه‌های هجایی	۲/۵
	الف) تقطیع هجایی ۰/۷۵ (ب) نشانه‌های هجایی ۰/۷۵ (در تعلق بarm به پاسخ دانش‌آموز در قسمت تقطیع هجایی (الف) و نشانه‌های هجایی (ب) نظر مصحح گرامی صائب است.) ج) فعلاتن (فاعلاتن) فعلاتن فعلن (فعلن) ۰/۵ د) هجای پایان مصراع بلند است یا ابدال یا آورن فاعلاتن به جای فعلاتن اول مصراع ۰/۵ (ص ۸۷)	
	ادامه در صفحه دوم	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۰۳/۱۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	
ردیف	راهنمای تصحیح				
	(د) زیبایی شناسی: (۶ نمره)				
۱۷	الف) مراعات نظیر ۰/۲۵ (ص ۳۵) ب) تضمین ۰/۲۵ (ص ۳۹) ج) تلمیح ۰/۲۵ (ص ۳۲) د) متناقض نما (پارادوکس) ۰/۲۵ (ص ۶۳) هـ) اغراق ۰/۲۵ (ص ۹۲)				
۱۸	الف) بیت ۲ یا پرستش به مستی است در کیش مهر / برون اند زین جرگه هشیارها ۰/۲۵ ب) مهر ۰/۲۵ ج) محبت ۰/۲۵ - خورشید ۰/۲۵ صص ۹۰ و ۹۱ و ۹۴				
۱۹	الف) مرتب ۰/۲۵ ب) نامرتب یا مشوش ۰/۲۵ ص ۶۲				
۲۰	الف) حس آمیزی ۰/۵ ب) در هر دو متن، آمیختگی چند حس بر تأثیر و زیبایی کلام افزوده است. ۰/۵ (به پاسخ های درست و مناسب و مشابه نمره تعلق می گیرد.) صص ۱۱۳ و ۱۱۴ و ۱۱۷				
۲۱	الف) یا اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی / خرم کند چمن را باران صبحگاهی ص ۱۱۷				
۲۲	هر یک از دو مصراع استقلال (نحوی و معنایی) دارند. یک مصراع (با مفهومی محسوس) در حکم مصداق و تأییدی برای مصراع دیگر (با مفهوم ذهنی) است. زیبایی آفرینی بر پایه شباهت است. (ذکر دو دلیل کافی است هر کدام ۰/۵) (به پاسخ های درست و مشابه نمره تعلق می گیرد.) (صص ۱۱۴ تا ۱۱۶)				
۲۳	۱) تضاد ۰/۲۵ ص ۶۳ ۲) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ۳) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۹ ۴) ایهام ۰/۲۵ ص ۹۰				
	(هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)				
۲۴	خسب بودن (خست یا بخل) ص ۱۰۳				
۲۵	نثر ساده است. بسیاری از واژه ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است. کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می شود. در این متن گونه های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند. (ذکر دو مورد کافی است. هر کدام ۰/۲۵ به موارد صحیح دیگر نمره تعلق می گیرد) (صص ۷۴ و ۹۸)				
۲۶	بی توجهی به مادیات، دعوت به اخلاقیات، استقبال از شهادت، فرهنگ ایثار، استکبارستیزی، دفاع از وطن، وفاداری به ارزش های دفاع مقدس. (به مفاهیم درست و مشابه نمره تعلق می گیرد.) (ذکر یک مورد کافی است.) ص ۱۰۱				
۲۷	الف) ناظم الاسلام کرمانی ۰/۲۵ ب) مشروطه ۰/۲۵ ج) کاربرد واژه های ترکی در نثر فارسی ۰/۲۵ صص ۲۰ و ۴۵ و ۴۷				
۲۸	الف) مصراع ها کوتاه و بلند هستند یا وزن واژه های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست یا نشانه های هجایی مصراع ها با هم متفاوت هستند یا تعداد هجاها برابر نیست یا مصراعی یک یا چند هجا یا پایه بیشتر از مصراع دیگر دارد. ۰/۵ ب) مستزاد ۰/۲۵ صص ۱۰۵ و ۱۰۶ و ۱۱۱ و ۱۱۹				
۲۹	الف) خراسانی ۰/۲۵ ب) اجتماعی ۰/۲۵ ج) نمادین ۰/۲۵ ص ۷۲				
۳۰	مسجع ص ۲۰				
	همکار ارجمند، به پاسخ های درست و مشابه نمره تعلق می گیرد.				
	خدا قوت، از زحمات شما سپاسگزاریم.				

نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره				
الف	تاریخ ادبیات : (۲ نمره)	بارم				
۱	عبارت «او از پیشگامان نثر جدید فارسی است، او در نثر ساده و عامیانه، نقش مؤثری داشت. «امثال و حکم» یکی از آثار اوست.»، چه کسی را معرفی می کند؟	۰/۲۵				
۲	در سال های مشروطه، مجله «بهار» را که نشریه ای ادبی محسوب می شد، منتشر کرد. الف) سیداشرف الدین گیلانی ب) ملک الشعرا محمدتقی بهار ج) میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی د) میرزا محمدصادق امیری فراهانی	۰/۲۵				
۳	کتاب «دستور زبان عشق» اثر کیست؟	۰/۲۵				
۴	واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) در قصیده به سبک ناصرخسرو به روانی و لطافت سعدی شعر می سراید. اوج سخنش در قطعات اوست. برخی از اشعار او به صورت مناظره میان دو انسان، جاندار یا شیء است. (پروین اعتصامی - میرزاده عشقی) ب) در داستان نویسی دهه شصت، اغلب نویسندگان موفق (نسل جوان - پیش کسوتان) هستند.	۰/۵				
۵	کدام یک از جملات زیر درست نیست ؟ الف) اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ تشکیل شد و نیما در آنجا شعر «آی آدم ها» را خواند. ب) تصرف نیما در ماهیت شعر معاصر و ارائه ماهیتی کهن از آن، به تغییر در قالب و ویژگی های شاعران قدیم انجامید.	۰/۲۵				
۶	نام یکی از آثار هر یک از شخصیت های زیر را بنویسید. الف) سیمین دانشور ب) سیدعلی موسوی گرمارودی	۰/۵				
ب	سبک شناسی : (۲ نمره)					
۷	کاربرد کدام یک از کلمات زیر، بیانگر توجه به «واژگان کهن» در سطح زبانی شعر عصر بیداری است؟ الف) وصال ب) گلخن ج) رنگین د) آزادی	۰/۲۵				
۸	هر یک از جملات زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی های (زبانی - ادبی - فکری) است؟ الف) دشمنی با استعمار و استبداد، در نثر روزنامه ای عصر بیداری بسیار مورد توجه قرار گرفته است. ب) در دوره معاصر، گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر می شود. ج) با انقلاب اسلامی و وقوع جنگ تحمیلی، بسیاری از واژه های مربوط به فرهنگ ایثار و شهادت و مبارزه و مقاومت وارد زبان داستان این دوره شد. د) گرایش به خیال بندی، شعر برخی شاعران دوره انقلاب اسلامی را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.	۱				
۹	کدام یک از موارد ستون «ب» به جملات ستون «الف» مربوط است؟ (یک مورد در ستون «ب» اضافی است)	۰/۷۵				
<table><tr><td>گروه الف</td><td>گروه ب</td></tr><tr><td>۱) در شعر ادبیات معاصر، انتخاب وزن، متناسب با لحن..... گفتار و زبان شعر است. ۲) گونه های نثر فنی و در نثر ادبیات دوره معاصر جایگاهی ندارد. ۳) در نثر دوره انقلاب اسلامی، زبان داستان ها به ویژه در زمان جنگ بیشتر است.</td><td>مصنوع بینابین عامیانه طبیعی</td></tr></table>		گروه الف	گروه ب	۱) در شعر ادبیات معاصر، انتخاب وزن، متناسب با لحن..... گفتار و زبان شعر است. ۲) گونه های نثر فنی و در نثر ادبیات دوره معاصر جایگاهی ندارد. ۳) در نثر دوره انقلاب اسلامی، زبان داستان ها به ویژه در زمان جنگ بیشتر است.	مصنوع بینابین عامیانه طبیعی	
گروه الف	گروه ب					
۱) در شعر ادبیات معاصر، انتخاب وزن، متناسب با لحن..... گفتار و زبان شعر است. ۲) گونه های نثر فنی و در نثر ادبیات دوره معاصر جایگاهی ندارد. ۳) در نثر دوره انقلاب اسلامی، زبان داستان ها به ویژه در زمان جنگ بیشتر است.	مصنوع بینابین عامیانه طبیعی					
ادامه سؤالات در صفحه دوم						

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰		

ردیف	سؤالات	نمره
(ج)	موسیقی شعر: (۶ نمره)	
۱۰	کدام یک از ابیات زیر، دو برش آوایی ندارد؟ (با دو وزن خوانده نمی شود؟) (الف) از کرده خویشتن پشیمانم (ب) درد عشقی کشیده ام که می رس جز توبه ره دگر نمی دانم زهر هجری چشیده ام که می رس	۰/۲۵
۱۱	برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (ناهمسان - همسان دو لختی - همسان تک لختی) (الف) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند / دیوار زندگی را زین گونه یادگاران (ب) در غم ما روزها بی گاه شد / روزها با سوزها همراه شد (ج) ماه فروماند از جمال محمد / سرو نباشد به اعتدال محمد	۰/۲۵
۱۲	در بیت «پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند»: (الف) شاعر در هجای هفتم مصراع اول بیت، از کدام اختیار «زبانی» استفاده کرده است؟ (ب) وزن این بیت چیست؟	۱
۱۳	در کدام بیت اختیار «وزنی» به کار رفته است؟ (الف) به صد جان ازرد آن رغبت که جانان (ب) سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه (ج) همه کارم ز خودکامی به بدنامی کشید آخر نخواهم گوید و خواهد به صد جان ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفل ها	۰/۵
۱۴	نام بحر کدام یک از ابیات زیر «رجز مربع سالم» است؟ (الف) دریای هستی دم به دم (ب) ای خوش منادی های تو، در باغ شادی های تو در چرخ و تاب و پیچ و خم بر جای نان شادی خورد، جانی که شد مهمان تو	۰/۵
۱۵	در شعر زیر، وزن مصراع مشخص شده را بنویسید. «می تراود مهتاب / می درخشد شب تاب / نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته چند / خواب در چشم ترم می شکند.»	۰/۵
۱۶	با توجه به بیت «می کوش به هر ورق که خوانی / کان دانش را تمام دانی» به پرسش ها پاسخ دهید. (الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. (ج) کدام اختیار وزنی در بیت به کار رفته است؟ (د) وزن بیت چیست؟	۲/۵
(د)	زیبایی شناسی: (۶ نمره)	
۱۷	در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)	۱/۲۵
		گروه الف
		گروه ب
		متناقض نما
		تضمین
		حس آمیزی
		مراعات نظیر
		اغراق
		اسلوب معادله
		ادامه سؤالات در صفحه سوم

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰		
نمره	سؤالات		ردیف

۰/۵	در بیت زیر، یک «لف» و یک «نشر» مربوط به آن را بنویسید. «روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می ریزد آن زَر می زند»	۱۸
۰/۵	بیت زیر، به چه موضوعی «تلمیح» دارد؟ «یارب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل»	۱۹
۰/۵	با توجه به شعر و نثر زیر، تفاوت آرایه های «تضاد» و «متناقض نما» را بنویسید. (الف) عصر جدید / عصری که هیچ اصلی / جز اصل احتمال، یقینی نیست. (ب) زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار.	۲۰
۱	با توجه به بیت «گر هزار است بلبل این باغ / همه را نغمه و ترانه یکی است» به پرسش ها پاسخ دهید: (الف) در کدام واژه، آرایه «ایهام تناسب» به کار رفته است؟ (ب) معانی مختلف این واژه را بنویسید. (ج) این واژه، با کدام یک از واژه های بیت، تناسب دارد؟ (یک مورد)	۲۱
۱	برای هر یک از ابیات زیر، آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) به سرو گفت کسی میوه ای نمی آری؟ / جواب داد که آزادگان تهی دستند (لف و نشر - حسن تعلیل) (ب) چشم عاشق نتوان دوخت که معشوق نبیند / پای بلبل نتوان بست که بر گل نسراید (اسلوب معادله - تضمین) (ج) چو رامین گه گهی بنواختی چنگ / ز شادی بر سر آب آمدی سنگ (حسن آمیزی - اغراق) (د) عهد کردی که گشی فرصت خود را روزی / فرصت ار یافتی، آن عهد فراموش نکن (متناقض نما - ایهام)	۲۲
۰/۵	با ذکر یک دلیل ثابت کنید در بیت زیر، آرایه «اسلوب معادله» به کار رفته است. «سعدی از سرزنش خلق نترسد، هیئات / غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را»	۲۳
۰/۷۵	در شعر زیر: «رود می نالد / جغد می خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می تراود ز لبم قصه سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب» (الف) آرایه قسمت مشخص شده چه نام دارد؟ (ب) چگونه به وجود این آرایه، پی برده اید؟	۲۴
	نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)	هـ)
۰/۷۵	به پرسش های مربوط به سروده زیر از «نیمایوشیج» پاسخ دهید. «در شب تیره دیوانه ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت تشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می کند داستانی غم آور...» (الف) قالب این شعر چیست؟ (ب) دو ویژگی این شعر را بنویسید.	۲۵
۰/۵	بیت زیر از «عارف قزوینی» بیانگر چه مضمونی از شعر این شاعر دوره بازگشت و بیداری است؟ «از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده»	۲۶
	ادامه سؤالات در صفحه چهارم	

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰		

ردیف	سؤالات	نمره
۲۷	شعر انتقادی «ای قلم» که با بیت زیر آغاز می‌شود، سروده کدام یک از شاعران زیر است ؟ « غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم » الف) سیداشرف الدین گیلانی ب) فرخی یزدی ج) ادیب الممالک فراهانی د) ایرج میرزا	۰/۲۵
۲۸	سه مورد از درون‌مایه‌های «نثر» دوره بیداری را بنویسید.	۰/۷۵
۲۹	متن زیر از «سیدمحمدعلی جمال زاده» است، دو مورد از ویژگی های آن را بنویسید. گفت : «خوب دستگیرم شد. خاطر جمع باشید که از عهده برخوادم آمد» چندین بار درسش را تکرار کردم تا از بر شد، بعد برای تبدیل لباس و آراستن سر و وضع او را به اتاق دیگر فرستادم. »	۰/۵
۳۰	با توجه به شعر زیر که سروده «مهدی اخوان ثالث» است، به پرسش‌ها پاسخ دهید: «سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر برنیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است / و گر دست محبت سوی کس یازی / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است» الف) دو ویژگی شعر «اخوان» را بنویسید. ب) یک اثر از این شاعر نام ببرید.	۰/۷۵
۳۱	در ابیات زیر، دو آرایه مشترک بیابید. (۱) « بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است (۲) چون جام شفق موج زند خون به دل من وز عمر مرا جز شب دیخور نمانده است» با این همه دور از تو مرا چهره زردی است»	۰/۵
۲۰	فرجامتان نیک باد	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	

ردیف	راهنمای تصحیح		نمره																																									
ردیف	پاسخ	بارم																																										
	الف) تاریخ ادبیات : (۲ نمره)																																											
۱	علامه علی اکبر دهخدا (ص ۲۱ - ۲۰)	۰/۲۵																																										
۲	ج یا میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی (ص ۱۸)	۰/۲۵																																										
۳	قیصر امین پور (ص ۷۷)	۰/۲۵																																										
۴	الف) پروین اعتصامی ۰/۲۵ (ص ۷۰) ب) پیش کسوتان ۰/۲۵ (ص ۷۸)	۰/۵																																										
۵	ب یا تصرف نیما در ماهیت شعر معاصر و ارائه ماهیتی کهن از آن، به تغییر در قالب و ویژگی های سخن شاعران قدیم انجامید. (ص ۶۹)	۰/۲۵																																										
۶	الف) آتش خاموش، شهری چون بهشت، سووشون یا هر اثر درست دیگر (یک مورد ۰/۲۵) (ص ۷۴-۷۵) ب) صدای سبز، خواب ارغوانی، برآشفتن گیسوی تاک، گوشواره عرش یا هر اثر درست دیگر (یک مورد ۰/۲۵) (ص ۷۷-۷۸)	۰/۵																																										
	ب) سبک شناسی : (۲ نمره)																																											
۷	ب یا گلخن (ص ۴۳)	۰/۲۵																																										
۸	الف) فکری ۰/۲۵ (ص ۴۶) ب) ادبی ۰/۲۵ (ص ۹۷) ج) زبانی ۰/۲۵ (ص ۱۰۱) د) ادبی ۰/۲۵ (ص ۹۹)	۱																																										
۹	۱) طبیعی ۰/۲۵ (ص ۹۷) ۲) مصنوع ۰/۲۵ (ص ۹۸) ۳) عامیانه ۰/۲۵ (ص ۱۰۰)	۰/۷۵																																										
	ج) موسیقی شعر : (۶ نمره)																																											
۱۰	ب یا درد عشقی کشیده ام که مپرس / زهر هجری چشیده ام که مپرس (صص ۲۲ و ۲۵ و ۲۶)	۰/۲۵																																										
۱۱	الف) همسان دولختی ۰/۲۵ ب) همسان تک لختی ۰/۲۵ ج) ناهمسان ۰/۲۵ (ص ۲۴)	۰/۷۵																																										
۱۲	الف) تغییر کمیت مصوت یا کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ۰/۵ ب) مفتعلن مفتعلن مفتعلن ۰/۵ (ص ۵۳)	۱																																										
۱۳	ب یا سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه / ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست (صص ۸۳ و ۵۱-۵۰)	۰/۵																																										
۱۴	الف یا دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم (ص ۱۰۸)	۰/۵																																										
۱۵	فعلاتن فعلن (ص ۱۰۵)	۰/۵																																										
۱۶	<table><tr><td>الف) تقطیع هجایی</td><td>می</td><td>کو</td><td>ش ب</td><td>هر</td><td>وَ</td><td>رَق</td><td>ک</td><td>خا</td><td>نی</td></tr><tr><td>ب) نشانه های هجایی</td><td>-</td><td>-</td><td>U U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>الف) تقطیع هجایی</td><td>کان</td><td>دا</td><td>نش</td><td>را</td><td>ت</td><td>ما</td><td>م</td><td>دا</td><td>نی</td></tr><tr><td>ب) نشانه های هجایی</td><td>-</td><td>-</td><td>U U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td></tr></table> <p>الف) تقطیع هجایی ۰/۷۵ ب) نشانه های هجایی ۰/۷۵ ج) ابدال ۰/۲۵ د) مستفعل فاعلاتن فع لن یا مفعول مفاعله فعلن ۰/۷۵ (ص ۸۵)</p>		الف) تقطیع هجایی	می	کو	ش ب	هر	وَ	رَق	ک	خا	نی	ب) نشانه های هجایی	-	-	U U	-	U	-	U	-	-	الف) تقطیع هجایی	کان	دا	نش	را	ت	ما	م	دا	نی	ب) نشانه های هجایی	-	-	U U	-	U	-	U	-	-	۲/۵	
الف) تقطیع هجایی	می	کو	ش ب	هر	وَ	رَق	ک	خا	نی																																			
ب) نشانه های هجایی	-	-	U U	-	U	-	U	-	-																																			
الف) تقطیع هجایی	کان	دا	نش	را	ت	ما	م	دا	نی																																			
ب) نشانه های هجایی	-	-	U U	-	U	-	U	-	-																																			
	ادامه در صفحه دوم																																											

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی	علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶		
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu		
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
	(د) زیبایی شناسی: (۶ نمره)			
۱۷	۱- مراعات نظیر ۰/۲۵ (ص ۳۱) ۲- متناقض نما (پارادوکس) ۰/۲۵ (ص ۶۱) ۳- اغراق ۰/۲۵ (ص ۸۹) ۴- حس ۱/۲۵ آمیزی ۰/۲۵ (ص ۱۱۳) ۵- تضمین ۰/۲۵ (ص ۳۳)			
۱۸	روی (لف) (۰/۲۵) زر می زند (نشر) ۰/۲۵ یا چشم (لف) ۰/۲۵ (نشر) ۰/۲۵ (ص ۵۹)			
۱۹	به داستان حضرت ابراهیم (ع) و گلستان شدن آتش (ص ۳۲)			
۲۰	«تضاد» آوردن دو امر متضاد است، بدون آنکه متناقض هم باشند، اما در متناقض نما، تضاد در یک امر است؛ نه دو امر (یا ذکر مفاهیم مشابه) (صص ۶۱-۶۰-۵۹)			
۲۱	الف) هزار ۰/۲۵ ب) عدد هزار ۰/۲۵، بلبل ۰/۲۵ ج) بلبل، باغ، نغمه، ترانه (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۲۵ (ص ۹۱)			
۲۲	الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ (ص ۱۱۲) ب) اسلوب معادله ۰/۲۵ (ص ۱۱۵) ج) اغراق ۰/۲۵ (ص ۸۹) د) ایهام ۰/۲۵ (ص ۹۰)			
۲۳	هر یک از دو مصراع استقلال نحوی و معنایی دارند و مصراع دوم با مفهومی محسوس در حکم مصداق و تأییدی برای مصراع اول است. شاعر بر پایه تشبیه بین دو مصراع ارتباط معنایی برقرار کرده است. (ذکر یک دلیل کافی است) ۰/۵ (صص ۱۱۴ و ۱۱۵)			
۲۴	الف) حس آمیزی ۰/۲۵ ب) زیرا شاعر دو حس شنوایی و لامسه را با هم آمیخته است. ۰/۵ (ص ۱۱۴)			
	(ه) نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)			
۲۵	الف) نو یا نیمایی ۰/۲۵ ب) تغییر در آوردن جایگاه قافیه و کوتاهی و بلندی مصراع ها، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس- سیر آزاد تخیل - نزدیکی به ادبیات نمایشی از ویژگی های این شعر نیما است. (ذکر دو مورد کافی است). ۰/۵ (ص ۷۱)			
۲۶	سوز و شور شاعر نسبت به وطن، و نشان دادن دردمندی و عشق او به میهن و جوانان (ص ۱۷)			
۲۷	الف یا سیدالشرف الدین گیلانی (نسیم شمال) (ص ۱۶)			
۲۸	آزادی، وطن، قانون، تعلیم و تربیت جدید، توجه به مردم، دانش ها و فنون نوین (ذکر سه مورد هر کدام ۰/۲۵) (صص ۴۴-۴۵-۴۶)			
۲۹	۱) بسیاری از واژه ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. ۲) نثر داستانی تحت تاثیر زبان گفتار و محاوره است. ۳) کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می شود. ۴) در این متن گونه های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند (ذکر دو مورد کافی است). هر کدام ۰/۲۵ به موارد صحیح دیگر نمره تعلق می گیرد (ص ۹۸)			
۳۰	الف) بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهن گرایی، به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ، کاربردهای نحوی سبک خراسانی، شعر اجتماعی، انعکاس حوادث زندگی مردم در شعر. هر مورد ۰/۲۵ (ذکر دو مورد کافی است). ب) آخر شاهنامه، زمستان، از این اوستا یا هر اثر درست دیگر. ۰/۲۵ (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۷۲)			
۳۱	ایهام، تشبیه (به هر آرایه مشترک دیگر هم نمره تعلق می گیرد). هر کدام ۰/۲۵ (صص ۸۹ و ۹۰)			
	فرجامتان نیک باد			

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
	۱- واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.	۰/۵
	الف) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، (میرزا آقا تهریزی - میرزا جهانگیر خان صور اسرافیل) بوده است.	
	ب) اولین رمان اجتماعی را، «مرتضی مشفق کاظمی» در سال ۱۳۰۱ با نام (شمس و طغرا - تهران مخوف) منتشر کرد.	۰/۲۵
	۲- کدامیک از جملات زیر، درست است؟	
ب	الف) شاعران جریان «سمبولیسم اجتماعی» یا «شعر نو حماسی» بیشتر به مسائل سیاسی، اجتماعی، مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.	۰/۲۵
	ب) «سید محمد علی جمال‌زاده» را با مجموعه داستان «تلخ و شیرین» آغازگر داستان نویسی فارسی به شیوه نوین می‌دانند.	
	۳- نثر پرشتاب و بریده بریده را با عنوان «نثر تلگرافی» یاد می‌کنند.	۰/۲۵
	الف) اسماعیل فصیح (ب) جلال آل احمد (ج) محمود دولت‌آبادی (د) هوشنگ گلشیری	۰/۲۵
	۴- یک اثر از «مهدی اخوان ثالث» نام ببرید.	۰/۵
	۵- کدام یک از موارد ستون «ب» به جملات ستون «الف» مربوط است. (یک مورد در ستون «ب» اضافی است.)	
	گروه «الف»	گروه «ب»
	۱) روح حماسی اشعار دوران مقاومت که با موجی از عرفان آمیخته شده است، موجب تحول و دگرگونی زبان و می‌شود.	رمان نویسی
	۲) سال‌های پس از جنگ، دوران اوج شکوفایی در ایران بود.	ترجمه داستان
	۳) محتوای شعر	محتوای شعر
	۶- در متن زیر، یک واژه نادرست به کار رفته است، درست آن را بنویسید.	
	«عرصه هنر» عارف قزوینی «تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی‌ای بود که در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش بسیار مؤثری داشت. او مضامین طنز و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور می‌خواند.»	۰/۲۵
	سبک شناسی: (۲ نمره)	
	۷- در بیت زیر از «ملک الشعرای بهار»، کاربرد واژه مشخص شده، جزء کدام سطح از سبک شعر در «دوره بازگشت و بیداری» است؟	۰/۵
	«بشکن در دوزخ و برون ریز / بادافره کفر کافری چند»	
	۸- در جاهای خالی، کلمات مناسب بنویسید.	۰/۵
	الف) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا سیاسی و در مرحله بعد، است.	
	ب) در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی تقلید از سبک عراقی و و تمایل به آن‌ها زیاد است.	
	۹- کدام یک از ویژگی‌های زیر، «وجه اشتراک» سطح زبانی شعر «دوره بازگشت و بیداری» و «دوره معاصر تا انقلاب اسلامی» است؟	۰/۲۵
	الف) کم توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیبات زبانی در شعر	
	ب) آشنایی زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیبات بدیع	
	ج) سادگی و روانی زبان شعر	۰/۲۵
	۱۰- کدام یک از عبارات‌های زیر بیانگر ویژگی «سطح ادبی» سبک نثر دوره بیداری است؟	
	الف) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان است.	
	ب) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازد.	
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۵	۱۱- هر یک از جملات زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های (زبانی - ادبی - فکری) است؟ (الف) در دهه هشتاد شاهد داستانک نویسی (مینی‌مال) و مدرن‌نویسی هستیم. (ب) موضوع شعر در ادبیات معاصر، محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است. موسیقی شعر: (۶ نمره)	ج
۰/۲۵	۱۲- کدام یک از ابیات زیر، دو برش آوایی دارد (با دو وزن خوانده می‌شود)؟ (الف) ماه فرو ماند از جمال محمد سرو نباشد به اعتدال محمد (ب) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست	
۰/۷۵	۱۳- برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک را انتخاب کنید. (ناهمسان - همسان یک پایه ای - همسان دولختی) (الف) بی تو در کلبه گدایی خویش رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌رس (ب) گفتمی به غم بنشین یا از سر جان برخیز فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم (ج) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری کز آن جانب که او باشد، صبا عنبرفشان آید	۱
۰/۲۵	۱۴- در بیت «در دام فتاده آهویی چند محکم شده دست و پای در بند»: (الف) چرا مصوت بلند / و / در کلمه «آهو» کوتاه تلفظ شده است؟ (ب) شاعر در واژه «آهو» از کدام اختیار شاعری داخل کمانک مقابل، استفاده کرده است؟ (وزنی - زبانی) (ج) چند هجای کشیده (بدون توجه به اختیارات شاعری) در بیت وجود دارد؟	
۰/۲۵	۱۵- در کدام یک از واژگان بیت زیر، مصوت بلند «ی»، همواره کوتاه است؟ «به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن!»	
۰/۲۵	۱۶- برای بیت: «دل گفت وصالش به دعا باز توان یافت / عمری است که عمرم همه در کار دعا رفت» کدام وزن ترجیح ندارد؟ (الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعول (ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف	
۰/۵	۱۷- در کدام رکن از بیت «چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست / سخن شناس نه‌ای جان من خطا اینجا است» اختیار شاعری «ابدال» به کار رفته است؟	
۰/۲۵	۱۸- نام بحر کدام یک از ابیات زیر، «رمل مثنی سالم» است؟ (الف) هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بروی گمارد هر که محرابش تو باشی، سر ز خلوت بر ندارد (ب) شیر مردی باید این ره را شگرف زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف	
۲/۲۵	۱۹- بیت: «یاد باد آنکه ز ما وقت سفر یاد نکرد به وداعی دل غمدیده ما شاد نکرد» (الف) تقطیع هجایی کنید. (ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید. (ج) وزن بیت را بنویسید.	
۰/۵	۲۰- نام «قالب» هر یک از اشعار زیر را بنویسید. (الف) «می‌تراود مهتاب / می‌درخشد شب‌تاب / نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته چند / خواب در چشم ترم می‌شکند» (ب) هر لحظه به شکلی بت عیار برآمد دل برد و نهان شد هر دم به لباسی دگر آن یار برآمد گه پیر و جوان شد	
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۵

زیبایی شناسی: (۶ نمره)

۲۱- در هر یک از بیت‌های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)

گروه «الف»	گروه «ب»
۱) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی	تضاد
۲) موج ز خود رفته‌ای تیز خرامید و گفت	تضمین
۳) برهنه چو تیغ تو بیند عقاب	اسلوب معادله
۴) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را	لف و نشر
	اغراق

۰/۵

۲۲- برای هر یک از ابیات زیر، آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) چون جواب احق آمد خامشی / این درازی در سخن چون می‌کشی (تلمیح - حسن تعلیل)

ب) من مسلمانم، / قبله‌ام یک گل سرخ / جانمازم چشمه، مهرم نور / دشت سجاده من (متناقض نما - مراعات نظیر)

۰/۷۵

۲۳- با توجه به بیت زیر:

«نرگس همی رکوع کند در میان باغ / زیرا که کرد فاخته بر سرو مؤذنی»

الف) شاعر چه دلیلی برای «رکوع گل نرگس» بیان کرده است؟

ب) این آرایه و هنر شاعرانه چه نام دارد؟

۰/۵

۲۴- در بیت «افروختن و سوختن و جامه دریدن / پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت»

الف) «لف اول» را بیابید. ب) نوع این «لف و نشر» را بنویسید.

۰/۵

۲۵- با ذکر دلیل ثابت کنید در بیت زیر آرایه «متناقض نما» به کار رفته است.

می‌خورم جام غمی هر دم به شادی رخت / خرم آن کس کاو بدین غم شادمانی می‌کند

۰/۵

۲۶- در بیت: «روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد / زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما»

الف) کدام واژه، آرایه «ایهام تناسب» را به وجود آورده است؟

ب) این واژه با کدام کلمه در بیت، «تناسب» برقرار کرده است؟

۰/۷۵

۲۷- با توجه به ابیات:

۱- از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر / یادگاری که در این گنبد دوار بماند

۲- دل چو غافل شد ز حق، فرمان‌پذیر تن بود / می‌برد هر جا که خواهد اسب، خواب‌آلوده را

الف) در کدام بیت آرایه «اسلوب معادله» وجود دارد؟

ب) چگونه به وجود این آرایه در بیت پی برده‌اید؟ (ذکر یک دلیل کافی است)

۰/۷۵

۲۸- در بیت «خانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست»:

الف) در کدام واژه، آرایه «ایهام» به کار رفته است؟

ب) معانی مختلف این واژه را بنویسید.

۰/۷۵

۲۹- در سروده «با من بیا به خیابان / تا بشنوی بوی زمستانی که در باغ رخنه کرده است»:

الف) آرایه قسمت مشخص شده چه نام دارد؟ ب) دلیل خود را برای وجود این آرایه بنویسید.

ادامه سوالات در صفحه چهارم

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

هـ	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)</p> <p>۳۰- با توجه به شعر زیر از «قیصر امین پور» به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>سراپا اگر زرد و پژمرده‌ایم، ولی دل به پاییز نسپرده‌ایم چو گلدان خالی لب پنجره پر از خاطرات ترک خورده‌ایم اگر داغ دل بود، ما دیده‌ایم اگر خون دل بود، ما خورده‌ایم اگر دل دلیل است، آورده‌ایم اگر داغ شرط است، ما برده‌ایم</p> <p>الف) یک مورد از ویژگی‌های «فکری» این سروده را بیان کنید. ب) مفهوم کنایی مصراع «اگر خون دل بود، ما خورده‌ایم» چیست؟</p> <p>۳۱- با توجه به متن زیر:</p> <p>«وقتی بچه‌هایی که می‌افتادند، خوابیده به سمت خاکریز نشانه می‌رفتند و آخرین رمق‌هایشان را در آخرین فشنگ‌هایشان می‌ریختند و شلیک می‌کردند. جایز نبود که من همچنان بی‌حرکت بمانم و فقط دنبال شما بگردم. آن قسمت خاکریز را که بیشتر آتش به پا می‌کرد، نشانه رفتم و یک خشاب فشنگم را درست در همان نقطه آتش، خالی کردم و با خاموش شدن آن آتش که تیربار به نظر می‌آمد، نیرو گرفتم...» «سید مهدی شجاعی»</p> <p>الف) دو ویژگی «زبانی» برای این متن بنویسید. ب) نویسنده، این متن را در چه قالبی نوشته است؟</p> <p>۳۲- شعر زیر سروده «نیما یوشیج» است. یک ویژگی برای آن ذکر نمایید.</p> <p>«در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می‌کند داستانی غم‌آور...»</p> <p>۳۳- در سروده زیر کدام آرایه به کار نرفته است؟</p> <p>«رود می‌نالد / جغد می‌خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می‌تراود ز لبم قصه سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب»</p> <p>الف) استعاره مکنیه (ب) حس آمیزی (ج) متناقض نما (د) جناس</p> <p>۳۴- متن زیر از «علی اکبر دهخدا» است، دو ویژگی «زبانی» آن را بیان کنید.</p> <p>«ننه، هان! این زمین روی چیه؟ روی شاخ گاو، گاو روی چیه؟ روی ماهی، ماهی روی چیه؟ روی آب، آب روی چیه؟ وای وای! الهی روده‌ات ببره، چقدر حرف می‌زنی؟! حوصلم سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! گفت نخور، عسل و خربزه با هم نمی‌سازند.»</p> <p>۳۵- دو مورد از ویژگی‌های متن زیر از «جمال زاده» را بنویسید.</p> <p>«گفتم ای بابا، خدا را خوش نمی‌آید. این بدبخت‌ها سال آزار یک‌بار برایشان چنین بایی می‌افتد و شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند که کباب‌غاز بخورند و ساعت‌شماری می‌کنند. چطور است از منزل یکی از دوستان و آشنایان یک‌دست دیگر ظرف و لوازم عاریه بگیریم؟»</p>	۱
۲۰	فرجامتان نیک باد	جمع نمره

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح			
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۱/۳/۱۴۰۰			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف		راهنمای تصحیح				نمره	
الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)							
۱		الف) میرزا آقا تبریزی ۰/۲۵ ص ۱۹ ب) تهران مخوف ۰/۲۵ ص ۷۳ ۰/۵					
۲		الف) یا شاعران جریان «سمبولیسم اجتماعی» یا «شعر نو حماسی» بیشتر به مسائل سیاسی، اجتماعی، مشکلات و آرمان های مردم توجه دارند. ۰/۲۵ ص ۷۰ ۰/۲۵					
۳		ب) یا جلال آل احمد ص ۷۴ ۰/۲۵					
۴		آخر شاهنامه، زمستان، از این اوستا (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۲۵ ص ۷۲ (اگر دانش آموز آثار دیگر شاعر از جمله کتاب «در حیاط کوچک پاییز در زندان» یا ارغنون یا تو را ای کهن بوم و بردوست دارم و... ذکر نمود، نمره تعلق می گیرد). ۰/۲۵					
۵		۱) محتوای شعر ۰/۲۵ ص ۷۶ ۲) رمان نویسی ۰/۲۵ ص ۷۹ ۰/۵					
۶		به جای «طنز» واژه «وطن دوستی» درست است. ۰/۲۵ ص ۱۷ ۰/۲۵					
ب) سبک شناسی: (۲ نمره)							
۷		زبانی ۰/۵ ص ۴۳ ۰/۵					
۸		الف) اجتماعی ۰/۲۵ ص ۱۰۱ ب) خراسانی ۰/۲۵ ص ۹۹ ۰/۵					
۹		ج یا سادگی و روانی زبان شعر ۰/۲۵ ص ۹۶ و ۴۲ ۰/۲۵					
۱۰		الف یا یکی از ضعف های تکنیکی در اغلب داستان های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص است. ۰/۲۵ ص ۴۶ ۰/۲۵					
۱۱		الف) ادبی ۰/۲۵ ص ۱۰۱ ب) فکری ۰/۲۵ ص ۹۷ ۰/۵					
ج) موسیقی شعر: (۶ نمره)							
۱۲		ب) یا بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست ۰/۲۵ ص ۲۴ ۰/۲۵					
۱۳		الف) ناهمسان ۰/۲۵ (ادامه غزل ص ۲۲ کتاب) ب) همسان دولختی ۰/۲۵ ج) همسان یک پایه ای ۰/۲۵ ص ۵۰ ۰/۷۵					
۱۴		الف) چون بعد از مصوت بلند و /، مصوت آمده است. ۰/۵ ص ۵۲ ب) زبانی ۰/۲۵ ص ۵۲ ۱ ۰/۲۵					
۱۵		ج) چهار هجای کشیده ۰/۲۵ ص ۵۲ ۰/۲۵					
۱۶		الف) یا مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ص ۲۶ ۰/۲۵					
۱۷		رکن پایانی مصراع دوم (اگر دانش آموز هجای ۱۳ و ۱۴ را نوشت، نمره تعلق می گیرد). ۰/۵ ص ۸۵ ۰/۵					
۱۸		الف) یا هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد / هر که محرابش تو باشی، سر ز خلوت بر نیارد ص ۱۰۷ ۰/۲۵					
۱۹		یا د بادان ک ز ما وق ت س ق ر یا د ن کرد - - U - - - UU - - UU ب و دا عی د ل غم دی د ی ما شا د ن کرد - - UU - - UU - UU فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن (فعلاتن) ۲/۲۵					
الف) تقطیع هجایی: ۰/۷۵ ب) نشانه های هجایی ۰/۷۵ ج) وزن (فاعلاتن) (فعلاتن) (فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن) ۰/۷۵ ص ۸۴							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۱/۳/۱۴۰۰	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	
ردیف	راهنمای تصحیح		
۲۰	الف) شعر نو (نیمایی) ۰/۲۵ ص ۱۰۴ (ب) مستزاد ۰/۲۵ ص ۱۰۶		
۰/۵			
(د) زیبایی شناسی: (۶ نمره)			
۲۱	(۱) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۳ (۲) تضاد ۰/۲۵ ص ۶۰ (۳) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸ (۴) اسلوب معادله ۰/۲۵ ص ۱۱۵		
۱			
۲۲	الف) تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۲ (ب) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۳۰		
۰/۵			
۲۳	الف) شاعر علت رکوع گل نرگس را اذان گفتن فاخته بر روی سرو دانسته است. ۰/۵ (ب) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۳		
۰/۷۵			
۲۴	الف) افروختن ۰/۲۵ (ب) لف و نشر نامرتب ۰/۲۵ ص ۵۸		
۰/۵			
۲۵	با غم شادمانی کردن در کلام شاعر به شکل ادبی و هنرمندانه، تناقض دارد زیرا نمی توان با غم شادمانی کرد و این غیر ممکن است. ۰/۵ ص ۶۱		
۰/۵			
۲۶	الف) آیت ۰/۲۵ (ب) تفسیر ۰/۲۵ ص ۹۱		
۰/۵			
۲۷	الف) بیت ۲ یا دل چو غافل شد ز حق، فرمان پذیر تن بود می برد هر جا که خواهد اسب، خواب آلوده را ۰/۲۵ (ب) هریک از دو مصراع استقلال نحوی و معنایی دارند و مصراع دوم در حکم مصداق و تأییدی برای مصراع اول است. شاعر، بر پایه تشبیه بین دو مصراع ارتباط معنایی برقرار کرده است، (ذکر یک دلیل کافی است) ۰/۵ ص ۱۱۵		
۰/۷۵			
۲۸	الف) گلستان ۰/۲۵ (ب) (۱) باغ و گلزار ۰/۲۵ (۲) کتاب گلستان سعدی ۰/۲۵ ص ۹۰		
۰/۷۵			
۲۹	الف) حس آمیزی ۰/۲۵ (ب) زیرا شاعر دو حس بویایی و شنوایی را آمیخته کرده است ۰/۷۵ ص ۱۱۴		
۰/۷۵			
(ه) نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)			
۳۰	الف) استقامت و پایداری در دوران دفاع مقدس - سربلندی و افتخار - زنده نگه داشتن خاطرات و حفظ ارزشهای دفاع مقدس - غزل حماسی - بعد حماسی و عرفانی - مفاهیم انتزاعی - بعد زمینی و آسمانی - فرهنگ دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۵ (ب) «خون دل خوردن» به مفهوم غصه خوردن و ناراحتی دیدن ۰/۵ ص ۱۰۰		
۱			
۳۱	الف) ۱- بهره گیری از ساده نویسی ۲- زبان داستان ها به ویژه در زمان جنگ بیشتر عامیانه است ۳- با انقلاب اسلامی و وقوع جنگ تحمیلی، بسیاری از واژه های مربوط به فرهنگ ایثار و شهادت و مبارزه و مقاومت وارد زبان داستان این دوره شد، یا عامیانه نویسی و واژه هایی که برگرفته از فرهنگ اسلامی است. (ذکر دو مورد کافی است.) ۰/۵ نمره صص ۱۰۰ و ۱۰۱ (ب) قالب نوشته خاطره نویسی است. ۰/۵		
۱			
۳۲	تغییر در آوردن جایگاه قافیه و کوتاهی و بلندی مصراعها - نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس - سیر آزاد تخیل - نزدیکی به ادبیات نمایشی از ویژگی های شعر نیما است. (ذکر یک مورد کافی است.) ۰/۵ ص ۷۱		
۰/۵			
۳۳	گزینۀ ج (متناقض نما) ۰/۲۵ ص ۶۰		
۰/۵			
۳۴	ساده و قابل فهم بودن نثر - استفاده از عبارات عامیانه - کم بودن لغات و ترکیبات ناآشنای عربی ۰/۵ صص ۲۱ و ۴۵		
۰/۵			
۳۵	(۱) بسیاری از واژه ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است (۲) نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است. (۳) کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می شود. (۴) در این متن گونه های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند (به ذکر موارد صحیح دیگر نمره تعلق می گیرد) ۰/۵ ص ۹۸		
۰/۵			
۲۰	" دربخش نقد و تحلیل ، نظر همکاران محترم صائب است "		
	همکاران ارجمند از زحمات شما سپاسگزاریم.		

نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	تعداد صفحه: ۴
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره)											
۰/۲۵	۱- کدامیک از عبارتهای زیر درست است؟ الف) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوبهای کهن پرداختند. ب) شاعران دوره معاصر به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوبهای کهن پرداختند.											
۰/۲۵	۲- متن زیر در مورد چه کسی است؟ «او از پیشگامان نثر جدید فارسی است و با روزنامه «صوراسرافیل» همکاری داشت و مجموعه نوشتههای طنزآمیز سیاسی - اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می شد.» ۳- جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی کدام یک از شاعران زیر، مانع از آن می شود که در ردیف «شاعران آزادی خواه مشروطه» قرار گیرد؟											
۰/۲۵	الف) عارف قزوینی ب) فرخی یزدی ج) ایرج میرزا د) میرزاده عشقی											
۰/۵	۴- در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید. الف) «جمال زاده» را با مجموعه داستان «یکی بود؛ یکی نبود» آغازگر فارسی به شیوه نوین می دانند. ب) جریان «نوگرایی» شعری نیما با سرایش در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.											
۰/۷۵	۵- هر یک از آثار در ستون «الف» به کدام یک از پدید آورندگان آن در ستون «ب» مربوط است. (یک مورد در ستون «ب» اضافی است).											
	<table><tr><th>گروه «الف»</th><th>گروه «ب»</th></tr><tr><td>۱) زمستان</td><td>جلال آل احمد</td></tr><tr><td>۲) مدیر مدرسه</td><td>قائم مقام فراهانی</td></tr><tr><td>۳) منشآت</td><td>مهدی اخوان ثالث</td></tr><tr><td></td><td>حمید سبزواری</td></tr></table>	گروه «الف»	گروه «ب»	۱) زمستان	جلال آل احمد	۲) مدیر مدرسه	قائم مقام فراهانی	۳) منشآت	مهدی اخوان ثالث		حمید سبزواری	
گروه «الف»	گروه «ب»											
۱) زمستان	جلال آل احمد											
۲) مدیر مدرسه	قائم مقام فراهانی											
۳) منشآت	مهدی اخوان ثالث											
	حمید سبزواری											
ب	سبک شناسی : (۲ نمره)											
۱	۶- کدام یک از واژههای داخل کمانک درست است ؟ الف) شاعران در دوره بیداری به انعکاس خواستها و علایق (شخصی خود - توده مردم) پرداختند. ب) در نثر دوره بیداری، واژهها و ترکیبهای عربی ناآشنا (کمتر - بیشتر) می شود. ج) معشوق در ادبیات معاصر مانند دورههای آغازین شعر فارسی (زمینی - آسمانی) است. د) باستان گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژههای (کهن - نو) در زبان شعر دوره انقلاب اسلامی، محسوس است.											
۰/۵	۷- یکی از مضامین «نثر» دوره انقلاب اسلامی را بنویسید.											
۰/۲۵	۸- کدام یک از عبارتهای زیر نادرست است؟ الف) توجه به قالبهای «مستزاد و چهارپاره» در شعر «ملک الشعرا بهار» و «ادیب الممالک فراهانی» بیشتر است. ب) از نظر موسیقی و عروض، گروه «سنت گرا» بسیار پایبند به سنتهای ادبی بودند. د) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است.											
۰/۲۵	۹- کدام یک از موارد زیر، جزء ویژگیهای «سطح زبانی شعر معاصر» است ؟ الف) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است. ب) صور خیال جدید و نو هستند. ج) موضوع شعر محدود نیست و تنوع دارد. د) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است.											
	ادامه سوالات در صفحه دوم											

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ج	موسیقی شعر: (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۰- کدام یک از ابیات زیر، با بیت: «بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست» هم وزن است؟ الف) آب زنید راه را هین که نگار می رسد ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ج) تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی د) مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد	
۰/۷۵	۱۱- برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (ناهمسان - همسان یک پایه ای - همسان دولختی) الف) من نمی گویم زبان کن یا به فکر سود باش ب) ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی ج) هر چه داری اگر به عشق دهی د) ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی، زود باش چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی کافرم گر جوی زبان بینی	
۰/۲۵	۱۲- برای بیت زیر، کدام وزن ترجیح دارد؟ تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین الف) مستفعل مستفعل مستفعل مستف ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعول ج) کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت د) مستفعل مستفعل مستفعل مستف	
۰/۵	۱۳- تقطیع بین کمانک، با کدام «اختیار زبانی» مطابقت دارد؟ درخت دوستی: (U - - - U -)	
۰/۲۵	۱۴- مصوت بلند / (ی) / در کدام یک از کلمات زیر، کوتاه نیست؟ الف) عامیانه ب) ایثار ج) قیامت د) گیاه	
۰/۵	۱۵- اختیار «وزنی» مشترک در دو مصراع بیت زیر را بنویسید. آمد سوی کعبه سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش	
۰/۲۵	۱۶- وزن بیت: «دلا بسوز که سوز تو کارها بکند / نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند» چیست؟ الف) مفعول مفاعیل مفاعیل ب) مفاعیل فاعلتن مفاعیل فاعلتن ج) مفعول مفاعیل مفاعیل د) مفعول مفاعیل مفاعیل	
۲/۲۵	۱۷- بیت: «دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم» الف) تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن بیت را بنویسید.	
۰/۵	۱۸- با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «نفسم را پر پرواز از توست / به دماوند تو سوگند، که گر بگشایند / بدم از بند، ببینند که: / آواز از توست / همه اجزایم با مهر تو آمیخته است / همه ذراتم با جان تو آمیخته باد!» الف) این شعر در چه قالبی سروده شده است؟ ب) یک هجای «کشیده» در مصراع «همه ذراتم با جان تو آمیخته باد» پیدا کنید.	
۰/۵	۱۹- اختیار وزنی بیت: «یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غمدیده ما شاد نکرد» را بنویسید؟	
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		نام و نام خانوادگی:	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۴		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
		نمره					

د	زیبایی شناسی: (۶ نمره)	۱
۲۰- در هر یک از بیت‌های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است).		
	گروه «الف»	گروه «ب»
(۱) آیین طریق از نفس پیرمغان یافت	آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند	تضاد
(۲) در نیابد حال پخته هیچ خام	پس سخن کوتاه باید؛ والسلام	تلمیح
(۳) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را	از نازکی آزار رساند بدنش را	لف و نشر
(۴) مَنْعَم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	من انس به سرو و گل و بادام گرفتم	متناقض نما
	اغراق	
۲۱- در عبارت «درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد: «كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا»:		۰/۷۵
الف) کدام قسمت، آرایه «تضمین» دارد؟		
ب) ارتباط آن را با قسمت‌های دیگر متن، مشخص نمایید.		
۲۲- در کدام گزینه، واژه «مهر»، آرایه «ایهام تناسب» دارد؟		۰/۵
الف) من ندانستم از اوّل که تو بی مهر و وفایی	عهد نایستن از آن به، که ببندی و نیایی	
ب) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است	وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است	
ج) پرستش به مستی است در کیش مهر	برون اند زین جرگه هشیارها	
۲۳- با توجه به دو بیت زیر:		۰/۷۵
بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار	نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت	
سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای	شعله را زود نشانند به خاکستر خویش	
الف) کدام بیت، آرایه «اسلوب معادله» دارد؟		
ب) چگونه به آرایه «اسلوب معادله» در این بیت، پی برده‌اید؟		
۲۴- در بیت «محرم این هوش جز بی هوش نیست / مرزبان را مشتری جز گوش نیست» کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟		۰/۲۵
الف) مراعات نظیر	ب) متناقض نما	
	ج) اسلوب معادله	
	د) حسن تعلیل	
۲۵- در هر یک از بیت‌های زیر، قسمت‌های مشخص شده کدام آرایه «معنوی» را به وجود آورده است؟		۰/۷۵
الف) سپهد پرستنده را گفت گرم	سخن‌های شیرین به آوای نرم	
ب) اگر سنت اوست نوآوری،	نگاهی هم از نو به سنت کنیم	
ج) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل	کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟	
۲۶- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید:		۰/۷۵
«خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان‌دیده	که اندر خاک می‌جویند ایام جوانی را»	
الف) نام آرایه بیت را بنویسید.	ب) دلیل خود را برای انتخاب این آرایه بیان کنید؟	
۲۷- ثابت کنید در بیت زیر، آرایه «متناقض نما» به کار رفته است؟		۰/۵
«چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش	هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست»	
۲۸- در بیت: «روی و چشمی دارم اندر مهر او	کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند»	۰/۷۵
الف) «لفّ اوّل» کدام کلمه است؟	ب) «نشر دوم» را بنویسید.	
	ج) این نوع «لفّ و نشر» چه نام دارد؟	
	ادامه سؤالات در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

هـ	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)</p> <p>۲۹- با توجه به شعر زیر از «احمد عزیزی»، به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>یاس مثل عطر پاک نیت است یاس استنشاق معصومیت است یاس را آیین‌ها رو کرده‌اند یاس را پیغمبران بو کرده‌اند یاس بوی حوض کوثر می‌دهد عطر اخلاق پیمبر می‌دهد</p> <p>الف) یک ویژگی فکری آن را بنویسید. ب) دو ویژگی «ادبی» بیت اول چیست؟</p> <p>۳۰- متن زیر از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«چه آن بزرگ‌مرد از آن یکه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید. یعنی پسر سرآشپز قائم مقام بود و در اثنای کار و شغل، خویش را دارای رتبه و مقام صدارت نمود. دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمرند و کارهای امیرنظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که همه در یک دو سال صورت گرفت، گواه و دلیل بزرگی مرد است.»</p> <p>الف) دو ویژگی «زبانی» برای متن بنویسید. ب) نویسنده متن کیست؟ ج) این کتاب مربوط به کدام «حوزه ادبی» در نثرنویسی دوران بیداری است؟</p> <p>۳۱- کدام آرایه در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/ هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» دیده نمی‌شود؟</p> <p>الف) تشبیه ب) حس آمیزی ج) کنایه د) مراعات نظیر</p> <p>۳۲- سروده زیر از «سهراب سپهری» را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب / دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ کسی نیست که در بیشه عشق / قهرمانان را بیدار کند.»</p> <p>الف) وزن مصراع «قایقی خواهم ساخت» چیست؟ ب) در کدام قسمت شعر «حذف همزه» صورت گرفته است؟ (ذکر یک مورد کافی است) ج) برای این قالب شعری، یک ویژگی بنویسید.</p> <p>۳۳- با توجه به متن زیر، عبارت‌های آمده، مربوط به کدام «ویژگی نثر دوره انقلاب اسلامی» است؟</p> <p>«آفتاب، چشم‌هایتان را می‌زد، برای همین دستتان را بر چشم‌های درشتتان که در نور آفتاب جمع شده بود، حمایل کرده بودید، دست دیگران را هم به هنگام صحبت کردن تکان می‌دادید، با یک سال و نیم پیش فرق زیادی نکرده بودید. جز ریش‌هایتان که پُرتر و بلندتر شده بود و رنگ چهره‌تان که آفتاب خورده‌تر و تیره‌تر. لباس نظامی به تنتان برازنده بود، شکیل‌تر از همیشه که کت و شلوار می‌پوشیدید.»</p> <p>الف) ساده‌نویسی که در دوره‌های پیش شروع شده بود، در این دوره نیز ادامه یافت. ب) گرایش به برخی قالب‌های دیگر مانند خاطره، قطعه ادبی، سفرنامه، شرح حال رایج شد.</p>	۱
۲۰	جمع نمره	فرجامتان نیک باد

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح																																																																		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴																																																																		
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu																																																																				
ردیف	راهنمای تصحیح					نمره																																																																
۱	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره) گزینۀ «الف» یا شاعران دورۀ بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوب‌های کهن پرداختند. ۰/۲۵ ص ۱۳					۰/۲۵																																																																
۲	علامه علی اکبر دهخدا ۰/۲۵ ص ۲۰					۰/۲۵																																																																
۳	ج یا ایرج میرزا ۰/۲۵ ص ۱۷					۰/۲۵																																																																
۴	الف) داستان نویسی ۰/۲۵ ص ۷۴ ب) ققنوس ۰/۲۵ ص ۷۱					۰/۵																																																																
۵	۱- مهدی اخوان ثالث ۰/۲۵ ص ۷۲ ۲- جلال آل احمد ۰/۲۵ ص ۷۴ ۳- قائم مقام فراهانی ۰/۲۵ ص ۲۰					۰/۷۵																																																																
۶	ب) سبک‌شناسی (۲ نمره) الف) تودۀ مردم ۰/۲۵ ص ۴۴ ب) کمتر ۰/۲۵ ص ۴۵ ج) زمینی ۰/۲۵ ص ۹۷ د) کهن ۰/۲۵ ص ۹۹					۱																																																																
۷	بی‌توجهی به مذایات، دعوت به اخلاقیات، استکبارستیزی، مبارزه با بی‌عدالتی اجتماعی، استقبال از شهادت و فرهنگ ایثار و دفاع از وطن. (ذکر یک مورد کافی است). ۰/۵ ص ۱۰۱					۰/۵																																																																
۸	الف یا توجّه به قالب‌های «مستزاد و چهارپاره» در شعر «ملک الشعرا بهار» و «ادیب الممالک فراهانی» بیشتر است. ۰/۲۵ ص ۴۳					۰/۲۵																																																																
۹	گزینۀ «د» یا لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است. ۰/۲۵ صص ۹۶-۹۷					۰/۲۵																																																																
۱۰	ج) موسیقی شعر (۶ نمره) گزینۀ «ب» یا «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی» ۰/۲۵ ص ۲۵					۰/۲۵																																																																
۱۱	الف) همسان یک پایه ای ۰/۲۵ ص ۵۵ ب) همسان دو لختی ۰/۲۵ ص ۵۵ ج) ناهمسان ۰/۲۵ ص ۹۳					۰/۷۵																																																																
۱۲	گزینۀ «الف» یا «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» ۰/۲۵ ص ۲۶					۰/۲۵																																																																
۱۳	بلند تلفّظ کردن هجای کوتاه ۰/۵ ص ۵۴					۰/۵																																																																
۱۴	گزینۀ «ب» یا ایثار ۰/۲۵ ص ۵۴					۰/۲۵																																																																
۱۵	بلند بودن هجای پایان مصراع ۰/۵ ص ۵۶					۰/۵																																																																
۱۶	گزینۀ «ب» یا «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» ۰/۲۵ ص ۳۸					۰/۲۵																																																																
۱۷	<table><tr><td>تقطیع هجایی</td><td>دَس</td><td>تَم</td><td>نَ</td><td>دَا</td><td>د</td><td>قَو</td><td>وَ</td><td>تَ</td><td>رَف</td><td>تَن</td><td>بِ</td><td>پِی</td><td>شِ</td><td>دوست</td><td>۰/۷۵</td></tr><tr><td>تقطیع هجایی</td><td>چَن</td><td>دِی</td><td>بِ</td><td>پَا</td><td>ی</td><td>رَف</td><td>تَ</td><td>مُ</td><td>چَن</td><td>دِی</td><td>بِ</td><td>سَر</td><td>شِ</td><td>دَم</td><td></td></tr><tr><td>نشانه‌های هجایی</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>۰/۵</td></tr><tr><td>وزن</td><td colspan="3">مفعول</td><td colspan="3">فاعلاتن</td><td colspan="3">مفاعیلن</td><td colspan="3">فاعلن</td><td colspan="3">۱</td></tr></table>					تقطیع هجایی	دَس	تَم	نَ	دَا	د	قَو	وَ	تَ	رَف	تَن	بِ	پِی	شِ	دوست	۰/۷۵	تقطیع هجایی	چَن	دِی	بِ	پَا	ی	رَف	تَ	مُ	چَن	دِی	بِ	سَر	شِ	دَم		نشانه‌های هجایی	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	۰/۵	وزن	مفعول			فاعلاتن			مفاعیلن			فاعلن			۱			۲/۲۵
تقطیع هجایی	دَس	تَم	نَ	دَا	د	قَو	وَ	تَ	رَف	تَن	بِ	پِی	شِ	دوست	۰/۷۵																																																							
تقطیع هجایی	چَن	دِی	بِ	پَا	ی	رَف	تَ	مُ	چَن	دِی	بِ	سَر	شِ	دَم																																																								
نشانه‌های هجایی	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	۰/۵																																																							
وزن	مفعول			فاعلاتن			مفاعیلن			فاعلن			۱																																																									
۱۸	الف) نیمایی ۰/۲۵ ب) «میخ» یا «باد» (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۲۵ ص ۱۰۶					۰/۵																																																																
۱۹	آوردن «فاعلاتن» به جای «فاعلاتن» (در رکن اول مصراع) ۰/۵ ص ۸۴					۰/۵																																																																
۲۰	د) زیبایی‌شناسی: (۶ نمره) ۱) تلمیح ۰/۲۵ صص ۳۲-۳۱-۲ تضاد ۰/۲۵ ص ۶۲ ۳) اغراق ۰/۲۵ ص ۹۲ ۴) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۵۷					۱																																																																
۲۱	الف) سعدی حدیث «كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا» را در سخن خویش تضمین کرده است. ۰/۲۵ ص ۳۳ ب) سعدی با استفاده از این حدیث به بهترین شکل، ارتباط بین «کفر و فقر» را نشان داده است. ۰/۵ ص ۳۳-۳۴					۰/۷۵																																																																

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس:علوم و فنون ادبی ۳		رشته:ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع:۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/ ۴
دانش آموزان روزانه،بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	
ردیف	راهنمای تصحیح		
۲۲	گزینه «ج» یا «پرستش به مستی است در کیش مهر/ برون اند زین جرگه هشیارها» ۰/۵ ص ۹۱-۹۰		
۲۳	الف) بیت « سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش» ۰/۲۵ ب) می توان دو مصراع را جا به جا کرد و به جای یکدیگر به کاربرد که این از ویژگی های آرایه « اسلوب معادله» است. ۰/۵ ص ۱۱۶ (به مفاهیمی که مقصود را برساند ، نمره تعلق می گیرد.)		
۲۴	گزینه «د» یا حسن تعلیل ۰/۲۵ صص ۱۱۳-۱۱۲		
۲۵	الف) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ب) ایهام ۰/۲۵ ص ۹۰ ج) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۳۰		
۲۶	الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ ب) علت خمیدگی پشت پیران جهان دیده این است که در خاک در جستجوی ایام جوانی خود هستند. ۰/۵ ص ۱۱۷		
۲۷	کلمات «ساده» و «بسیار نقش» به هم اضافه شده است. همراهی این دو واژه با هم و مفهوم آنها، متناقض نما است. شاعر، به شکل ادبی و هنرمندانه، دو واژه را که عقلا ارتباط بین آنها غیر ممکن است، به هم مربوط نموده است. ۰/۵ ص ۶۵ (بیان مفاهیم مشابه که مقصود را برساند مورد قبول است)		
۲۸	الف) روی ۰/۲۵ ب) گهر ۰/۲۵ ج) نامرتب(مشوش) ۰/۲۵ ص ۵۹		
۲۹	هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر : (۴ نمره) الف) این شعر در مورد مقام والای حضرت زهرا (س) است که اسوه تاریخی و مذهبی هستند. ۰/۵ ب) در بیت اول آرایه های «تشبیه» و «استعاره» به کار رفته است. ۰/۵ ص ۸۰		
۳۰	الف) نثر ساده و روان، قابل فهم- عبارت های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بی جا دیده نمی شود. ۰/۵ ب) ناظم الاسلام کرمانی ۰/۲۵ ج) تحقیقات ادبی و تاریخی ۰/۲۵ ص ۴۷- ۲۰		
۳۱	حس آمیزی ۰/۲۵ صص ۱۱۴-۱۱۳		
۳۲	الف) فاعلاتن فع لن ۰/۵ ب) رکن اول مصراع دوم یا رکن دوم مصراع سوم یا رکن اول مصراع چهارم ۰/۵ ص ۱۱۹ ج) وزن عروضی دارد، کوتاهی و بلندی مصراع ها و نیز تعداد هجاها برابر نیست.تعداد ارکان یکسان نیست، نشانه های هجایی و وزن واژه های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست. (ذکر یک مورد کافی است). ۰/۲۵		
۳۳	الف) زبانی ۰/۲۵ ب) ادبی ۰/۲۵ ص ۱۰۲		
۲۰	" در مورد پاسخ های مشابه و درست ، نظر همکاران محترم صائب است " جمع نمرات		

همکار عزیز و ارجمند خدا قوت

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

بخش الزامی

(دانش آموزان عزیز به سؤالات ۱ تا ۲۴ (برای کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.)

الف تاریخ ادبیات (۱/۵ نمره)

۰/۲۵

۱- یک اثر از « ملک الشعرای بهار » نام ببرید .

۰/۲۵

۲- کدام یک از جمله های زیر درست است ؟

الف (« فتحعلی خان صبای کاشانی » ، پرچمدار بازگشت ادبی است .

۰/۲۵

ب (« میرزاده عشقی » پرچمدار بازگشت ادبی است .

۳- کدام یک از عوامل زیر بر ادبیات عصر بیداری مؤثر نبود ؟

الف (رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی

ج (کوشش عباس میرزا در روی آوردن به دانش و فنون نوین

۰/۲۵

۴- متن زیر چه کسی را معرفی می کند ؟

« نام پدرش یوسف اعتمام الملک آشتیانی است . اوج سخن او در قطعات اوست که در آن ها به شیوه «انوری» و «سنایی»

توجه دارد . برخی از اشعارش به صورت « مناظره » میان دو انسان ، جاندار یا شیء است او به مضامین اخلاقی ، پند و

اندرز هم توجه دارد . »

۵- هر یک از آثار در ستون « الف » به کدام یک از پدید آورندگان آن در ستون « ب » مربوط است . (یک مورد در

ستون « ب » اضافی است .)

الف	ب
(۱) مدار صفر درجه	جلال آل احمد
(۲) خسی در میقات	اسماعیل فصیح احمد محمود

ب سبک شناسی (۱/۵ نمره)

۶- کدام یک از واژه های داخل کمانک درست است ؟

۰/۲۵

الف) از بارزترین شاخصه های زبان شعر عصر بیداری (سادگی ، پیچیدگی) است .

۰/۲۵

ب) از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است ، (طنز سیاسی - اجتماعی ، طنز اخلاقی) است .

۰/۲۵

ج) شاعری که با استفاده از واژه ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه شعری سروده (ادیب الممالک فراهانی ، عارف قزوینی)

بود .

۷- در جاهای خالی واژگان مناسب بنویسید.

۰/۲۵

الف) نگرش شاعران و نویسندگان در شعر مشروطه ، از کلی نگری و ذهنیت گرایی به جزئی نگری و تغییر پیدا

کرد .

۰/۲۵

ب) «نثر فارسی» حتی پیشتر از «شعر فارسی» در دوره بیداری ، قید و بندهای نثر را کنار می گذارد .

۰/۲۵

۸- یکی از درون مایه های شاخص « شعر عصر بیداری » را بنویسید.

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ج	موسیقی شعر (۵ نمره)	
	۹- برای هر یک از ابیات زیر ، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید . (همسان یک پایه ای - ناهمسان - همسان دو لختی)	
۰/۲۵	الف (پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی	گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند
۰/۲۵	ب (نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری	کز آن جانب که او باشد ، صبا عنبر فشان آید
۰/۲۵	ج (در دام فتاده آهوئی چند	محکم شده دست و پای در بند
۱۰- بیت : « به حسن خلق و وفا کسی به یار ما نرسد	تو را در این سخن انکار کار ما نرسد »	
۲/۲۵	الف (تقطیع هجایی کنید .	ب (نشانه های هجایی آن را بگذارید .
۰/۲۵	۱۱- کدام یک از کلمات «تک هجایی» زیر، ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه دیگری «کوتاه» شود ؟	
	الف (دو	ب (سو
	ج (جو	د (مو
۰/۵	۱۲- اختیار «وزنی» بیت : «سرو را مانی ولیکن سرو رفتار نه	ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست» را بنویسید .
	۱۳- با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید .	
۰/۵	« یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد	به وداعی دل غمیده ما شاد نکرد »
۰/۵	الف) اختیار «زبانی» مضراع اول را مشخص کنید .	
۰/۵	ب (دررکن اول بیت ، کدام اختیار «وزنی» به کار رفته است ؟	
۰/۲۵	۱۴- برای بیت زیر کدام وزن ، « ترجیح » دارد؟	
	« دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند	از گوشه بامی که پریدیم ، پریدیم »
	الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن	ب (مُستفعل مُستفعل مُستفعل مُستف
د	زیبایی شناسی (۵ نمره)	
	۱۵- در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است ؟ (قسمت «ب» یک مورد اضافه است).	
	الف	ب
	۱) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای؟	من در میان جمع و دلم جای دیگر است
	۲) اگر سنت اوست نوآوری ،	نگاهی هم از نو به سنت کنیم
	۳) دل و کشورت جمع و معمور باد	زملکت پراکندگی دور باد
	۴) آن فرومایه هزار من سنگ بردارد و طاقت یک حرف نمی آرد	
۰/۵	۱۶- بیت زیر به چه داستانی «تلمیح» دارد ؟	
	« گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند	جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد »
	۱۷- کدام یک از عبارت های زیر درست و کدام نادرست است ؟	
۰/۲۵	الف) در بیت: حافظ از جور تو ، حاشا که بگرداند روی / « من از آن روز که در بند توأم ، آزادم» آرایه «تضمین» وجود دارد.	
۰/۲۵	ب) آرایه بیت : «سر من مست جمالت، دل من خام خیالت گهر دیده نثار کف دریای تو دارد» «متناقض نما» است.	
۰/۲۵	ج) در شعر : «می شناسمت/چشم های تو میزبان آفتاب صبح سبزباغ هاست/ می شناسمت» آرایه «اغراق» وجود دارد.	
۰/۲۵	د) بیت : « نه خدا توانمش خواند ، نه بشر توانمش گفت	متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را » آرایه «تلمیح» ندارد.
	ادامه سوالات در صفحه سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

۰/۲۵	۱۸- با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید .	
۰/۵	۱- منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش من انس به سرو و گل و بادام گرفتم	
۰/۲۵	۲- روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می ریزد آن زر می زند	
۰/۲۵	الف (در کدام بیت « لف و نشر نامرتب » (مشوش) به کار رفته است ؟ ب (در چه صورتی « لف و نشر » نامرتب (مشوش) ایجاد می شود ؟ ج (به غیر از « لف و نشر » چه آرایه مشترکی در این دو بیت به کار رفته است ؟	
۰/۲۵	۱۹- در بیت : « روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما »	
۰/۵	الف (کدام واژه ، آرایه « ایهام تناسب » به وجود می آورد ؟ ب (دو معنی این واژه را بنویسید . ج (این واژه با کدام یک از کلمات بیت « تناسب » دارد ؟	
۰/۲۵	۲۰- در کدام یک از ابیات زیر آرایه « تضاد » وجود دارد ؟	
۰/۵	الف (فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی ب (اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را ج (ما با توایم و با تو نه ایم؛ اینت بوالعجب د (چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش	
۰/۵	نقد و تحلیل نظم و نثر (۳ نمره)	
۰/۵	۲۱- یک ویژگی « فکری » شعر « عارف قزوینی » را در ابیات زیر بنویسید . « ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است » ۲۲- با توجه به متن زیر از « سید محمد علی جمالزاده » به پرسش ها پاسخ دهید . « شب عید نوروز بود و موقع ترفیع رتبه ، در اداره با هم قطارها قرار و مدار گذاشته بودیم که هر کس اول ترفیع رتبه یافت، به عنوان ولیمه کباب غاز صحیحی بدهد ؛ زد و ترفیع رتبه به اسم من در آمد. عیالم گفت : « تنها همان رتبه های بالا را وعده بگیر و مابقی را خط بکش و بگذار سماق بمکند . » الف (یک ویژگی مهم « سبک نویسندگی جمالزاده » را در این عبارت بنویسید . ب (یک « کنایه » از متن بالا بیابید و مفهوم آن را بنویسید . ۲۳- دو ویژگی شعر « ققنوس »، سروده « نیما یوشیج » را از نظر « قالب » بنویسید . « ققنوس، مرغ خوش خوان، آوازه جهان / آواره ماند از وزش بادهای سرد / بر شاخ خیزران / بنشسته است فرد بر گرد او به هر سر شاخی پرندگان / او ناله های گمشده ترکیب می کند . » ۲۴- با توجه به سروده زیر از « سلمان هراتی »، شاعر انقلاب اسلامی، به پرسش های مربوط به آن پاسخ دهید . ۱- « دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت ، آیینه دار من و تو » ۲- « این فصل، فصل من و توست، فصل شکوفایی ما برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو » الف (دو ویژگی « ادبی » بیت « یک » را بنویسید . ب (دو ویژگی « زبانی » بیت « دو » چیست ؟	
۰/۵		
۰/۵		
	ادامه سوالات در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳		رشته :ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع:۸ صبح		نام و نام خانوادگی:	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۵		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
		نمره					

بخش انتخابی

دانش آموزان عزیز برای کسب ۴ نمره، از سؤالات ۲۵ تا ۴۰ فقط ۸ سوال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

- ۰/۵ ۲۵ - در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید .
الف (بیت زیر نمونه ای از اشعار سید اشرف الدین گیلانی « نسیم شمال » است .
« غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم
ب (در عصر « مشروطه » بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های بود .
- ۰/۵ ۲۶ - موضوع منظومه « حیدر بابایه سلام »، سروده « استاد شهریار » چیست ؟
- ۰/۵ ۲۷ - متن زیر از کتاب « چرند و پرند » نوشته «دهخدا» در دوره « بیداری » است ؛ دو ویژگی « زبانی » آن را بنویسید .
« باری ، چه دردسر بدهم ؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار و داشت . حالا که می بیند آن روی کار بالاست ،
دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف ها یادش رفته . تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ، رنگش می پرد .
هی می گوید : آمان از هم نشین بد . »
- ۰/۵ ۲۸ - واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید .
الف (زبان و واژگان شعری در قصاید دوره انقلاب به سبک (خراسانی ، هندی) نزدیک است .
ب (مخاطب شعر در ادبیات معاصر (روشنفکران ، عامه مردم) هستند .
- ۰/۵ ۲۹ - در بیت : « چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست سخن شناس نه ای جان من خطا اینجاست »
اختیار وزنی « ابدال » در کدام قسمت آن به کار رفته است ؟
- ۰/۵ ۳۰ - وزن بیت : « درد عشقی کشیده ام که می پرس زهر هجری چشیده ام که می پرس » چیست ؟
الف (فاعلاتن مفاعیلن فعلن ب) مفتعلن فاعلاتن فع
- ۰/۵ ۳۱ - نام « بحر » بیت زیر را بنویسید .
« روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد چرخ بازیگر از این بازیچه ها بسیار دارد »
- ۰/۵ ۳۲ - با توجه به قسمت مشخص شده در شعر زیر ، به پرسش های مربوط به آن پاسخ دهید .
« و به آنان گفتم / هر که در حافظه چوب ببیند باغی ، / صورتش در وزش بیشه شور ابدی خواهد ماند . / هر که با مرغ
هوا دوست شود ، / خوابش آرام ترین خواب جهان خواهد بود . »
- ۰/۵ الف (چند پایه آوایی وجود دارد ؟ ب) یک هجای کشیده بیاید و بنویسید .
۳۳ - با ذکر یک دلیل ثابت کنید در بیت زیر آرایه « متناقض نما » به کار رفته است .
« ز کوی یار می آید نسیم باد نوری از این باد ار مدد خواهی ، چراغ دل بر افروزی »
- ۰/۵ ۳۴ - آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید .
الف (بی مهر رخت روز مرا نور نموده است وز عمر مرا جز شب دیجور نموده است (اسلوب معادله - ایهام)
ب (گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا (تلمیح - تشبیه)
- ۰/۵ ۳۵ - چگونه به آرایه « حس آمیزی » در بیت زیر پی می برید ؟
« بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت »

« ادامه سؤالات در صفحه پنجم »

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	۳۶- برای هر یک از ابیات زیر یک آرایه ادبی بنویسید . الف (عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را ب (رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را گریه اش بر سمن و سنبل و نسرین آمد	۰/۵
	۳۷- دو ویژگی سطح « فکری » ابیات زیر را بنویسید . « از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران شو بار سفر بند که یاران همه رفتند تنها به قفس ماندو هزاران همه رفتند	۰/۵
	۳۸- شعر زیر از مجموعه « زمستان » سروده «خوان ثالث» است : دو ویژگی شعری این شاعر را بنویسید . « سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / و گر دست محبت سوی کسی بازی ، به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است . »	۰/۵
	۳۹- کدام یک از عبارت های زیر ویژگی « ادبی » و کدام یک ویژگی « زبانی » شعر «ادبیات معاصر» است ؟ الف (لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است . ب (صور خیال جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره قبل نیستند .	۰/۵
	۴۰- وزن بیت زیر از تکرار چهار بار پدید آمده است . « به پایان آمد این دفتر ، حکایت همچنان باقی است به صد دفتر نشاید گفت حسب الحال مشتاقی »	۰/۵
	فرجامتان نیک باد	جمع نمره
		۲۴

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح																																																																					
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۶/۱۱																																																																							
دانش آموزان روزانه، سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu																																																																							
ردیف	راهنمای تصحیح					نمره																																																																			
۱	الف) تاریخ ادبیات (۱/۵ نمره) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، سبک شناسی، تاریخ تطور نظم فارسی، دیوان اشعار (ذکر یک مورد) ۰/۲۵ ص ۱۶					۰/۲۵																																																																			
۲	الف) یا « فتحعلی خان صباي کاشانی » پرچمدار بازگشت ادبی است ۰/۲۵ ص ۱۳					۰/۲۵																																																																			
۳	د) یا « عدم توجه روشنفکران به شعر و شاعری ۰/۲۵ ص ۱۴					۰/۲۵																																																																			
۴	پروین (رخشنده) اعتصامی ۰/۲۵ ص ۷۰					۰/۲۵																																																																			
۵	۱- احمد محمود ۰/۲۵ ص ۷۸ - ۲- جلال آل احمد ۰/۲۵ ص ۷۴					۰/۵																																																																			
۶	ب) سبک شناسی (۱/۵ نمره) الف) سادگی ۰/۲۵ ص ۴۲ ب) طنز سیاسی - اجتماعی ۰/۲۵ ص ۴۶ ج) عارف قزوینی ۰/۲۵ ص ۴۲-۴۳					۰/۷۵																																																																			
۷	الف) عینیت گرایی (عینی بودن) ۰/۲۵ ص ۴۴ ب) مصنوع و فنی ۰/۲۵ (اگر دانش آموز یک مورد را هم بنویسد نمره تعلق می گیرد. ص ۴۵					۰/۵																																																																			
۸	« آزادی، وطن، قانون، تعلیم و تربیت جدید، توجه به مردم، دانش ها و فنون نوین ۰/۲۵ ص ۴۴ (ذکر یک مورد کافی است.) (همکاران محترم به مفاهیم مشابه نمره تعلق می گیرد.)					۰/۲۵																																																																			
۹	ج) موسیقی شعر (۵ نمره) الف) همسان دو لختی ۰/۲۵ ص ۵۳ ب) همسان یک پایه ای ۰/۲۵ ص ۵۰ ج) ناهمسان ۰/۲۵ ص ۵۲ (همکاران محترم توجه فرمایند در این قسمت ذکر « یک پایه ای » و « دو لختی » در پاسخ نامه مهم است و صرفا با ذکر « همسان » نمره تعلق نمی گیرد.)					۰/۷۵																																																																			
۱۰	۲/۲۵																																																																								
<table><tr><td>تقطیع هجایی</td><td>ب</td><td>حس</td><td>ن</td><td>خل</td><td>ق</td><td>و</td><td>فا</td><td>کس</td><td>ب</td><td>یا</td><td>ر</td><td>ما</td><td>ن</td><td>ر</td><td>سَد</td><td>۰/۷۵</td></tr><tr><td>تقطیع هجایی</td><td>ت</td><td>را</td><td>د</td><td>رین</td><td>س</td><td>خ</td><td>نن</td><td>کا</td><td>ر</td><td>کا</td><td>ر</td><td>ما</td><td>ن</td><td>ر</td><td>سَد</td><td>۰/۷۵</td></tr><tr><td>نشانه های هجایی</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>u</td><td>-</td><td>-</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>u</td><td>-</td><td>۰/۷۵</td></tr><tr><td>وزن</td><td colspan="3">مفاعِلُن</td><td colspan="3">فعلاتن</td><td colspan="3">مفاعِلُن</td><td colspan="3">فعَلن</td><td colspan="4">۰/۷۵</td></tr></table>						تقطیع هجایی	ب	حس	ن	خل	ق	و	فا	کس	ب	یا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵	تقطیع هجایی	ت	را	د	رین	س	خ	نن	کا	ر	کا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵	نشانه های هجایی	u	-	u	-	u	u	-	-	u	-	u	-	u	u	-	۰/۷۵	وزن	مفاعِلُن			فعلاتن			مفاعِلُن			فعَلن			۰/۷۵			
تقطیع هجایی	ب	حس	ن	خل	ق	و	فا	کس	ب	یا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵																																																									
تقطیع هجایی	ت	را	د	رین	س	خ	نن	کا	ر	کا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵																																																									
نشانه های هجایی	u	-	u	-	u	u	-	-	u	-	u	-	u	u	-	۰/۷۵																																																									
وزن	مفاعِلُن			فعلاتن			مفاعِلُن			فعَلن			۰/۷۵																																																												
۱۱	« ب » یا « سو » ۰/۲۵ ص ۵۳					۰/۲۵																																																																			
۱۲	بلند بودن هجای پایان مصراع ها (هجای پایانی مصراع ها چه کوتاه باشد، چه کشیده، همواره بلند به حساب می آید و با علامت (-) نشان داده می شود.) ۰/۵ ص ۸۳-۸۴ (همکاران محترم اگر دانش آموز هر یک از این مفاهیم را برساند پاسخ درست است.)					۰/۵																																																																			
۱۳	الف) امکان حذف همزه ۰/۵ (در هجای چهارم مصراع اول، یا / د / با / دان اگر دانش آموز فقط هجا را بیان کرد ۰/۲۵ نمره تعلق گیرد. ص ۸۴ ب) آوردن « فاعلاتن » به جای « فعلاتن » ۰/۵ ص ۸۴					۰/۵ ۰/۵																																																																			
۱۴	« ب » یا « مستفعل مستفعل مستفعل مستف » ۰/۲۵ ص ۲۷					۰/۲۵																																																																			
۱۵	زیباشناسی (۵ نمره) ۱- متناقض نما ۰/۲۵ ص ۶۰ ۲- ایهام ۰/۲۵ ص ۹۰ ۳- لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۲ ۴- اغراق ۰/۲۵ ص ۹۲					۱																																																																			
۱۶	یاد آوری داستان « بر دار کردن حسین بن منصور حلاج » عارف بزرگ قرن چهارم ۰/۵ ص ۳۲					۰/۵																																																																			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۶/۱۱			
دانش آموزان روزانه، سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱۷	الف) درست ۰/۲۵ ص ۳۳ ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۳۰ ج) درست ۰/۲۵ ص ۸۹ د) نادرست ۰/۲۵ ص ۳۲				
۱۸	الف) بیت (دو) یا « روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می ریزد آن زر می زند » ۰/۲۵ ص ۵۹ ب) اگر ارتباط لف ها با نشر ها نا منظم باشد ، لف و نشر نامرتب (مشوش) خواهد بود . ۰/۵ (و یا هر پاسخ مشابه دیگر) ص ۵۸ ج) مراعات نظیر (تناسب) ۰/۲۵ ص ۵۸-۵۹				
۱۹	الف) آیت ۰/۲۵ ب) نشانه ۰/۲۵ آیه ۰/۲۵ ج) تفسیر ۰/۲۵ ص ۹۱				
۲۰	« ب » یا « این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ۰/۵ ص ۵۹				
۲۱	ه) نقد و تحلیل نظم ونثر (۴نمره) (به پاسخ ها و مفاهیم مشابه و درست دیگر نمره تعلق می گیرد) در شعر « عارف قزوینی » مضامین وطن دوستی ، مبارزه با دشمنان وطن، سوز و شور عشق و دردمندی نسبت به میهن، بر انگیختن مردم ، آزادی خواهی ۰/۵ ص ۱۷				
۲۲	الف) کاربرد کلمات عامیانه و متداول در نثر ، نزدیکی کلام به طبع خوانندگان ، کاربرد کنایات ، جملات کوتاه و.. (ذکر یک مورد کافی است .) ۰/۵ ب) خط بکش : کنایه از حذف کن سماق بمکند : کنایه از انتظار بکشند (ذکر یک مورد کافی است .) ۰/۵ ص ۷۴				
۲۳	این شعر در قالب شعر نو (نیمایی) سروده شده است که در آن یکسانی مصراع ها از نظر تعداد هجا ها شرط نیست و شعر وزن و قافیه دارد . ۰/۵ ص ۸۲				
۲۴	الف) دیروز و امروز : تضاد و مجاز - خورشید آینه دار من و توست : تشبیه - کلمات : « باغ ، داغ » و « من ، چمن » : جناس - باغ : استعاره از ایران ، غربتی که در محیط ایران وجود داشت - دشت : استعاره از کشور و وطن - غربت باغ : اضافه استعاری (ذکر دو مورد کافی است .) ۰/۵ ب) بیت پنج جمله است . این فصل : نهاد - فصل من و تو : مسند : فعل جمله پنجم به قرینه حذف شده است . ذکر دو مورد کافی است . ۰/۵ ص ۷۸ (یا هر مورد صحیح دیگر)				
بخش انتخابی :					
همکاران محترم مصحح توجه کنند ، اگر دانش آموزان به بیش از ۸ سوال انتخابی پاسخ داده باشد فقط ۸ سوال اول را تصحیح نمایید .					
۲۵	الف) انتقادی ۰/۲۵ ص ۱۶ ب) تاریخی ۰/۲۵ ص ۱۹				
۲۶	شاعر در این منظومه با شیفتگی تمام از اصالت فرهنگی و زیبایی های روستای زادگاهش یاد می کند . ۰/۵ ص ۷۱				
۲۷	این متن از نظر زبانی ساده و دور از تعابیر پیچیده و به زبان محاوره ای و عامیانه نزدیک است . جملات کوتاه و کنایه استفاده شد . واژه فرانسوی « ژاندارم در آن به کاررفته است . » (همکاران محترم به ویژگی های زبانی دیگر هم نمره تعلق می گیرد .) ۰/۵ ص ۶۵				
۲۸	الف) خراسانی ۰/۲۵ ص ۹۹ ب) عامه مردم ۰/۲۵ ص ۹۷				
۲۹	شاعر در هجای سیزدهم از رکن پایانی مصراع دوم ، هجای بلند « این » را معادل با دو هجای کوتاه « کِ ، خَ » در رکن پایانی مصراع اول قرار داده است ، بنابراین (- uu) ابدال دارد . ۰/۵ ص ۸۵				
۳۰	« الف) یا « فاعلاتن مفاعیلن فعّلن » ۰/۵ ص ۲۲				
۳۱	رمل ۰/۵ ص ۱۰۸-۱۰۷ - ۰/۵				
۳۲	الف) چهار پایه آوایی (چهارده هجا) ۰/۲۵ ب) « رام » ، فعل « بود » در اصل هجای کشیده است و چون در هجای آخر بیت قرار گرفت مطابق با اختیارات شاعری هجای بلند تلفظ می شود. ۰/۲۵ ص ۱۱۱				

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۶/۱۱	
دانش آموزان روزانه، سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۳۳	زیرا تضاد در یک امر است نه دو امر ۰/۵ (باد ، چراغ را بر می افروزد : متناقض نما است) ص ۱۶۳		
۳۴	الف (ایهام ۰/۲۵ ص ۸۹ ب (تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۶		
۳۵	در ترکیب « خنده شیرین » دو حس « شنوایی » و « چشایی » به هم آمیخته اند . ۰/۵ ص ۱۱۴		
۳۶	الف (اسلوب معادله ، استعاره ، مراعات نظیر (یک مورد) ۰/۲۵ ص ۱۱۵ ب (حسن تعلیل ، استعاره مکنیه ، تشخیص ، مراعات نظیر (یک مورد) ۰/۲۵ ص ۱۱۳		
۳۷	آزادی خواهی ، مبارزه با ظلم و استبداد در شعر آشکار است . شاعر در رثای یاران مبارزش که در راه آزادی وطن به شهادت رسیده اند ، مرثیه سرایی می کند . توجه به مردم هم در شعرا او مشهود است ۰/۵ ص ۴۶		
۳۸	شعر « اخوان ثالث » شعری اجتماعی است و حوادث زندگی مردم را در خود منعکس می کند. او زبانی « نمادین » دارد. ۰/۵ ص ۷۲		
۳۹	الف (زبانی ۰/۲۵ ص ۹۶ ب (ادبی ۰/۲۵ ص ۹۷		
۴۰	مفاعیلن ۰/۵ ص ۱۱۲		
۲۴	" دربخش نقد و تحلیل ، نظر همکاران محترم صائب است "		

همکاران ارجمند : خدا قوت ؛ از زحمات شما سپاسگزاریم

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	<p>بخش الزامی</p> <p>(دانش آموزان عزیز به سؤالات ۱ تا ۲۰ جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.)</p> <p>تاریخ ادبیات (۱/۵ نمره)</p> <p>۱- چرا ادبیات دوره بیداری - به ویژه شعر - زبان محاوره را برگزید؟</p> <p>۲- کدام مورد از آثار محمد تقی بهار (ملک الشعرا) نیست؟</p> <p>الف) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران ب) تاریخ تطوّر نظم فارسی</p> <p>ج) سبک شناسی د) سرگذشت حاجی بابای اصفهانی</p> <p>۳- شهریار از کدام شاعر غزل سرای نامی ایران ، تأثیر فراوان پذیرفته است؟</p> <p>الف) سعدی ب) حافظ ج) خواجوی کرمانی د) مولوی</p> <p>۴- نام آثار در ستون «الف» را به پدید آورندگان آثار در ستون «ب» وصل کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)</p> <table><tr><td>«الف»</td><td>«ب»</td></tr><tr><td>الف) مدار صفر درجه</td><td>۱- مهدی اخوان ثالث</td></tr><tr><td>ب) ضیافت</td><td>۲- احمد محمود</td></tr><tr><td>ج) آخر شاهنامه</td><td>۳- سید علی موسوی گرمارودی</td></tr><tr><td></td><td>۴- سید مهدی شجاعی</td></tr></table>	«الف»	«ب»	الف) مدار صفر درجه	۱- مهدی اخوان ثالث	ب) ضیافت	۲- احمد محمود	ج) آخر شاهنامه	۳- سید علی موسوی گرمارودی		۴- سید مهدی شجاعی	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۷۵
«الف»	«ب»											
الف) مدار صفر درجه	۱- مهدی اخوان ثالث											
ب) ضیافت	۲- احمد محمود											
ج) آخر شاهنامه	۳- سید علی موسوی گرمارودی											
	۴- سید مهدی شجاعی											
ب	<p>سبک شناسی (۱/۵ نمره)</p> <p>۵- درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید .</p> <p>الف) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع خرافات می پردازد.</p> <p>ب) در سطح ادبی نثر دوره بیداری ، صنایع ادبی از نثر جدا می شود و نثر در خدمت بیان و خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می گردد.</p> <p>ج) از بازرترین ویژگی های ادبیات دوره بیداری توجه به تعلیم و تربیت جدید بوده است.</p> <p>۶- جاهای خالی را با واژه مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) گرایش شاعران دوره بیداری به قالب های کم کاربرد مانند: مستزاد و چهارپاره ، زمینه را برای ظهور..... فراهم کرد.</p> <p>ب) در نثر دوره بیداری عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بیجا در نامه ها و نوشته ها می یابد.</p> <p>ج) نثر دوران مشروطه با ویژگی هایی چون نوگرایی ، تجدیدخواهی و آزادی طلبی و با هدف گسترش یافت.</p>	۰/۷۵ ۰/۷۵										
ج	<p>موسیقی شعر (۵ نمره)</p> <p>۷- مشخص کنید وزن کدام مصراع «همسان» و کدام «ناهمسان» است؟</p> <p>الف) هرگز کسی به خوبی ، چون یار ما نباشد ب) عاقبت گرگ زاده گرگ شود</p>	۱										
	« ادامه سؤالات در صفحه دوم »											

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۷۵	۸- برای بیت زیر، کدام وزن ترجیح دارد ؟ چرا ؟ « تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف از ما نیست که از دیده چه ها رفت » الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ب) مستفعل مستفعل مستفعل مُستف												
۰/۲۵	۹- وزن بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟ « ما نصیحت به جای خود کردیم روزگاری در این به سر بردیم » الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن ب) فاعلاتن مفاعلن فع لن ج) مستفعل فاعلاتن فع لن د) مستفعلن مفاعل مستفعلن												
۰/۲۵	۱۰- با توجه به بیت « اگر آن تُرک شیرازی به دست آرد دل ما را / به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را » الف) اختیار « حذف همزه » در کدام هجای بیت صورت گرفته است؟ ب) « تغییر کمیت مصوت ها » را در هجاهای بیت مشخص کنید.												
۰/۷۵	۱۱- پس از تقطیع هجایی بیت زیر « دو اختیار روزنی » به کار رفته در آن را پیدا کنید و بنویسید. « به که ز بهر سخن برنگشاید زبان گر نتواند که مرد سخن به پایان بُرد »												
د	زیبایی شناسی (۵ نمره) ۱۲- در هریک از بیت های گروه « الف » کدام آرایه ادبی گروه « ب » به کار رفته است ؟ (قسمت « ب » یک مورد اضافه است).												
۱	<table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>الف) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو</td><td>۱- تلمیح</td></tr><tr><td>ب) به شهر عشق منم شهریار چون حافظ</td><td>۲- لف و نشر</td></tr><tr><td>ج) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود</td><td>۳- تناقض</td></tr><tr><td>د) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری</td><td>۴- مراعات نظیر</td></tr><tr><td></td><td>۵- تضمین</td></tr></table>	الف	ب	الف) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو	۱- تلمیح	ب) به شهر عشق منم شهریار چون حافظ	۲- لف و نشر	ج) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود	۳- تناقض	د) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری	۴- مراعات نظیر		۵- تضمین
الف	ب												
الف) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو	۱- تلمیح												
ب) به شهر عشق منم شهریار چون حافظ	۲- لف و نشر												
ج) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود	۳- تناقض												
د) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری	۴- مراعات نظیر												
	۵- تضمین												
۰/۵	۱۳- آرایه های شاخص هر بیت را از کمانک مقابل آن بیابید و بنویسید. الف) ز دیوارها خشت و از بام سنگ به کوی اندرون تیغ و تیر و خدنگ (اغراق - مراعات نظیر) ب) باز آی که در غم تو ما را چشمی و هزار چشمه آب است (مراعات نظیر - اغراق)												
۰/۵	۱۴- انواع « لف و نشر » را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) گر دهدت روزگار، دست و زبان زینهار هر چه بدانی مگوی ، هر چه توانی مکن ب) ذکر رخ و زلف تو دلم را وردی است که صبح و شام دارد												
۱	۱۵- در ابیات زیر، بخش هایی را که نشان دهنده آرایه های « تضاد » و « تناقض » است، مشخص کنید و برای تشخیص هر مورد دلیل بیاورید. الف) تأمل کنان در خطا و صواب به از ژاژ خایان حاضر جواب ب) چشم دل باز کن که جان بینی و آن چه نادیدنی است آن بینی												
۰/۵	۱۶- کدام آرایه ادبی ، مناسب ترین ابزار برای تصویر آفرینی در حماسه است ؟ این آرایه را در بیت زیر بیابید. چو بوسید پیکان سرانگشت اوی گذر کرد بر مهره پشت اوی												
	« ادامه سوالات در صفحه سوم »												

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۷۵	۱۷- در شعر زیر، کدام واژه دارای ایهام است؟ معانی آن را بنویسید. « ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او شغاد ، آن نابرا در بود . »	۰/۷۵
۰/۷۵	۱۸- با توجه به « ایهام تناسب » به کار رفته در بیت زیر: « ز شور عشق ، دل خویش چون سبک سازیم نمک جدا به چه تدبیر از این کباب کنیم » الف) واژه « شور » در این بیت به معنی است ؛ و معنی دیگر آن « » است . ب) در معنایی که مورد نظر نیست ، واژه شور با « » تناسب دارد .	۰/۷۵
هـ	نقد و تحلیل نظم ونثر (۳ نمره) ۱۹- سروده زیر از « پروین اعتصامی » را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱- محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت مست گفت: « ای دوست، این پیراهن است افسار نیست » ۲- گفت: « مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی » گفت: « جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست » ۳- گفت: « می‌باید تو را تا خانه قاضی بَرَم » گفت: « رو، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست » ۴- گفت: « نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم » گفت: « والی از کجا در خانه خمار نیست ؟ » ۵- گفت: « دیناری بده پنهان و خود را وارهان » گفت: « کار شرع ، کار درهم و دینار نیست » الف) شاعر در گفتگوی بین « محتسب » و « مست » از کدام شیوه شعری استفاده کرده است ؟ ب) دو مورد « ویژگی‌زبانی » را در بیت چهارم بیابید و بنویسید . ج) محتوای شعر پروین را از نظر فضای کلی (سطح فکری) بررسی کنید . (سه مورد) ۲۰- با توجه به متن زیر از « جلال آل احمد » به پرسش‌ها پاسخ دهید . « آخر چرا تصادف کردی ؟ ... » مثل اینکه سوال را از او کردم ، اما وقتی دیدم نمی‌تواند حرف بزند ، خودم را به عنوان او دم چک گرفتم : « آخر چرا ؟ » به چنان عتابی و خطابی این‌ها را می‌گفتم که چشمم به دکتر کشیک افتاد . « مرده شور تون ببره ، ساعت چهار تا حالا از تن این مرد خون میره ، حیفتون نیومد ؟ ... » . دستی روی شانهم نشست و فریادم را خواباند . برگشتم . پدرش بود . با همان هیکل و همان قیافه . نیمه همان سیب اما سوخته تر و پلاسیده تر و تازه داشت گل از گلم می‌شکفت که شنیدم :- آقا کی باشند ؟ این را همان دکتر کشیک گفت که من باز سوار شدم :- « مرا می‌گید آقا ؟ من هیشکی . یک آقا مدیر کوفتی . این هم معلّم . نواله تاریخ تشریح شما ... » که یک مرتبه عقل هی زد که « پسر خفه شو ! » و خفه شدم . دلم می‌خواست یک کلمه دیگر بگویم . یک کنایه بزنم ، یک لبخند ، کوچک‌ترین نیش ... » الف) توصیف جزئی رفتار و خصوصیات افراد از ویژگی‌های داستان جلال آل احمد است ، نمونه‌ای از آن را در متن بیابید و بنویسید . ب) معانی کنایه‌های زیر را بنویسید . ۱- گل از گلم می‌شکفت ۲- خودم را دم چک گرفتم ج) یکی از ویژگی‌های سبکی نویسنده به کار گیری « حذف فعل است » . یک مورد در متن بالا پیدا کنید و بنویسید . د) دو مورد از ویژگی‌های شاخص نثر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی را در متن بالا بنویسید .	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۲۵ ۰/۵
	« ادامه سوالات در صفحه چهارم »	

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۹	<p>بخش انتخابی</p> <p>دانش آموزان عزیز جهت کسب ۴ نمره، از سؤالات ۲۱ تا ۳۶ فقط ۸ سوال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.</p> <p>۲۱- به چه علت تحقیقات ادبی و تاریخی در دوره مشروطه جاذبه ای نداشت؟</p> <p>۲۲- علت کم توجهی به کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی در شعر دوره بیداری چیست؟ (دو مورد)</p> <p>۲۳- بیت زیر دارای دو وزن است ، هر دو وزن آن را بنویسید . « لاف از سخن چو در توان زد آن خشت بود که پُر توان زد »</p> <p>۲۴- آرایه قسمت های مشخص شده بیت های زیر را بنویسید . الف) چنین گفت پیغمبر راستگوی ب) خال مشکین که بدان عارض گندمگون است سر آن دانه که شد رهن آدم با اوست</p> <p>۲۵- دو مورد از ویژگی های <u>فکری</u> شعر زیر را بنویسید . « با این نسیم سحر خیز ، برخیز اگر جان سپردیم دیروز در غربت باغ ، من بودیم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت ، آینه دار من و تو » (سلمان هراتی)</p> <p>۲۶- موضوع کلی هر کدام از آثار زیر را بنویسید . الف) تلخ و شیرین ب) سووشون</p> <p>۲۷- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید . الف) طوفان در پرائتز ب) جعفر خان از فرنگ برگشته</p> <p>۲۸- متن زیر از داستان « سانتاماریا » سید مهدی شجاعی را از نظر ویژگی های داستان های بعد از انقلاب اسلامی در قلمرو فکری بررسی کنید . « درست در همان لحظه ، شما « یامهدی » غریبانه ای گفتید و تفنگ از دستتان افتاد و من نفهمیدم چرا . ولی بی اختیار پیش دویدم تا تفنگ را بردارم و به دستتان بدهم ؛ مثل گاهی که در کلاس ، قلمی ، کاغذی از دستتان می افتاد و ما بی اختیار خم می شدیم تا آن را به شما بدهیم . ایستاده بودید ولی تفنگ را نگرفتید . به دستتان نگاه کردم ، دیدم که از مچتان خون می ریزد ، تفنگ را با دست چپ از من گرفتید و همه را گفتید که بروند و بازگشتید به حال اولتان ، انگار نه انگار که یک دست از دست داده اید . »</p> <p>۲۹- در سطح فکری شعر دوره انقلاب ، وضعیت حماسه و عرفان چگونه است؟</p> <p>۳۰- هر یک از ویژگی های زیر ، مربوط به کدام یک از قلمروهای سه گانه « شعر انقلاب اسلامی » است؟ الف) آشنایی زدایی و روی آوردن به ترکیب های بدیع و بی سابقه . ب) بعد از پیروزی انقلاب ، قالب های سنتی مورد توجه قرار گرفت .</p>	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	« ادامه سؤالات در صفحه پنجم »	

نام و نام خانوادگی:		ساعت شروع: ۸ صبح		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵		تعداد صفحه: ۵		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹				
نمره		سؤالات (پاسخ نامه دارد)						ردیف
۰/۵	۳۱- پس از تعیین پایه‌های آوایی، «وزن» مصراع اول را بنویسید. «در چه هنگامی بگویم من؟» یک نفر در آب دارد می‌کند بیهوده جان قربان؟»							
۰/۵	۳۲- در بیت «رنگین سخنان در سخن خویش نهانند / از نکبت خود نیست به هر حال جدا گل» چه آرایه‌ای به کار رفته است؟ بخشی را که آرایه در آن قرار دارد، مشخص کنید.							
۰/۵	۳۳- شاعر در بیت «غنچه و گل، اشک بلبل گرمی کردند پاک / آستین آن چرا خونین شد و دامن آن» چه آرایه‌ای را در شعر خلق کرده است؟ در مورد تشخیص خود بنویسید.							
۰/۵	۳۴- در کدامیک از بیت‌های زیر «آرایه اسلوب معادله» آمده است؟ برای تشخیص خود دلیل بیاورید. الف) ابر از آن پیدا شود کز رشک خورشید رخس آستین بر رخ نهد با دامن تر آفتاب ب) فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را عشرت امروز بی اندیشه فردا خوش است							
۰/۵	۳۵- شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟ یکی از ویژگی‌های این نوع شعر را بنویسید. پروانه و شمع و گل شبی آشفند وز جور و جفای دهر با هم گفتند در طرف چمن بسیار سخن							
۰/۵	۳۶- «نام بحر» بیت زیر را بنویسید. «در خود نمی‌بینم که من بی او توانم ساختن یا دل توانم یک زمان از کار او پرداختن»							
۲۴	فرخنده فرجام باشید							جمع

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۹۹/۴/۱۵		تعداد صفحه: ۳	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱	الف) تاریخ ادبیات (۵/۱ نمره) برای ارتباط با توده مردم ۰/۲۵ ص ۱۵				
۲	«د» (سرگذشت حاجی بابای اصفهانی) ۰/۲۵ ص ۱۶				
۳	«ب» (حافظ) ۰/۲۵ ص ۷۱				
۴	الف) «۲» (احمد محمود) ۰/۲۵ ص ۷۸ ب) «۴» (سید مهدی شجاعی) ۰/۲۵ ص ۸۰ ج) «۱» (مهدی اخوان ثالث) ۰/۲۵ ص ۷۵				
۵	ب) سبک شناسی (۵/۱ نمره) الف) نادرست ۰/۲۵ ص ۴۶ ب) درست ۰/۲۵ ص ۴۶ ج) نادرست ۰/۲۵ ص ۴۴				
۶	الف) شعر نو ۰/۲۵ ص ۴۳ ب) کاهشی آشکار ۰/۲۵ ص ۴۵ ج) تأثیر بر عامه مردم ۰/۲۵ ص ۴۵				
۷	ج) موسیقی شعر (۵/۱ نمره) الف) وزن: «مفعول فاعلاتن/مفعول فاعلاتن» ۰/۲۵ همسان دولختی است. ۰/۲۵ ص ۲۶ ب) وزن: «فاعلاتن مفاعیلن فعِلن» ۰/۲۵ ناهمسان است. ۰/۲۵ ص ۲۳				
۸	«ب» ۰/۲۵ چون نظم همسان «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» بر نظم ناهمسان برتری دارد ۰/۲۵ و وزن بیت را بهتر نشان می دهد. ۰/۲۵ ص ۲۶				
۹	«ب» فاعلاتن مفاعیلن فعلن ۰/۲۵ ص ۲۲				
۱۰	اگر آن تُرکِ شی را زی / بِ دَسِ تا رَدِ دلِ ما را // بِ خالِ هِن / دو یَشِ بَخِ شَم / سَ مَرَقَن دُ / بُ خا را را الف) مصراع اول، هجای یازدهم «تا» ۰/۲۵ ص ۴۹ ب) ۱- مصراع اول، هجای (۱۴) ۰/۲۵ ۲- مصراع دوم، هجای (۳) و هجای (۱۲) ۰/۲۵ «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» (یک مورد) ۳- مصراع دوم، هجای (۵) ؛ ۰/۲۵ کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند صص ۵۰ تا ۵۳ «به تقطیع هجایی نمره تعلق نمی گیرد.»				
۱۱	۰/۲۵	بِه کِ زِ بَه	رِسُ خَن	بَر نَ گُ شا	یَد زَ بان
۲	۰/۲۵	- U U -	- U -	- U U -	- U -
	۰/۲۵	گر ن ت وا	نَد کِ مَرَد	سُ خَن بِ پا	یان بَ رَد
	۰/۲۵	مُفَتَّعِلَن	فا عِلَن	مُفَتَّعِلَن	فا عِلَن
۱- بلند بودن هجای پایان نیم مصرع دوم مانند پایان مصراع ۰/۵ : ۲- «اختیار قلب» ۰/۲۵ آوردن مفاعیلن به جای مُفَتَّعِلَن در رکن سوم مصرع دوم ۰/۲۵ ص ۸۱ / ۸۵ و ۸۶					
۱۲	د) زیبایی شناسی (۵ نمره) الف) «۴» (مراعات نظیر) ۰/۲۵ ص ۳۰ ب) «۵» (تضمین) ۰/۲۵ ص ۳۳ ج) «۱» (تلمیح) ۰/۲۵ ص ۳۱ د) «۲» (لف و نشر) ، ۰/۲۵ ص ۵۷				
۱۳	الف) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۲۹ ب) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸ - ۸۹				
۱۴	الف) مشویش (نامرتب) ۰/۲۵ ص ۵۸ ب) مرتب ۰/۲۵ ص ۵۸				
ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم					

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۴/۱۵		تعداد صفحه: ۳	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱۵	الف) خطا و صواب «تضاد» ۰/۲۵ چون دو امر متضادند ۰/۲۵ ص ۶۳ ب) مصرع دوم بیت دوم، دیدن نادیدنی‌ها «تناقض» ۰/۲۵ این تضاد در یک امر است؛ نه دو امر؛ ۰/۲۵ ص ۶۱				
۱۶	اغراق ۰/۲۵ همین که نوک تیر به سرانگشت رستم رسید از مهره پشت اشکبوس گذر کرد. (سرعت تیراندازی) ۰/۲۵ ص ۸۸				
۱۷	«نابردار» ۰/۲۵ «۱- برادر ناتنی ۰/۲۵ ۲- ناجوانمرد؛ نامرد» ۰/۲۵ ص ۸۹				
۱۸	الف) «غوغا و هیجان»؛ «۰/۲۵ نمکین / پرنمک» ۰/۲۵ ب) «نمک» ۰/۲۵ ص ۹۰				
۱۹	ه) نقد و تحلیل نظم ونثر (۳ نمره) الف) مناظره ۰/۲۵ ب) ۱- «رای فک اضافه» سرای والی، والی مضاف الیه ۰/۲۵ ۲- شویم در معنی فعل خاص «برویم» خصوصیت سبک خراسانی ۰/۲۵ ج) انعکاس اوضاع نامطلوب سیاسی - اجتماعی عصر خود، ترسیم فساد و تزویر اجتماع، انتقاد اجتماعی و اعتراض به شیوه برخورد عاملان حکومت با مردم، بیان گستردگی و رواج نابسامانی‌ها و انحراف عمومی جامعه، بی‌عدالتی، بی‌بند و باری و فساد دستگاه حاکم، غفلت کارگزاران از امور دینی و اشاره به پدیده اجتماعی رشوه‌خواری عصر شاعر. محتسب نماد انسان‌های حاکم بر جان و مال و ناموس مردم که تنها ظواهر شریعت را حفظ می‌کنند و در عمل به آن پایبند نیستند. مست، نماد انسانی کاملاً آگاه مثل خود شاعر که در این پوشش و با بیانی طنزآمیز نابسامانی جامعه را به تمسخر می‌گیرد و خود را تبرئه می‌کند. (سه مورد) ۰/۷۵ ص ۷۰				
۲۰	الف) دستی روی شانه‌ام نشست و فریادم را خواباند. برگشتم. پدرش بود. با همان هیكل و همان قیافه، نیمه همان سیب اما سوخته‌تر و پلاسیده‌تر. (یک مورد) ۰/۲۵ ب) ۱- شاد شدن و لبخند زدن ۰/۲۵ ۲- خود را مقصر دانستم ۰/۲۵ ج) سوخته‌تر و پلاسیده‌تر «بود»، هیشکی «نیستم»، مدیر کوفتی «هستم»، این معلّم «است»، نواله ... «است». یک لبخند «بزند»، نیش «بزند» (یک مورد) ۰/۲۵ د) ۱- کاربرد زبان محاوره و اصطلاحات عامیانه مانند: مرده‌شورتون ببره. هیشکی، می‌گید، حیفتون نیومد. از تن این مرد خون میره ۲- کوتاهی و سادگی جملات ۳- به کاربردن کنایه و ضرب‌المثل (موجود در متن) ۴- طنز موجود در متن مانند: مدیر کوفتی (دو مورد) ۰/۵ ص ۷۴				
۲۱	بخش انتخابی: به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه نویسی ۰/۲۵ و موضوعات دیگر ۰/۲۵ ص ۲۰				
۲۲	۱- اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند. ۲- برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات کهن نداشتند. ۳- شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند. (دو مورد) ۰/۵ ص ۴۳				
۲۳	«لا فَرْ سَخَ نِ چَ دُرَتَ وَا نِ رَدَ / اَنَ خِشَتَ بَ وَدَ کِ پُرَتَ وَا نِ رَدَ» (۱) - - / U - U - U / U - - // - - U / - U - U / U - - وزن: «مفعولُ مفاعِلن فَعولن» ۰/۲۵ ص ۲۷ (۲) - - / UU - U - / U - - // - - / UU - U - / U - - وزن: «مستفعلُ فاعلاتُ فَع لُن» ۰/۲۵ ص ۲۷				
ادامه راهنمای تصحیح در صفحه سوم					

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس:علوم و فنون ادبی ۳		رشته:ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع:۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۹۹/۴/۱۵		تعداد صفحه: ۳	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۲۴	الف)تضمین ۰/۲۵ ص ۳۳ (ب) تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۱				
۲۵	۱- نوید پیروزی انقلاب اسلامی ۲- مفهوم ایثار ، فداکاری و شهادت در راه انقلاب اسلامی ۳- اشاره به دستاوردهای ارزشمند انقلاب۴- مقایسهٔ اوضاع جامعهٔ سیاسی -اجتماعی قبل و بعد از انقلاب و ترسیم فضای مطلوب جامعهٔ در سایهٔ انقلاب اسلامی . « دو مورد » ۰/۲۵ ص ۷۸				
۲۶	الف) داستان ۰/۲۵ ص ۷۴ ب)در برگرفته داستان زندگی زری و یوسف.(اوضاع اجتماعی مردم فارسی در خلال جنگ جهانی دوم) ۰/۲۵ ص ۷۴				
۲۷	الف) قیصر امین پور ۰/۲۵ ص ۷۷ (ب) حسن مقدم ۰/۲۵ ص ۷۳				
۲۸	۱- وقوع جنگ تحمیلی ۲- دفاع مقدس از وطن ۳- فرهنگ ایثار ۴- استقبال از شهادت ۵- اعتقادات دینی شیعی ۶- مقاومت هشت سالهٔ مردم در جنگ تحمیلی(دو مورد)۰/۵ ص ۸۰				
۲۹	روح حماسه و عرفان در شعر این دوره آشکار است . در حماسه،بعد زمینی غلبه دارد و در عرفان بعد آسمانی. ۰/۵ ص ۱۰۰				
۳۰	الف)زبانی ۰/۲۵ ص ۹۹ (ب) ادبی ۰/۲۵ ص ۹۹				
۳۱	درچِ هِن گا / می بِ گو یِم / مَن ۰/۲۵ ؛ فاعلاتن فاعلاتن فع ۰/۲۵ ص ۱۱۰				
۳۲	حسن آمیزی ۰/۲۵ رنگین سخنان ۰/۲۵ ص ۱۱۳				
۳۳	«حسن تعلیل» ۰/۲۵ « دلیل خونین بودن برگ و گل برگ های غنچه و گل ، پاک کردن اشک خونین بلبل است .» دلیلی هنری ، اما غیر واقعی و خیالی است که مخاطب را قانع می سازد . ۰/۲۵ ص ۱۱۲				
۳۴	«ب» ۰/۲۵ بیان مطلب در هردو مصراع مستقل است . به نحوی که مصرع دوم معادل و مصداق مصراع اول است. بر پایهٔ « تشبیه » است ؛ همانطوری که فکر شنبه جمعهٔ اطفال را خراب می کند . اندیشهٔ فردا نیز خوشی امروز را خراب می کند . (یک دلیل کافی است) ۰/۲۵ ص ۱۱۴				
۳۵	مستزاد ، ۰/۲۵ از مصراع های کوتاه و بلند ساخته شده است . ۰/۲۵ ص ۱۰۶				
۳۶	بحر رجز ۰/۲۵ مثنی سالم ۰/۲۵ ص ۱۰۷				
	" دربخش نقد و تحلیل ، نظر همکاران محترم صائب است "				
	جمع ۲۴				

نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۴	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره)											
۰/۵ ۰/۲۵	۱- چرا شاعران دوره بازگشت به پیروی از اسلوب‌های کهن پرداختند؟ ۲- توضیح زیرکدامیک از شخصیت‌های ادبی دوره بیداری را معرفی می‌کند؟ «از معروف‌ترین نویسندگان و سیاست‌مداران این دوره است، قبل از او سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت.» الف - دهخدا ب - ادیب الممالک فراهانی ج - قائم مقام فراهانی د - میرزا آقا تبریزی											
۰/۵	۳- درست یا نادرست بودن سوال‌های زیر را مشخص کنید. الف) شعر انتقادی «ای قلم» سروده عارف قزوینی است؟ درست / نادرست ب) پروین اعتصامی، قصیده را به سبک منوچهری به روانی و لطافت شعر سعدی می‌سرود. درست / نادرست											
۰/۷۵	۴- نام پدیدآورندگان آثار را در ستون «الف» به آثار در ستون «ب» وصل کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.) <table><tr><td>«الف»</td><td>«ب»</td></tr><tr><td>الف) سید علی موسوی گرمارودی</td><td>۱- اگه بابا بمیره</td></tr><tr><td>ب) جلال آل احمد</td><td>۲- تلخ و شیرین</td></tr><tr><td>ج) محمد رضا سرشار</td><td>۳- گوشواره عرش</td></tr><tr><td></td><td>۴- خسی در میقات</td></tr></table>	«الف»	«ب»	الف) سید علی موسوی گرمارودی	۱- اگه بابا بمیره	ب) جلال آل احمد	۲- تلخ و شیرین	ج) محمد رضا سرشار	۳- گوشواره عرش		۴- خسی در میقات	
«الف»	«ب»											
الف) سید علی موسوی گرمارودی	۱- اگه بابا بمیره											
ب) جلال آل احمد	۲- تلخ و شیرین											
ج) محمد رضا سرشار	۳- گوشواره عرش											
	۴- خسی در میقات											
ب	سبک شناسی (۲ نمره)											
۰/۲۵ ۰/۲۵	۵- در شعر «ملک الشعرای بهار» و «ادیب الممالک فراهانی» توجه به چه قالب‌هایی بیشتر بوده است؟ الف) قصیده و مثنوی ب) مستزاد و چهار پاره ج) قصیده و غزل د) مثنوی و غزل ۶- همه گزینیه‌ها «سطح زبانی» نثر دوره بیداری را نشان می‌دهد، به جز گزینیه الف) نثر دوره ساده و قابل فهم است. ب) بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و به نثر فارسی وارد شد. ج) واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کمتر می‌شود. د) لغات و اصطلاحات دینی و عرفانی در نثر وارد می‌شود.											
۰/۵	۷- جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. الف) شاعرانی که به زبان مردم عادی شعر می‌گفتند به آرایه‌های بیانی و بدیعی و سنت‌های ادبی پایبند بودند. ب) شاخص‌ترین شاعران عصر بیداری که به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند، فرخی یزدی و بودند.											
۰/۵ ۰/۵	۸- سوال های تشریحی الف) دو مورد از ویژگی‌های «فکری» شعر انقلاب اسلامی را بنویسید. ب) در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی، تقلید و تمایل به کدام سبک‌های شعری زیاد است؟											
	«ادامه سؤالات در صفحه دوم»											

نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۴	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ج	موسیقی شعر (۶ نمره)							
۰/۵ ۱	۹- واژهٔ « دلآرام » را یک بار بدون حذف همزه و یک بار با حذف همزه ، تقطیع هجایی کنید. ۱۰- در تقطیع نمونه‌های زیر، برای هر مورد کدام اختیار شاعری استفاده شده‌است؟ نوع اختیار را بنویسید. الف) جادویی « -U- » ب) بهانه « -U- - » ۱۱- کدام گزینه با مصرع « از در در آمدی و من از خود به در شدم » هم وزن است؟ الف) آن یار کزو خانهٔ ما جای پری بود ب) ای بی خیر بکوش که صاحب خبر شوی ج) مگر تو روی پیوشی و فتنه باز نشانی د) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود ۱۲- با توجه به بیت « آب آتش فروز، عشق آمد / آتش آب سوز عشق آمد » پایه های آوایی، نشانه‌های هجایی و وزن شعر را در جدول زیر قرار دهید.							
۰/۲۵ ۲/۲۵	<table><tr><td>پایه های آوایی</td><td></td></tr><tr><td>نشانه های هجایی</td><td></td></tr><tr><td>وزن شعر</td><td></td></tr></table>	پایه های آوایی		نشانه های هجایی		وزن شعر		
پایه های آوایی								
نشانه های هجایی								
وزن شعر								
۰/۷۵	۱۳- نام بحر حاصل از تکرار وزن زیر را به طور کامل بنویسید. فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن ۱۴- با توجه به بیت « کیسه هنوز فربه است ، با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر، کیسه رسد به لاغری » الف) در کدام رکن بیت اختیاری و زنی صورت گرفته‌است؟ نوع آن چیست؟ ب) کاربرد این قابلیت ، تنها در چه وزن هایی رخ می‌دهد؟ ۱۵- کدام مصراع زیر « ناهمسان » است؟ الف) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد ب) آبی تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم							
	زیبایی شناسی (۶ نمره)	د						
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۶- آرایه‌های « مراعات نظیر ، تلمیح ، و تضمین » را در بیت‌های زیر مشخص کنید. الف) به تمنای تو در آتش محنت چو خلیل گویا در چمن لاله و ریحان بودم ب) درویش بی‌معرفت نیار آمد تا فقرش به کفر انجامد؛ کاذب الفقر آن یَکون کُفر ج) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید مگر مساحت رنج مرا حساب کنید							
	« ادامه سؤالات در صفحه سوم »							

نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۴	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۷۵	۱۷- در بیت «اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم» الف) «لف دوم» و «نشر اول» را نشان دهید. ب) نوع «لف و نشر» را بنویسید. ۱۸- در کدام یک از ابیات آرایه «تناقض» و در کدام، آرایه «تضاد» دیده می شود؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید. الف) کی شود این روان من ساکن / این چنین ساکن روان که منم ب) شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی / آن را که نیست عالم غم، نیست عالمی ۱۹- در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ «قسمت» «ب» یک مورد اضافه است.	۱
۰/۷۵	الف) «الف» ب) «ب»	
۰/۵	۲۰- در بیت «نگران با من استاده سحر / صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر» کلمه «نگران» ایهام دارد، معانی مختلف آن را بنویسید. ۲۱- در بیت «چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم» الف) در کدام واژه آرایه «ایهام تناسب» به کار رفته است؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمه «تناسب» دارد؟ ۲۲- آرایه های «اسلوب معادله» و «حس آمیزی» را در ابیات زیر بیابید و دلیل تشخیص خود را برای هر مورد بنویسید. الف) آسمان فریبی آبی رنگ شد. ب) سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش ۲۳- با توجه به بیت «خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را» الف) شاعر چه دلیلی برای «خمیدگی پشت پیران» بیان کرده است؟ ب) این هنر شاعرانه سبب پیدایش کدام آرایه معنوی، در بیت شده است؟	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵
ادامه سؤالات در صفحه چهارم		

نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۴	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

هـ	نقد و تحلیل نثر و نظم (۴ نمره)	
۲۴- با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.		
۱- چون گشت زمین ز جور گردون	سرد و سیه و خموش و آوند،	
۲- بنواخت زخشم برفلک مش	آن مشتش تویی تو ای دماوند	
۳- تا درد و ورم فرو نشیند	کافور بر آن ضمه‌اد کردند	
۴- شو منفجر ای دل زمانه	وان آتش خود نهفته میسند	
الف) دو مورد از ویژگی‌های زبانی سروده بالا را بیابید و بنویسید.		۰/۵
ب) شعر بالا از «محمد تقی بهار» است، «سطح فکری» آن را بررسی کنید. «دو مورد»		۱
ج) آرایه شاخص بیت سوم چیست؟ در مورد آن بنویسید.		۰/۵
۲۵- با توجه به متن «فردای آن روز به خاطر آمد که دیروز یک دست از بهترین لباس‌های نودوز خود را به انضمام مایحتوی، یعنی آقای استادی مصطفی خان، به دست چلاق شده خودم از خانه بیرون انداختم، ولی چون تیری که از شست رفته باز نمی‌گردد، یک بار دیگر به کلام بلند پایه «از ماست که برماست» ایمان آوردم و پشت دستم را داغ کردم که تا من باشم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم.	«داستان کباب غاز، محمد علی جمال‌زاده»	۰/۵
الف) یک «کنایه» در متن بیابید و معنی آن را بنویسید.		۰/۲۵
ب) آرایه «تضمین» را در متن پیدا کنید و بنویسید.		۰/۲۵
ج) بین واژه‌های «دست» و «شست» چه آرایه‌ای وجود دارد؟		۱
د) دو مورد از ویژگی‌های زبانی نثر جمال‌زاده را بنویسید.		
	موفق و سربلند باشید	۲۰

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح																									
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۱۴																											
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu																											
ردیف	نمره																												
۱	الف) تاریخ ادبیات (۲نمره) ۱- به سبب فقر فرهنگی جامعه ۰/۲۵ - ۲- سستی و رخوت حاکم بر ادبیات ۰/۲۵ ص ۱۳																												
۲	«ج» / قائم مقام فراهانی ۰/۲۵ ص ۱۹																												
۳	الف) نادرست ۰/۲۵ ص ۱۵ و ۱۶ (ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۷۰																												
۴	الف: با «۳» (گوشواره عرش) ۰/۲۵ ص ۷۱ ج: با «۱» (اگه بابا بمیره) ۰/۲۵ ص ۷۷ ب: با «۴» (خسی در میقات) ۰/۲۵ ص ۷۴																												
۵	(ب) سبک شناسی (۲نمره) گزینه «الف» / قصیده و مثنوی ۰/۲۵ ص ۴۳																												
۶	گزینه «د» / لغات و اصطلاحات دینی و عرفانی در نثر وارد می شود. ۰/۲۵ ص ۴۵																												
۷	الف) کمتر ۰/۲۵ ص ۴۳ (ب) ابوالقاسم لاهوتی ۰/۲۵ ص ۴۴																												
۸	الف) ۱- شاعران به مفاهیم و مضامین اسلامی به ویژه فرهنگ عاشورایی توجه نمودند. ۲- روح حماسه و عرفان در شعر این دوره آشکار است. تلفیق این دو را در غزل حماسی انقلاب می توان دید. ۳- روی آوردن به مفاهیم انتزاعی در شعر این دوره آشکار است. ۴- یکی از اصلی ترین درون مایه های شعر این دوره فرهنگ دفاع مقدس است. «دو مورد» ۰/۵ ص ۱۰۰ (ب) سبک عراقی و خراسانی ۰/۵ ص ۹۹																												
۹	ج) موسیقی شعر (۶نمره) بدون حذف همزه = دل / آ / رام ۰/۲۵ با حذف همزه = د / لا / رام ۰/۲۵ ص ۴۹																												
۱۰	الف) در هجای دوم شاعر از اختیار زبانی ۰/۲۵ کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند استفاده کرده است ۰/۲۵ ص ۵۴ ب) در هجای آخر شاعر به جای هجای کوتاه از اختیار زبانی ۰/۲۵ بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه بهره برده است. ۰/۲۵ ص ۵۴																												
۱۱	با گزینه «ب» ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی ۰/۲۵ ص ۲۴																												
۱۲	<table><tr><td rowspan="4">پایه های آوایی ۰/۷۵</td><td>آ ب آ تَش</td><td>فُ ر و زِ عِش</td><td>قا مَد</td></tr><tr><td>آ ت شِ آ</td><td>بِ س و زِ عِش</td><td>قا مَد</td></tr><tr><td>ث</td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td rowspan="2">نشانه های هجایی ۰/۷۵</td><td>- - U -</td><td>- U - U</td><td>- -</td></tr><tr><td>فا عِلّا تَن</td><td>مَفّا عِلن</td><td>فَع لَن</td></tr><tr><td colspan="4">وزن شعر ۰/۷۵</td></tr></table> ص ۶۵					پایه های آوایی ۰/۷۵	آ ب آ تَش	فُ ر و زِ عِش	قا مَد	آ ت شِ آ	بِ س و زِ عِش	قا مَد	ث						نشانه های هجایی ۰/۷۵	- - U -	- U - U	- -	فا عِلّا تَن	مَفّا عِلن	فَع لَن	وزن شعر ۰/۷۵			
پایه های آوایی ۰/۷۵	آ ب آ تَش	فُ ر و زِ عِش	قا مَد																										
	آ ت شِ آ	بِ س و زِ عِش	قا مَد																										
	ث																												
نشانه های هجایی ۰/۷۵	- - U -	- U - U	- -																										
	فا عِلّا تَن	مَفّا عِلن	فَع لَن																										
وزن شعر ۰/۷۵																													
۱۳	بحر رمل ۰/۲۵ مسدس ۰/۲۵ محذوف ۰/۲۵ ص ۱۰۷																												
۱۴	الف) رکن دوم مصرع دوم ۰/۲۵ قلب ۰/۲۵ ص ۸۵ (ب) مُفْتَعِلِن و مَفَاعِلِن ۰/۵ ص ۸۶																												
۱۵	گزینه «ب» / آبی تر از آنیم که بی رنگ بمیریم ۰/۲۵ ص ۲۱																												
۱۶	د) زیبایی شناسی (۶ نمره) الف) تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۰ (ب) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۲ (ج) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۲۸																												
۱۷	الف) ندامت ۰/۲۵؛ کشیدم ۰/۲۵ (ب) نامرتب یا مشوش ۰/۲۵ ص ۶۲																												
	ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم																												

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۱۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	
ردیف	نمره		
۱۸	الف) تناقض ۰/۲۵ ص ۶۰ (ب) تضاد ۰/۲۵ دلیل این است که تضاد آوردن دو امر متضاد است؛ بدون آنکه متناقض هم باشند، اما در متناقض نما، تضاد در یک امر است؛ نه دو امر؛ در حقیقت تناقض برانگیختن اعجاب است از راه خلاف عرف و عادت و منطق. ۰/۵ ص ۶۱		
۱۹	الف: با «۴» مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۲۸؛ ب: با «۳» تلمیح؛ ۰/۲۵ ص ۳۰ ج: با «۱» اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸		
۲۰	۱- نگریستن؛ ۲- نگران و مضطرب ۰/۵ ص ۹۲		
۲۱	الف) مهر ۰/۲۵ (ب) آفتاب یا عیوق ۰/۲۵ ص ۹۲		
۲۲	الف) حس آمیزی ۰/۲۵ دلیل: آمیزش یک امر ذهنی با حس بینایی ۰/۲۵ ص ۱۱۴؛ (ب) اسلوب معادله ۰/۲۵ دلیل: بیان مطلبی در دو عبارت مستقل به نحوی که یکی از طرفین که به صورت ضرب المثل است، معادلی است برای تأیید عبارت دیگر. ۰/۲۵ ص ۱۱۶		
۲۳	الف) که در خاک به دنبال جوانی می گردند، ۰/۲۵ که یک دلیل ادبی و غیر واقعی است ۰/۲۵ (ب) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۷		
۲۴	هـ) نقد و تحلیل نثر و نظم (۴ نمره) الف) در بیت ها، جمله ها به شکل مرکب است، بین واژه ها روابط معنایی تناسب: سرد و سیاه و خاموش؛ منفجر و آتش؛ درد و ورم و ضمد؛ تکرار: مشت و تو. آوردن واژه های کهنه ضمد و آوند. ساده بودن زبان شعر، ساختمان بیشتر واژه ها ساده است. بیشتر واژه ها فارسی اند به جز یکی دو مورد عربی. به کار بردن فعل پیشوندی فرو نشیند. به کاربردن بنواخت به جای زد. (دو مورد) هر مورد ۰/۲۵ صص ۱۶ و ۱۷ ب) نوع ادبی شعر ادبیات پایداری و مقاومت است. دماوند نماد آزادیخواهان و آگاهان خاموش جامعه؛ درون مایه: دعوت به قیام و مبارزه در برابر بیداد و ستم پادشاه وقت محمد علی شاه قاجار؛ شعر جنبه ملی و میهنی دارد و در مورد مسائل روز جامعه طرح مسائل سیاسی- اجتماعی با زبان حماسی در سبک خراسانی سروده شده است؛ شعر در خدمت آزادی و وطن خواهی و مخالفت با دولت وقت و برای برانگیختن احساسات ملی و وطنی مردم برای دعوت به قیام (۲ مورد) هر مورد ۰/۵ صص ۱۶ و ۱۷ ج) حسن تعلیل ۰/۲۵ علت نشستن برف بر قله دماوند را تسکین درد می داند. ۰/۲۵ ص ۱۶		
۲۵	الف) از ماست که بر ماست کنایه از مقصر دانستن خود؛ پشت دست داغ کردن؛ عبرت گرفتن و توبه کردن (یک مورد) ۰/۵ ص ۷۴ ب) «از ماست که بر ماست» ۰/۲۵ (ج) جناس ناقص ۰/۲۵ ص ۷۴ د) قالب متن داستان است. به محتوا توجه دارد و در نقد تظاهر و دورویی است. سبک نویسندگی و کاربرد واژگان عامیانه و متداول در نثر همان دوره است مانند: دست چلاق شده، پشت دست داغ کردن، و کلام را به طبع خوانندگان نزدیک کرده است. درون مایه طنز مانند: لباس نودوز خودم را با مایحتوی بیرون انداخته بودم. به راه کسانی چون زین العابدین مراغه ای و دهخدا رفته است. (۲ مورد) هر مورد ۰/۵ ص ۷۴		
	"در پایان، نظر همکاران گرامی در بخش نقد و تحلیل نظم و نثر صائب است"		
	۲۰		

سؤالات آزمون نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۲۳	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد			
نمره				

الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره)											
۰/۵	۱- کتاب « تاریخ بیداری ایرانیان » از کیست و موضوع آن چیست؟											
۰/۲۵	۲- بیت زیر سر آغاز سروده کدام شاعر دوره بیداری است؟ « آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی »											
۰/۵	الف) محمد تقی بهار ب) عارف قزوینی ج) فرخی یزدی د) سید اشرف الدین گیلانی											
۰/۵	۳- جاهای خالی را با واژه مناسب کامل کنید. الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های بود. ب) جریان نوگرایی شعری نیما با سرایش در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.											
۰/۷۵	۴- نام آثار را درستون « الف » به پدید آورندگان آثار درستون « ب » وصل کنید. (درستون « ب » یک مورد اضافی است.)											
	<table><tr><td>« الف »</td><td>« ب »</td></tr><tr><td>الف) ملاقات در شب آفتابی</td><td>۱- حسن مقدم</td></tr><tr><td>ب) مدیر مدرسه</td><td>۲- سیمین دانشور</td></tr><tr><td>ج) آتش خاموش</td><td>۳- علی مؤذنی</td></tr><tr><td></td><td>۴- جلال آل احمد</td></tr></table>	« الف »	« ب »	الف) ملاقات در شب آفتابی	۱- حسن مقدم	ب) مدیر مدرسه	۲- سیمین دانشور	ج) آتش خاموش	۳- علی مؤذنی		۴- جلال آل احمد	
« الف »	« ب »											
الف) ملاقات در شب آفتابی	۱- حسن مقدم											
ب) مدیر مدرسه	۲- سیمین دانشور											
ج) آتش خاموش	۳- علی مؤذنی											
	۴- جلال آل احمد											
ب	سبک شناسی (۲ نمره)											
۰/۲۵	۵- کدام گزینه، از جمله موضوعاتی است که در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی بسیار مورد توجه نویسندگان دوره بیداری قرار گرفته است؟											
۰/۵	الف) دشمنی با استعمار و استبداد ب) حقوق مدنی زنان ج) آزادی طلبی د) تجددخواهی											
۰/۵	۶- درست یا نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید. الف) از نظر موسیقی و عروض ، گروه سنت گرا پایبندی و التزام کمتری به سنت های ادبی داشتند. ب) باستان گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه های کهن در زبان شعر دوره انقلاب اسلامی محسوس است.											
۰/۵	۷- یک مورد از ویژگی های زبانی نثر دوره بیداری را بنویسید.											
۰/۲۵	۸- همه گزینه ها « سطح ادبی » شعر انقلاب اسلامی را نشان می دهد ، به جز گزینه الف) در این دوره قالب های سنتی مورد توجه قرار گرفت و شیوه نیمایی به ویژه در میان جوانان تاحدودی از رونق افتاد. ب) موضوع شعر محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است. ج) در سال های نخستین ، شعر این دوره از تمثیل و نمادگرایی ، کمتر بهره گرفته است. د) گرایش به خیال بندی ، شعر برخی شاعران این دوره را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.											
۰/۵	۹- چرا در ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی ، واحد شعر بیشتر « بند » است نه « بیت »؟											
	« ادامه سوالات در صفحه دوم »											

سؤالات آزمون نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۲۳	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد	نمره	

ج	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۰- در بیت «هوای حوصله‌ام تا همیشه بارانی است / که مشت سرخ من اکنون به وضع بحرانی است» چند «حذف همزه» وجود دارد؟	
۰/۵	۱۱- نمونه‌های زیر، به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده‌اند، با کدام نوع اختیار شاعری مطابقت دارد؟ (الف) نیاز من (U-U) (ب) تو گفتی (- - -)	
۰/۵	۱۲- با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱- بیا عاشقی را رعایت کنیم ز یاران عاشق حکایت کنیم ۲- از کرده خویشتن پشیمانم جز توبه ره دگر نمی‌دانم	
۰/۲۵	(الف) مشخص کنید وزن کدام بیت «ناهمسان» است؟ (ب) علت «ناهمسانی» بیت مورد نظر را بنویسید.	
۲/۵	۱۳- پس از تقطیع هجایی بیت زیر، هجاهای معادل درد و مصراع را مقایسه کنید؛ و دو اختیار «وزنی» به کار رفته در بیت را بیابید و در مورد آن بنویسید. «چرخ برهم زنم ار غیر مرادم گردد من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک»	
۰/۲۵	۱۴- بیت زیر در کدام «بحر عروضی» سروده شده است؟ «بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم» (الف) بحر هزج مسدس سالم (ب) بحر هزج مثنی سالم (ج) بحر هزج مسدس محذوف (د) بحر هزج مثنی محذوف	
۰/۵	۱۵- وزن عروضی کدام گزینه با بیت «خانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلیستانیش نیست» یکسان است؟ (الف) شب افروزی چو مهتاب جوانی سیه چشمی چو آب زندگانی (ب) در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام	
۱	۱۶- پایه های آوایی و نشانه‌های هجایی بیت زیر را مشخص کنید. «سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز و روی بگردانی در دامت آویزد»	
۰/۲۵	۱۷- نام نشانه‌های هجایی این رکن عروضی « - - U - » چیست؟	
	«ادامه سؤالات در صفحه سوم»	

سؤالات آزمون نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۲۳	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد			
	نمره			

د	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۸- در بیت‌های زیر ، هر یک از قسمت‌های مشخص شده ، کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است ؟	
۰/۲۵	الف) چو رامین گه گهی بنواختی چنگ	ز شادی بر سر آب آمدی سنگ
۰/۲۵	ب) بگویم تا بداند دشمن و دوست	که من مستی و مستوری ندانم
۰/۲۵	ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی	من از آن روز که در بند توام، آزادم
۰/۲۵	د) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه‌ایم ، لیک	تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است
۰/۲۵	۱۹- در کدام گزینه «دانسته تاریخی» در آرایه «تلمیح» متفاوت است؟	
۰/۵	الف) یوسف به این رها شدن از چاه دل مبند	این بار می‌برند که زندانی‌ات کنند
۰/۵	ب) ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن	پور دستان جان ز چاه نابردار در نخواهد برد
۰/۵	ج) عزیز مصر به رغم برادران غیور	ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید
۰/۵	۲۰- دو شبکه «مراعات نظیر» را در بیت زیر مشخص کنید.	
۰/۵	« بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت در بیت زیر آرایه «تناقض» را مشخص کنید و علت تشخیص خود را بنویسید.	بر آید که ما خاک باشیم و خشت »
۱	۲۱- «عجب مدار که در عین درد خاموشم آرایه «حسن تعلیل» و «اسلوب معادله» را در بیت‌های زیر بیابید و برای تشخیص خود در هر بیت، دلیل بیاورید.	که درد یار پری چهره عین درمان است»
۰/۲۵	الف) دل چو شد غافل زحق ، فرمان پذیر تن بود	می‌برد هر جا که خواهد اسب خواب آلوده را
۰/۵	ب) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی	هنوز می‌برد از شوق، چشم کوکب‌ها
۰/۲۵	۲۳- با توجه به بیت‌زیر، به سؤال‌ها پاسخ دهید.	
۰/۵	منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	من انس به سرو و گل و بادام گرفتم
۰/۷۵	الف) نوع «لف ونشر» را مشخص کنید.	
۰/۲۵	ب) «لف دوم» و «نشر سوم» را بیابید و بنویسید.	
۰/۲۵	۲۴- در بیت «پرستش به مستی است در کیش مهر/ برون اند زین جرگه هوشیارها» واژه «مهر» در معنای «عشق و مهرورزی پذیرفتنی است و دارای آرایه است؛ معنی دیگر آن با واژه‌های و تناسب دارد.	
۰/۲۵	۲۵- آرایه‌های درست هر بیت را از کمانک مقابل آن بیابید و بنویسید.	
۰/۲۵	الف) یا رب این آتش که بر جان من است	سرد کن زان سان که کردی برخلیل (تلمیح - تضمین)
۰/۲۵	ب) چندین که بر شمردم از ماجرای عشقت	انده دل نگفتم الا یک از هزاران (اسلوب معادله - اغراق)
۰/۲۵	۲۶- در بیت زیر کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟	
۰/۲۵	« گر ندیدی قبض و بسط عشق را الف) تضاد ب) لف و نشر ج) تشخیص د) تناقض	گریه مینا نگر خندیدن ساغر بین»
۰/۵	۲۷- در بیت «اگر سنت اوست نوآوری / نگاهی هم از نو به سنت کنیم» واژه «از نو» ایهام دارد؛ معانی مختلف آن را بنویسید.	
	«ادامه سوالات در صفحه چهارم»	

سؤالات آزمون نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۲۳	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد	نمره	

هـ	نقد و تحلیل نظم ونثر (۴نمره)	
۰/۲۵	۲۸- با توجه به سروده زیر به پرسش ها پاسخ دهید.	
۰/۵	« سراپا اگر زرد و پژمرده ایم چو گلدان خالی لب پنجره اگر داغ دل بود، ما دیده ایم اگر دشنه دشمنان، گردنیم گواهی بخواهید، اینک گواه دلی سر بلند و سری سربه زیر	ولی دل به پاییز نسپرده ایم» پر از خاطرات ترک خورده ایم اگر خون دل بود، ما خورده ایم اگر خنجر دوستان، کرده ایم همین زخم هایی که نشمرده ایم از این دست عمری به سر برده ایم «قیصر امین پور»
۰/۲۵	الف) قالب سروده مورد نظر چیست؟	
۱	ب) یک مورد از ویژگی های «زبانی» سروده را بنویسید.	
۱	ج) در سطح ادبی، تقلید از سبک و خراسانی در سروده بالا دیده می شود.	
۱	۲۹- ویژگی های کلی سروده زیر از «ملک الشعرای بهار» شاعر دوره بیداری را بنویسید. «دومورد»	
۱	«من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید یاد از این مرغ گرفتار کنید ای مرغان جور و پیداد کند عمر جوانان کوتاه گر شد از جور شما خانه موری ویران کنج ویرانه زندان شد اگر سهم بهار	قیسم برده به باغی و دلم شاد کنید چون تماشای گل و لاله و شمشاد کنید ای بزرگان وطن بهر خدا داد کنید خانه خویش محال است که آباد کنید شکر آزادی و آن گنج خداداد کنید»
۱	۳۰- متن زیر را از دیدگاه «زبانی» و «ادبی» بررسی کنید. (هر سطح یک مورد)	
۱	«... اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته...» «قائم مقام فراهانی»	
۱	۳۱- با توجه به متن زیر از «چرند و پرند دهخدا» دو مورد از ویژگی های «فکری» نثر مشروطه را بنویسید.	
۱	«گفتم: بابا والله من مرده شماها زنده، شما از وکیل خیر نخواهید دید، مگر همان مشروطه خالی چطور است؟ گفتند: «برو پی کارت سواد نداری حرف نزن.»	
۱	باری حالا بعد از دو سال سر حرف من افتاده اند، حالا تازه می فهمید که شأن مقنن (=قانون گذار) بالاتر از آن است که به قانون عمل کند. این ها را مردم تازه می فهمند من از قدیم می فهمیدم، چون گریه های مادرم را دیده بودم، برای این که چشم های مثل ازرق شامی بابام هنوز یادم بود.»	
۲۰	جمع نمره	در پناه یزدان پاک باشید

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح																				
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۲۳																				
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu																				
ردیف	نمره																							
۱۶	<table><tr><td rowspan="2">پایه‌های آوایی</td><td>سَع دِی نَ</td><td>ظَ رَز رِو یَت</td><td>کُ نَد هَر گِز</td><td>کو تَه نَ</td></tr><tr><td>وَر رِو یَ</td><td>بِ گَر دَا نِی</td><td>نَ تَا وِی زَد</td><td>دَر دَا مَ</td></tr><tr><td>نشانه‌های هجایی</td><td>U - -</td><td>- - - U</td><td>- - - U</td><td>U - -</td></tr><tr><td>ص ۴۹</td><td>۰/۲۵</td><td>۰/۲۵</td><td>۰/۲۵</td><td>۰/۲۵</td></tr></table>					پایه‌های آوایی	سَع دِی نَ	ظَ رَز رِو یَت	کُ نَد هَر گِز	کو تَه نَ	وَر رِو یَ	بِ گَر دَا نِی	نَ تَا وِی زَد	دَر دَا مَ	نشانه‌های هجایی	U - -	- - - U	- - - U	U - -	ص ۴۹	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵
پایه‌های آوایی	سَع دِی نَ	ظَ رَز رِو یَت	کُ نَد هَر گِز	کو تَه نَ																				
	وَر رِو یَ	بِ گَر دَا نِی	نَ تَا وِی زَد	دَر دَا مَ																				
نشانه‌های هجایی	U - -	- - - U	- - - U	U - -																				
ص ۴۹	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵																				
۱۷	«مُستفعلن» ۰/۲۵ ص ۲۴																							
۱۸	د) زیبایی شناسی (۶ نمره) الف) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸ ب) تضاد ۰/۲۵ ص ۵۹ ج) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۲ د) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳																							
۱۹	«ب» «ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن / پور داستان جان ز چاه نابردار در نخواهد برد» ۰/۲۵ ص ۳۰																							
۲۰	۱- تیر، دی ماه، اردیبهشت ۰/۲۵ ۲- خاک و خشت ۰/۲۵ ص ۲۸																							
۲۱	درد عین درمان است. ۰/۲۵ در تناقض تضاد در یک امر است نه دو امر، درد نمی‌تواند عین درمان باشد. ۰/۲۵ ص ۶۳																							
۲۲	الف) «اسلوب معادله» زیرا هر مصراع استقلال نحوی و معنایی خودش را دارد «هر پاسخ مشابه» ۰/۵ ص ۱۱۴ ب) «حسن تعلیل» زیرا شاعر دلیلی شاعرانه و غیر واقعی برای سخن خویش آورده است. یا چشمک زدن ستارگان را از ناز و کرشمه یار بر آسمان می‌داند. ۰/۵ ص ۱۱۷																							
۲۳	الف «مرتب» ۰/۲۵ ب) لف دوم: «رخ» ۰/۲۵ ج) نشر سوم: «بادام» ۰/۲۵ ص ۵۷																							
۲۴	«ایهام تناسب» ۰/۲۵ واژه‌های: کیش و پرستش ۰/۵ ص ۹۰																							
۲۵	الف) تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۰ ب) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸																							
۲۶	«د» تناقض ۰/۲۵ ص ۶۰																							
۲۷	۱- مجدد ۰/۲۵ ۲- قالب شعر نو ۰/۲۵ ص ۹۰																							
۲۸	ه) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره) الف) غزل ۰/۲۵ ص ۱۰۰ ب) ۱- زبان و واژگان شعر به سبک خراسانی نزدیک است. ۲- ساختمان واژگان بیشتر ساده و متناسب با جنگ و ایثار و وطن دوستی است. ۳- آشنایی زدایی زبانی و به کاربردن ترکیب‌های تازه و بی‌سابقه مانند: خاطرات ترک خورده، سراپا زرد بودن. «ذکر یک مورد» ۰/۵ ص ۱۰۰ ج) عراقی ۰/۲۵ ص ۹۹																							
۲۹	۱- زبان شعری بهار حماسی و سبک شعرش خراسانی است. ۲- بهار شناخت و توانمندی خود را در خدمت آزادی و وطن خواهی در آورد. ۳- برای ارتباط با مردم مفاهیم سیاسی را با زبان ساده و صمیمی بیان می‌کند. ۴- مظاهر استبداد و استعمار را نقد می‌کند و برای دیدگاه خود زبان ادبی برمی‌گزیند. ۵- واقعیات جامعه آن روز را در اختیار مردم قرار می‌دهد. «دو مورد» هر مورد ۰/۵ صص ۱۶ و ۱۷																							
۳۰	زبانی ۱- وجود تکلف و تصنع با به کارگیری کلمات و ترکیبات عربی ۲- تقلید از زبان سبک سعدی در گلستان ۰/۵ ادبی: ۱- کاربرد آرایه تشبیه و جناس، واج آرایه ۰/۲۵ ۲- شیوه نثر مسجع و به کارگیری آرایه سجع ۰/۲۵ ص ۱۹																							
۳۱	۱- دهخدا با هوشیاری و با استفاده از زبان طنز و تمسخر به جنگ با مفاسد اجتماعی زمان خود می‌رود ۲- از تجدد خواهی نوگرایی، آزادی طلبی با هدف تأثیرپذیری بر عامه مردم سخن می‌گوید. ۳- اثرش نوعی نقد اجتماعی و طنز سیاسی به شمار می‌رود. «دو مورد» هر مورد ۰/۵ ص ۲۰ (یا هر پاسخ مناسب دیگر)																							
۲۰	" در پایان، نظر همکاران محترم در بخش «نقد و تحلیل» صائب است."																							

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

@Tahlilazemoon

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح	تعداد صفحه : ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۳/۰۵	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ج	موسیقی شعر (۶ نمره)	
	۹- با توجه به جمله های زیر، مورد درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید. الف) در مصراع: « همه کارم ز خودکامی به بد نامی کشید آخر » شاعر از اختیار زبانی (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) استفاده کرده است. ب) با توجه به علامت های هجایی، رکن « سوی دلم » « U - U - » شاعر از اختیار وزنی (قلب - ابدال) استفاده کرده است. ۱۰- وزن کدام بیت « ناهمسان » است آن را مشخص کنید ؟ الف) سعدی نظرا از رویت کوتاه نکند هرگز و روی بگردانی، در دامن آویزد ب) از کرده خویشتن پیشیمانم جز توبه ره دگر نمی دانم ۱۱- واژه های « که » (U) و « نیست » (U-) در کجای مصراع با کلمه « بد » (-) برابر است؟ این اختیار از کدام نوع است؟ ۱۲- پس از تقطیع هجایی و تعیین وزن بیت زیر، اختیارات « وزنی » به کار رفته در آن را بنویسید. دست در دامن مولا زد در که علی بگذر و از ما مگذر ۱۳- « پایه های آوایی » و « وزن » یک مصراع از بیت زیر را تعیین کنید و « نام بحر » آن را بنویسید. به سوزی ده کلامم را روایی کز آن گرمی کند آتش گدایی ۱۴- شعر زیر، در چه قالبی سروده شده است؟ دو مورد از ویژگی این نوع شعر را بنویسید. چون درختی در صمیم سرد و بی ابر زمستانی هرچه برگم بود و بارم بود هرچه از فر بلوغ گرم تابستان و میراث بهارم بود؛ هرچه یاد و یادگارم بود، ریخته است.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱/۵ ۲/۲۵ ۰/۷۵
د	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
	۱۵- در بیت های زیر، هر یک از قسمت های مشخص شده، کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است ؟ الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها ب) سپهبد فرستنده را گفت گرم سخن های شیرین به آوای نرم ج) در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید و السلام د) تویی بهانه آن ابرها که می گریند بیا که صاف شود این هوای بارانی ۱۶- بیت زیر، کدام آرایه ادبی را نشان می دهد ؟ دانسته تاریخی خود را در مورد آن بنویسید. نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه ملک لا فتی را	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۷۵
	« ادامه سوالات در صفحه سوم »	

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح	تعداد صفحه : ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۳/۰۵	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۵	۱۷- در بیت زیر، آرایه «تضمین» را مشخص کنید؛ حافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است؟ خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی ۱۸- با توجه به بیت‌های زیر، به سؤال‌ها پاسخ دهید. ۱- دل و کشورت جمع و معمور باد! ز ملکیت پراکندگی دور باد! ۲- افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه زمن، شمع زمن، گل زمن آموخت الف) نوع «لف و نشر» بیت اول تعیین کنید. ب) در بیت دوم «لف سوم» و «نشر دوم» را بیابید و بنویسید. ۱۹- در کدام یک از بیت‌های زیر، آرایه «متناقض نما» دیده می‌شود؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید. الف) زکوی یار می‌آید نسیم باد نوروژی ازین باد ار مدد خواهی چراغ دل بر افروزی ب) شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گیل نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد ۲۰- در هر یک از بیت‌های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ «قسمت «ب» یک مورد اضافه است.»	
۰/۲۵	الف) از آن مرد دانا دهان دوخته است / که بیند که شمع از زبان سوخته است ب) خداوند لباس هراس و گرسنگی را به آن‌ها چشاند. ج) چون جام شفق موج زند خون به دل من / با این همه دور از تو مرا چهره زردی است	۰/۲۵
۰/۲۵	۱- اسلوب معادله ۲- ایهام ۳- حسن تعلیل ۴- حس آمیزی	۰/۲۵
۰/۵	۲۱- در بیت : «چنان سایه گسترد بر عالمی / که زالی نیندیشد از رستمی» الف) در کدام واژه آرایه «ایهام تناسب» به کار رفته است ؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمه «تناسب» دارد؟	۰/۵
۰/۵	۲۲- در بیت : «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مرزبان را مشتری جز گوش نیست» کدام آرایه ادبی به کار رفته است؟ الف) تمثیل ب) متناقض نما ج) اسلوب معادله د) حسن تعلیل	۰/۵
۰/۵	۲۳- در همه گزینه‌ها به جز گزینه آرایه «اسلوب معادله» به کار رفته است. الف) چشم عاشق نتوان دوخت که معشوق نبیند پای بلبل نتوان بست که بر گل نسراید ب) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی‌های عشق آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است ج) عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت که چندین گل اندام در خاک خفت د) بی‌کمالی‌های انسان از سخن پیدا شود پسته بی مغز چون لب واکند، رسوا شود	۰/۵
	«ادامه سوالات در صفحه چهارم»	

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح	تعداد صفحه : ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۳/۰۵	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

هـ)	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۱	۲۴- با توجه به شعر زیر از «احمد عزیزی» به سؤالات پاسخ دهید.	
۰/۵	یاس بوی مهربانی می دهد	عطر دوران جوانی می دهد
۰/۵	یاس ها یادآور پروانه اند	یاس ها پیغمبران خانه اند
	حضرت زهرا دلش از یاس بود	دانه های اشکش از الماس بود
	داغ عطر یاس زهرا زیر ماه	می چکانید اشک حیدر را به چاه
	عشق محزون علی، یاس است و بس	چشم او یک چشمه الماس است و بس
	الف) یک تشبیه «بلیغ اسنادی» و یک تشبیه «بلیغ اضافی» را در شعر بیابید و بنویسید.	
	ب) دو مورد از ویژگی های فکری شعر بالا را بنویسید.	
	۲۵- دو مورد از ویژگی های زبانی شعر زیر از «اخوان» را بیابید و بنویسید.	
	سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است / و گر دست محبت سوی کس یازی، / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است.	
	۲۶- با توجه به متن زیر از «عبدالحسین زرین کوب» به پرسش ها پاسخ دهید.	
	این تنگ عیشی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود؛ ناشی از خست و خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتع می برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می یافت.	
۰/۵	الف) یک کنایه در متن بیابید و معنی آن را بنویسید.	
۰/۲۵	ب) رابطه بین واژه های «تنگ عیشی و تمتع» چیست؟	
	۲۷- با توجه به متن «باری چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف ها یادش رفته. تا یک فرآش قرمز پوش می بیند، دلش می تپد، تا به یک ژاندارم چشمش می افتد، رنگش می پرد، هی می گوید: «امان از همنشین بد».	
	«چرند و پرند ده خدا»	
۰/۷۵	الف) سه مورد از «ویژگی های زبانی» نثر دوره بیداری را بنویسید.	
۰/۵	ب) دو مورد از «ویژگی های فکری» متن بالا را بنویسید.	
۲۰	سر بلند و پیروز باشید.	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۵			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	نمره				
۱	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره) الف) سید اشرف الدین گیلانی ۰/۲۵ ص ۱۵ (ب) عارف قزوینی ۰/۲۵ ص ۱۶ ۰/۵				
۲	الف) منشآت ۰/۲۵ ص ۱۹ (ب) زبان محاوره ۰/۲۵ ص ۱۵ ۰/۵				
۳	گزینه (ج) / دوره سوم ۰/۲۵ ص ۶۹ ۰/۲۵				
۴	الف) - «۳» (سید محمد حسین بهجت تبریزی) ۰/۲۵ ص ۷۱ (ب) - «۱» (حسن مقدم) ۰/۲۵ ص ۷۳ ۰/۷۵ ج) - «۲» (قیصر امین پور) ۰/۲۵ ص ۷۷				
۵	(ب) سبک شناسی (۲ نمره) الف) درست ۰/۲۵ ص ۹۹ (ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۱۰۱ ۰/۵				
۶	گزینه «د» یا قانون ۰/۲۵ ص ۴۴ ۰/۲۵				
۷	الف) میرزاده عشقی ۰/۲۵ ص ۴۳ (ب) حضور راوی سوم شخص ۰/۵ ص ۴۶ ۰/۷۵				
۸	گزینه «د» یا معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره های آغازین شعر فارسی زمینی است. ۰/۵ ص ۹۷ ۰/۵				
۹	ج) موسیقی شعر (۶ نمره) الف) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه ۰/۲۵ ص ۵۱ (ب) قلب ۰/۲۵ ص ۸۵-۸۶ ۰/۵				
۱۰	«ب» یا از کرده خویشتن پشیمانم/ جز توبه ره دگر نمی دانم (مفعول مفاعیلن مفاعیلن یا مستفعل فاعلاتن مستفعل) ۰/۵ ص ۲۴ ۰/۵				
۱۱	در هجای پایان مصراع ۰/۲۵ اختیار وزنی ۰/۲۵ ص ۸۶ ۰/۵				
۱۲	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۱/۵ وزن: فاعلاتن، فَعِلَاتن فَعِلن ۰/۲۵ دَس تِ دَر دَا مَ نِ مَو لَا زَد دَر - - U - - - U U - / U U U U کِ عَ لِ بُگ نَ رُ ا ز مَ ا مَ گُ دَر				
۱۳	پایه های آوایی ۰/۷۵ کَ زانِ گَر می کُ نَد آ تَش رَ وَا یی - - - U - - - U گِ دَا یی وزن شعر ۰/۷۵ مَفَاعِیلُن مَفَاعِیلُن مَفَاعِی نام بحر ۰/۷۵ هزج مسدس محذوف ص ۱۰۸				
۱۴	قالب نیمایی (نو) ۰/۲۵ وزن عروضی دارد؛ اما کوتاهی و بلندی مصراع ها و نیز تعداد هجاها برابر نیست. همچنین تعداد وزن واژه های هر بخش آن یکسان نیست مثلاً در یک مصراع می توان یک فاعلاتن آورد و در مصراع دیگر، دو یا سه یا چهار؛ یا حتی می توان نیمی از یک وزن واژه را در یک مصراع قرار داد. ۰/۵ ص ۱۰۵ - ۱۰۶ ۰/۷۵				
ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم					

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۵	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸					
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu					
ردیف		نمره			
۱۵	(د) زیبایی شناسی (۶ نمره) الف) مراعات نظیر (تناسب) ۰/۲۵ ص ۲۹ (ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳ (ج) تضاد ۰/۲۵ ص ۶۳ (د) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۲				
۱۶	تلمیح ۰/۲۵ شاعر به حدیث: « لا فَتَى إِلَّا عَلَى لَا سَیْفٍ إِلَّا ذُو الْفَقَارِ » اشاره کرده است. ۰/۵ ص ۳۱				
۱۷	« بوی جوی مولیان آید همی » ۰/۲۵ مصرعی از شعر « رودکی » را تضمین کرده است. ۰/۲۵ ص ۳۲				
۱۸	الف) مرتّب ۰/۲۵ (ب) لف سوم :جامه دیدن، نشر دوم: شمع ۰/۵ ص ۶۲ و ۵۸				
۱۹	«الف» ۰/۲۵ باد خاموش کننده چراغ است اما در اینجا از باد مدد می خواهد که چراغ را روشن کند ۰/۵ ص ۶۳				
۲۰	الف) (۳) «حسن تعلیل» ۰/۲۵ ص ۱۱۳ (ب) (۴) «حس آمیزی» ۰/۲۵ ص ۱۱۶ (ج) (۲) «ایهام» ۰/۲۵ ص ۹۰				
۲۱	الف) زال ۰/۲۵ (ب) رستم ۰/۲۵ ص ۹۱				
۲۲	گزینه «د» یا حسن تعلیل ۰/۵ ص ۱۱۲ و ۱۱۳				
۲۳	گزینه ج «یا عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت / که چندین گل اندام در خاک خفت ۰/۵ ص ۱۱۵ تا ۱۱۷				
۲۴	هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره) الف) یاس ها پیغمبران خانه اند، حضرت زهرا دلش از یاس بود، دانه های اشکش از الماس بود تشبیه بلیغ اسنادی ۰/۵ دانه های اشک، چشمه الماس تشبیه بلیغ اضافی ۰/۵ (یا هر مورد مشابه دیگر) (ذکر یک مورد برای هر کدام کافی است) ب) ویژگی فکری: شعر صمیمی است و سادگی کلام در آن دیده می شود. عشق به ائمه و تکریم حضرت زهرا و حضرت علی و قداست و پاکی آن ها. توجه به اسوه های تاریخ اسلام، مظلومیت حضرت علی (ع) و حضرت زهرا (س) (ذکر دو مورد کافی است). ۰/۵ ص ۸۱				
۲۵	کهنه گرایی، به کار گیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ، برخی کاربردهای نحوی به سبک خراسانی است، زبان شعر نمادین است، بیان روایی داستانی - حماسی است، به شیوه بلاغی گفته شده، تقدّم مفعول (ذکر دو مورد کافی است) ۰/۵ ص ۷۲				
۲۶	الف) خشک دستی کنایه از خساست ۰/۵ (ب) تنگ عیشی و تمتّع : تضاد ۰/۲۵ ص ۱۰۳				
۲۷	الف) زبانی: زبان نثر ساده و قابل فهم است. - جمله ها کوتاه - در ساختار و ترکیب دستوری کلام، جمله ها درست تر و با طبیعت زبان هم آهنگ ترمی شود. - بهره گرفتن از واژه های غربی مانند: ژاندارم - کاهش عبارتهای وصفی دور و دراز اصطلاحات عامیانه و ترکیبات کنایی مردمی نزدیک به زبان کوچه و بازار در نثر به کار رفته است. (ذکر سه مورد) ۰/۷۵ ص ۶۵ ب) فکری: دهخدا با هوشیاری با زبان طنز و تمسخر به جنگ با مفاصل اجتماعی زمان خود می رود و از تجددخواهی، نوگرایی، آزادی طلبی با هدف تأثیر پذیری بر عامه مردم سخن می گوید. اثرش نوعی نقد اجتماعی و طنز سیاسی به شمار می رود. (ذکر دو مورد) ۰/۵ ص ۶۵				
۲۰	" در پایان، نظر همکاران گرامی در بخش نقد و تحلیل نظم و نثر صائب است "				

نام و نام خانوادگی :	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعات شروع: ۱۰ صبح	سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره) ۱- چه ویژگی، شعرپروین اعتصامی را از دیگر شاعران متمایز می کند؟ ۲- توضیح زیر، کدام شخصیت را معرفی می کند ؟ « در طنز، هجو و هزل چیره دست بود. در شعر وی اگرچه اندیشه های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (نواده فتحعلی قاجار) و تفکرات شخصی او، مانع آن می شود که در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد. قطعه « قلب مادر » از اوست. الف) عارف قزوینی ب) فرخی یزدی ج) ایرج میرزا د) محمد تقی بهار ۳- درست یا نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید. الف) هدف انجمن ادبی خاقان رهایی شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره صفوی و بعد از آن بود. ب) ادیب الممالک فراهانی سردبیری مجله « بهار » را بر عهده داشت. ۴- نام پدید آورندگان آثار در ستون « الف » را به آثار در ستون « ب » وصل کنید. (در ستون « ب » یک مورد اضافی است.)	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۷۵										
	<table border="1"> <tr> <th>« الف »</th> <th>« ب »</th> </tr> <tr> <td>الف) سیمین دانشور</td> <td>۱- داستان باستان</td> </tr> <tr> <td>ب) میرزا حسن خان بدیع</td> <td>۲- ملاقات در شب آفتابی</td> </tr> <tr> <td>ج) علی مؤذنی</td> <td>۳- کشتی پهلو گرفته</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴- سووشون</td> </tr> </table>	« الف »	« ب »	الف) سیمین دانشور	۱- داستان باستان	ب) میرزا حسن خان بدیع	۲- ملاقات در شب آفتابی	ج) علی مؤذنی	۳- کشتی پهلو گرفته		۴- سووشون	
« الف »	« ب »											
الف) سیمین دانشور	۱- داستان باستان											
ب) میرزا حسن خان بدیع	۲- ملاقات در شب آفتابی											
ج) علی مؤذنی	۳- کشتی پهلو گرفته											
	۴- سووشون											
ب	سبک شناسی (۲ نمره) ۵- در سبک شعری کدام دوره، برخی از شاعران به کاربرد واژگان کهن مثل : بادافره، خلیدن، گلخن و... توجه داشتند؟ الف) دوره بیداری ب) دوره بازگشت ادبی ج) دوره انقلاب اسلامی د) دوره معاصر ۶- همه گزینه ها « سطح فکری » نثر ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی را نشان می دهد، به جز گزینه الف) نثر این دوره تنوع مضمونی دارد. ب) طنز سیاسی - اجتماعی در نثر این دوره چشم نواز است. ج) مکتب های فلسفی و ادبی قرن نوزده و بیستم اروپا در ادبیات داستانی این دوره حضوری آشکار و تأثیر گذار دارند. د) رمان های تاریخی، سیاسی، علمی، فلسفی و... نگاشته می شوند. ۷- جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید. یکی از ضعف های تکنیکی در اغلب داستان های دوران مشروطه، در بعضی صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروز کاربرد چندانی ندارد. ۸- سوال های کوتاه پاسخ : الف) بارزترین ویژگی های ادبیات دوره بیداری چیست؟ ب) در « سطح ادبی » شعر دوره معاصر، علاوه بر قالب های سنتی و سپید، کدام قالب، پر کاربرد است؟ ج) دو مورد از مضامین « فکری » نثر دوره انقلاب اسلامی را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵										
	« ادامه سوالات در صفحه دوم »											

باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش آموزشی و پرورش http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷		
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)		
نمره			

موسیقی شعر (۶ نمره)

ج

۹- با توجه به بیت: « برداشته دل ز کار او بخت / درماند پدر به کار او سخت »
پایه های آوایی، وزن شعر و نشانه های هجایی را در جدول زیر قرار دهید.

	پایه های آوایی
	وزن شعر
	نشانه های هجایی

۱۰- کدام گزینه، وزن معادل، نشانه های هجایی مقابل است؟ « -U- U / - UU-// -U- U / -UU- »

الف) مفاعیلن ، فعلاتن // مفاعیلن ، فعلاتن
(ب) مفعول ، مفاعیلن // مفعول ، مفاعیلن
(ج) مفعول ، فاعلاتن // مفعول ، فاعلاتن
(د) مفتعلن ، مفاعیلن // مفتعلن ، مفاعیلن

۱۱- در تقطیع نمونه های زیر، کدام اختیار (زبانی) شاعری استفاده شده است ؟

الف) جادویی « -U- »
(ب) برآید « -U- »

۱۲- وزن حاصل از تکرار ارکان زیر را بنویسید.

« فعولن، فعولن، فعولن، فعولن »

۱۳- پس از تقطیع هجایی بیت زیر، یک نمونه اختیار زبانی و یک نمونه اختیار وزنی به کار رفته را در بیت، معلوم کنید. « تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار / که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند »

۱۴- شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟ دو ویژگی این نوع شعر را بنویسید.

« نَفَسَم را پر پرواز از توست / به دماوند تو سوگند، که گر بگشایند / بندم از بند، ببینند که / آواز از توست »

۱۵- کوتاهی و بلندی مصراع های شعر، در کدام قالب شعر کهن، پیشینه داشته است ؟

الف) مسقط ب) ترکیب بند ج) مثنوی د) مستزاد

زیبایی شناسی (۶ نمره)

۱۶- در بیت های زیر، هر یک از قسمت های مشخص شده، کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است ؟

الف) اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویشتن را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع

(ب) بهر این فرمود رحمان ای پسر / « کل یوم هو فی شأن » ای پسر

(ج) حرفی است که این خضر به آب بقا رسید / زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید کس

۱۷- بیت زیر کدام آرایه ادبی را نشان می دهد؟ دانسته تاریخی خود را در مورد آن بنویسید.

این مه که چون منیزه لب چاه می نشست / گریان به تازیانه افراسیاب رخت

۱۸- در بیت: « با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / مارا فراغتی است که جمشید چم نداشت »

الف) « لف اول » و « نشر دوم » را بیابید و بنویسید. ب) نوع « لف و نشر » را مشخص کنید.

ادامه سوالات در صفحه سوم

باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹	تعداد صفحه: ۴
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	مرکز سنجش آموزشی و پرورش http://aee.medu.ir	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۷۵	۱۹- در کدام یک از بیت های زیر، آرایه «متناقض نما» دیده می شود؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید. الف) گوش ترخمی کو کز ما نظر نهوشد دست غریق یعنی فریاد بی صدایم ب) هر چه جز بار غمت بر دل مسکین من است برود از دل من، وز دل من آن نرود	۰/۷۵										
۰/۷۵	۲۰- در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ «قسمت «ب» یک مورد اضافه است.»	۰/۷۵										
	<table border="1"> <tr> <th>الف</th><th>ب</th></tr> <tr> <td>الف) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نمایم / لیک / تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است</td><td>۱- اغراق</td></tr> <tr> <td>ب) آخانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست</td><td>۲- تناقض</td></tr> <tr> <td>ج) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از غازی آزار رساند بدنش را</td><td>۳- حسن آمیزی</td></tr> <tr> <td></td><td>۴- ایهام</td></tr> </table>	الف	ب	الف) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نمایم / لیک / تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است	۱- اغراق	ب) آخانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست	۲- تناقض	ج) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از غازی آزار رساند بدنش را	۳- حسن آمیزی		۴- ایهام	
الف	ب											
الف) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نمایم / لیک / تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است	۱- اغراق											
ب) آخانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست	۲- تناقض											
ج) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از غازی آزار رساند بدنش را	۳- حسن آمیزی											
	۴- ایهام											
۰/۲۵	۲۱- با توجه به بیت: «خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده» که اندر خاک می جویند ایلم جوانی را» الف) شاعر چه دلیلی برای خمیدگی پشت پیران بیان کرده است؟	۰/۲۵										
۰/۲۵	ب) این هنر شاعرانه سبب پیدایش کدام آرایه معنوی، در بیت شده است؟	۰/۲۵										
۰/۲۵	۲۲- در بیت: «گر هزار است بلبل این باغ همه را نغمه و ترانه یکی است» الف) در کدام واژه آرایه «ایهام تناسب» به کار رفته است؟	۰/۲۵										
۰/۵	ب) واژه مورد نظر با کدام کلمه ها «تناسب» دارد؟	۰/۵										
۰/۷۵	۲۳- کدام یک از بیت های زیر، «اسلوب معادله» دارد؟ دلیل خود را بنویسید. الف) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی هنوز می پرد از شوق چشم کوکب ها ب) بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود پسته بی مغز چون لب واکند، رسوا شود	۰/۷۵										
۰/۵	۲۴- در بیت زیر، آرایه «تضمین» را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید. ایوب با چندین بلا، کاندرا بلا شد میتلا پیوسته این بودش دعا: «الصبر مفتاح الفرج»	۰/۵										
۰/۵	هـ نقد و تحلیل نثر و نظم (۴ نمره) ۲۵- دو آرایه ادبی در سروده زیر بیابید و بنویسید. آغوش سحر تشنه دیدار شماس است مہتاب خجل ز نور رخسار شماس است خورشید که در اوج فلک خانه اوست همسایه دیوار به دیوار شماس است	۰/۵										
	«ادامه سؤالات در صفحه چهارم»											

باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی :	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۴/۱۰/۱۹	تعداد صفحه: ۴
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)
نمره		

۲۶- با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید .	
از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو افسوس که افسانه سرایان همه خفتند	شو بار سفر بند که یاران همه رفتند گوید چه نشینی که سواران همه رفتند کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند اندوه که اندوه گساران همه رفتند
الف) دو مورد از ویژگی های زبانی این سروده را بنویسید .	« ملک الشعراء بهار »
ب) شعر بالا از « ملک الشعراء بهار » است، سطح فکری آن را بررسی کنید.	
۲۷- با توجه به متن « ننه این زمین روی چیه؟ روی شاخ گو، گاو روی چیه؟ روی ماهی، ماهی روی چیه؟ روی آب، وای وای الهی روده ات بیره، چقدر حرف می زنی؟! حوصلم سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! گفت نخور، غسل و خربزه با هم نمی سازندا نشنید و خورد.»	
الف) دو مورد از ویژگی های زبانی اثر دهخدا را بنویسید.	
ب) یک «کنایه» و یک «ضرب المثل» را بیابید و مفهوم آن ها را بنویسید.	
۲۸- دو مورد از ویژگی های فکری متن زیر را بنویسید.	
« ... مینی بوس با سرعت نه چندان زیاد پیش می رفت، نگاه کردم به مناظر اطراف جاده، بعد از هفتاد و پنج روز زندانی بودن، حس فراموش نشدنی در من ایجاد می کرد. کاش می شد گوشه ای بایستیم. این آرزو هنوز در دلم بود که ناگهان صدایی مثل شلیک گلوله بلند شد و مینی بوس افتاد به تکان های شدید. لاستیکش ترکید بود. راننده و محافظان مسلح برای تعویض لاستیک پیاده شدند. عراقی ها مجبور شدند همانجا لاستیک را پنچرگیری کنند.»	
« آن بیست و سه نفر، احمد یوسف زاده.»	
موفق و سربلند باشید	۲۰

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه																
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹																		
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu																		
ردیف		راهنمای تصحیح																				
نمره																						
۱	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره) شکل تصرف وی در مضامین و کیفیت ارائه آنها. ۰/۵ ص ۷۰																					
۲	گزینه «ج» ایرج میرزا ۰/۲۵ ص ۱۶																					
۳	الف) درست ۰/۲۵ ص ۱۲ (ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۱۵																					
۴	الف- ۴ (سووشون) ۰/۲۵ ص ۷۴ ب- ۱ (داستان باستان) ۰/۲۵ ص ۱۸ ج- ۲ (ملاقات در شب آفتابی) ۰/۲۵ ص ۸۰																					
۵	(ب) سبک شناسی (۲ نمره) گزینه «الف» سبک دوره بیداری ۰/۲۵ ص ۴۳																					
۶	گزینه «ب» / طنز سیاسی - اجتماعی در نثر این دوره چشم نواز است. ۰/۲۵ ص ۹۸																					
۷	حضور راوی سوم شخص ۰/۵ ص ۴۶																					
۸	الف) توجه به مردم ۰/۲۵ ص ۴۴ (ب) قالب نیمایی ۰/۲۵ ص ۹۷ ج) بی توجهی به مادیات، دعوت به اخلاقیات استکبارستیزی، مبارزه با بی عدالتی اجتماعی، استقبال از شهادت و فرهنگ ایثار و دفاع از وطن «دو مورد» ۰/۵ ص ۱۰۱																					
۹	ج) موسیقی شعر (۶ نمره) ۲۷ ص <table><tr><td>پایه های آوایی ۰/۷۵</td><td>بُر دا شِ —</td><td>تِ دِل زِ کا</td><td>ر او بخت</td></tr><tr><td></td><td>دَر مان دِ</td><td>پِ دَر بِ کا</td><td>ر او سخت</td></tr><tr><td>وزن شعر ۰/۷۵</td><td>مَفْعُو لْ</td><td>مَفَاعِلُنْ</td><td>فَعُو لَنْ</td></tr><tr><td>نشانه های هجایی ۰/۷۵</td><td>U - -</td><td>- U - U</td><td>- - U</td></tr></table> <p>توجه: «مستفعل فاعلات فع کن» نیز معادل این وزن است.</p>						پایه های آوایی ۰/۷۵	بُر دا شِ —	تِ دِل زِ کا	ر او بخت		دَر مان دِ	پِ دَر بِ کا	ر او سخت	وزن شعر ۰/۷۵	مَفْعُو لْ	مَفَاعِلُنْ	فَعُو لَنْ	نشانه های هجایی ۰/۷۵	U - -	- U - U	- - U
پایه های آوایی ۰/۷۵	بُر دا شِ —	تِ دِل زِ کا	ر او بخت																			
	دَر مان دِ	پِ دَر بِ کا	ر او سخت																			
وزن شعر ۰/۷۵	مَفْعُو لْ	مَفَاعِلُنْ	فَعُو لَنْ																			
نشانه های هجایی ۰/۷۵	U - -	- U - U	- - U																			
۱۰	گزینه «د» مفتعلن مفاعیلن / مفتعلن مفاعیلن ۰/۵ ص ۵۳																					
۱۱	الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ۰/۲۵ ص ۵۲ (ب) امکان حذف همزه ۰/۲۵ ص ۴۹																					
۱۲	بحر متقارب مثنی محذوف ۰/۷۵ ص ۱۰۷																					
۱۳	<table><tr><td>تِ با خِ دا</td><td>یِ خِ دَن دا</td><td>زِ کا رِ دِل</td><td>خَش دار</td></tr><tr><td>- U - U</td><td>- - U U</td><td>- U - U</td><td>- - «-»</td></tr><tr><td>کِ رَح مَ گَر</td><td>نَ کِ نَد مَد</td><td>دِ عِ خِ دا</td><td>بُ کِ نَد</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td>- «-» -</td></tr></table> <p>الف) حذف همزه هجای هفتم از مصرع اول (زبانی) ۴۹ ص ب) بلند بودن هجای پایانی در مصرع اول (وزنی) ۸۳ ص ج) امکان حذف همزه هجای سوم از مصرع دوم (زبانی) ۴۹ ص د) ابدال در هجای سیزده و چهارده مصرع دوم به جای دو هجای کوتاه یک هجای بلند آمده (وزنی) ۸۵ ص (هر مورد ۰/۵)</p>						تِ با خِ دا	یِ خِ دَن دا	زِ کا رِ دِل	خَش دار	- U - U	- - U U	- U - U	- - «-»	کِ رَح مَ گَر	نَ کِ نَد مَد	دِ عِ خِ دا	بُ کِ نَد				- «-» -
تِ با خِ دا	یِ خِ دَن دا	زِ کا رِ دِل	خَش دار																			
- U - U	- - U U	- U - U	- - «-»																			
کِ رَح مَ گَر	نَ کِ نَد مَد	دِ عِ خِ دا	بُ کِ نَد																			
			- «-» -																			
ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم																						

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹			
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu			
ردیف		راهنمای تصحیح					
نمره							
۱۴	(الف) شعر نیمایی (نو) ۰/۲۵ (ب) شعر نیمایی وزن عروضی دارد اما تعداد هجاهای مصراع ها ونیز طول آن ها برابر نیست و قافیه در آن آزاد است. (ذکر دو مورد کافی است) ۰/۵ ص ۱۰۵						
۱۵	گزینۀ «د» (مستزاد) ۰/۲۵ ص ۱۰۶						
۱۶	(د) زیبایی شناسی (۶ نمره) (الف) تضاد ۰/۲۵ ص ۵۹ (ب) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۲ (ج) تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۵						
۱۷	تلمیح ۰/۲۵ اشاره به داستان تاریخی بیژن و منیژه دارد. ۰/۲۵ ص ۳۰						
۱۸	(الف) لف اول: جیب ۰/۲۵ نشر دوم: می ۰/۲۵ (ب) لف ونشر مرتب ۰/۲۵ ص ۶۲						
۱۹	«الف» ۰/۲۵ همراهی واژه های فریاد با بی صدایی و مفهومی که این واژه ها بیان نموده اند، متناقض نما است؛ شاعر هنرمندانه دو واژه را که عقلاً ارتباط بین آنها غیر ممکن است، به هم مربوط ساخته است. ۰/۵ ص ۶۱						
۲۰	(الف) (۳) «حسن آمیزی» ۰/۲۵ ص ۱۱۷ (ب) (۴) «ایهام» ۰/۲۵ ص ۹۰ (ج) (۱) «اغراق» ۰/۲۵ ص ۹۲						
۲۱	(الف) دلیل خمیدگی پشت پیران این است که در خاک به دنبال جوانی می گردند. ۰/۲۵ (ب) حَس تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۷						
۲۲	(الف) هزار ۰/۲۵ (ب) بلبل، باغ، نغمه و ترانه «دو مورد» ۰/۵ ص ۹۱						
۲۳	«ب» / بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود پسته بی مغز چون لب وا کند، رسوا شود ۰/۲۵ همان طور که بی مغزی پسته از باز بودن دهانش پیداست، انسان بی کمال نیز با باز کردن دهان: بی کمالی اش آشکار می گردد. (مصراع دوم تاییدی بر مصراع اول است.) ۰/۵ ص ۱۱۶						
۲۴	مصراع دوم «الصَّبْرُ مفتاحُ الفرج» ۰/۲۵ آوردن حدیث ۰/۲۵ ص ۳۶						
۲۵	(هـ) نقد و تحلیل نظم ونثر (۴ نمره) آغوش سحر استعاره مکنیه یا اضافه استعاره - خجل بودن مهتاب استعاره مکنیه یا تشخیص - تشنه دیدار کسی بودن کنایه از انتظار دیدار کسی داشتن - اوج فلک کنایه از نهایت بلند مرتبگی - همسایه دیوار به دیوار کنایه از بسیار نزدیک - مراعات نظیر بین کلمات «سحر، مهتاب، نور، خورشید و فلک» - تکرار واژه دیوار و شماست - واج آرای صامت «س»، «ر»، «کسره اضافی» (دو مورد کافی است.) ص ۴۷						
۲۶	(الف) به کار بردن فعل شو به معنی برو - ساختمان بیشتر کلمات ساده است اما بعضی از کلمات ساختمان مشتق - مرکب دارند. مانند حکم گزاران، لاله عذاران ... - جمع اسم با «ان» فارسی - به کار بردن فعل مضارع ساده به جای مضارع التزامی مانند: بند، گوید، نشینی - به کار بردن شبکه معنایی تناسب: گرد، صحرا، سواریا داغ، لاله، لاله عذاران یا باغ، لاله سرو (هر پاسخ درست دیگر) (دو مورد) ۰/۵ ص ۴۶ (ب) عشق به وطن و بیان ظلم و بی عدالتی استبدادگران - دعوت به قیام و آزادی خواهی و حسرت از دست دادن آزادی - خواهان - سخن از درد مردم و کشته شدن آزادی خواهان - شعر تحت تأثیر حوادث سیاسی دوران مشروطه و حاکمیت فضای سیاسی است. ۱ نمره ص ۴۶						
		ادامه راهنمای تصحیح در صفحه سوم					

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹		
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu		
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۲۷	<p>الف) زبان ساده و قابل فهم - جمله ها کوتاه - در ساختار و ترکیب دستوری کلام، جمله هادرست تر و با طبیعت زبان هماهنگ تر می شوند - استفاده از اصطلاحات و تمثیلات محاوره ای مانند: روده ات ببره، حوصلم سر رفت - تکرار عبارت های عامیانه - استفاده از واژگان عربی آشنا مانند: حرف، حوصله، مثل، حالا. (ذکر دومورد) ۰/۵ ص ۲۰</p> <p>ب) کنایه: روده بریدن - ساکت شدن، حرف نزدن؛ ضرب المثل: آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی - تشریفات و تجملات سفره بیشتر از محتویات آن است و همچنین کنایه از: حواشی بیش از اصل آن (هرمورد ۰/۵ نمره) ص ۲۰</p>			
۲۸	<p>تنوع موضوع ها. دگرگونی های بنیادی، مانند مقاومت هشت ساله مردم در جنگ تحمیلی. اندیشه حاکم بر داستان اجتماعی است. استقبال از شهادت، فرهنگ ایثار و دفاع از وطن. ص ۱۰۱</p> <p>برشی از خاطرات ۸ سال اسارت ۲۳ نوجوان ۱۳ تا ۲۳ ساله. خود نوشت احمد یوسف زاده از کتاب «آن بیست و سه نفر» ماجرای گروهی نوجوان رزمنده ایرانی از تیپ ثارالله کرمان که در مرحله مقدماتی عملیات بیت المقدس، در سال ۶۱ به اسارت نیروی های عراقی درآمدند، نویسنده داستان یکی از اسرا بود. صدام می خواست از سن کم آن ها استفاده تبلیغاتی کند ولی آن ها با حماسه آفرینی و رشادت مانع کار او شدند و تا ۲۶ مرداد ۶۹ در اسارت ماندند. (یا هر پاسخ مناسب دیگر) ۰/۵ ص ۱۲۱</p>			
	" در نهایت، نظر همکاران محترم صائب است "			
۲۰				

تھلیل آزمون

@Tahlilazemoon